

CRONICILE DIN NARNIA
C.S. LEWIS

Ultima bătălie

Clive Staples Lewis

Cronicile din Narnia - Vol. 7

ULTIMA BĂTĂLIE

Capitolul 1

LÂNGĂ LACUL ÎNVOLBURAT.

În ultimele zile ale Namiei, departe de tot, spre apus, dincolo de Pustiul Pleșuv și aproape de marea cascadă, trăia un Maimuțoi. Era atât de bătrân, încât nimeni nu-și mai amintea când venise să locuiască prima oară prin acele părți; și era cel mai isteț, cel mai pocit și cel mai zbârcit Maimuțoi din citi existaseră vreodată. Avea o căsuță de lemn cu acoperiș de frunze, sus, între crengile unui copac falnic și îl chema Marafet. În acea parte a pădurii, nu viețuiau prea multe Animale Vorbitoare, nici Oameni, Pitici sau făpturi de alt fel, însă Marafet avea un vecin care îi era prieten: măgarul Nedumirici. În fine, așa spuneau amândoi, ca erau prieteni, însă, după cum se desfășurau lucrurile, te-ai fi gândit că Nedumirici era, mai degrabă, sluga lui Marafet și nu prietenul lui. Nedumirici făcea toată treaba. Când se duceau împreună la râu, Marafet umplea cu apă burdufurile mari din piele, însă Nedumirici era cel care le căra înapoi. Când aveau nevoie de ceva din orașele aflate în josul râului, Nedumirici era cel care se ducea până acolo, cu panerele goale în spinare și venea înapoi cu ele pline și grele. Și toate bunătățile aduse de Nedumirici erau mâncate de Marafet; căci, cum zicea Marafet: „Pai, vezi tu, Nedumirici, eu nu pot mânca iarbă și scaieți ca tine, așa că-i normal să mă descurc altfel”. Iar Nedumirici spunea întotdeauna, „Sigur că da, Marafet, sigur că da. Te înțeleg perfect.” Nedumirici nu se văita niciodată, fiindcă știa că Marafet era mult mai deștept decât el și socotea că era foarte frumos din partea acestuia să fie prieten cu el. Iar dacă se întâmpla ca Nedumirici să încerce să-l contrazică în vreo privință, Marafet spunea întotdeauna: „Zău așa, Nedumirici, înțeleg mai bine decât tine ce trebuie făcut. Doar știi bine că n-ai prea multă minte, Nedumirici.” Și Nedumirici zicea și el de fiecare dată: „Da, Marafet. Ai dreptate. N-am prea multă minte.” După care ofta și făcea cum îi spunea Marafet.

Într-o bună dimineată, pe la începutul anului, au ieșit amândoi la plimbare pe malul Lacului Învolverat. Lacul Învolverat este iazul acela mare de substanță, în capătul vestic al Namiei. O cascadă imensă se varsă în el cu un urlet bubuitor, iar Râul Namia curge de-acolo, ieșind prin cealaltă parte. Din cauza cascadei, apele lacului se leagănă veșnic, bolborosesc și spumegă în bulboane, de unde și numele de Lacul Învolverat. Cel mai vioi și jucăuș este la începutul primăverii, când apele cascadei se umflă de la zăpezile topite și scurse de pe munții înalți, aflați dincolo de Namia, în Deșertul de Apus, de unde vine noul. Și, cum se uitau ei la Lacul Învolverat, dintr-o dată Marafet își lungi degetul uscat și negricios, zicând:

— Uite! Ce-i aia?

— Ce-i aia „ce”? Făcu Nedumirici.

— Chestia aia galbenă, care a apărut acum din cascadă. Uite! Se vede din nou, plutește. Trebuie neapărat să aflăm ce e.

— Chiar trebuie? Zise Nedumirici.

— Sigur că trebuie, îi răspunse Marafet. S-ar putea să fie ceva folositor. Hai, tuști în lac, ca un băiat bun ce ești și pescuiește-o de-acolo, să ne lămurim și noi despre ce-i vorba.

— Tuști în lac, eu?! Făcu Nedumirici, ciulind urechile lungi.

— Păi, cum o să ajungem la chestia aia, dacă nu sari în apă?! Zise Maimuțoiul.

— Dar – dar n-ar fi mai bine dacă te-ai băga tu în lac? Spuse Nedumirici. Fiindcă, știi, tu vrei musai să afli ce e chestia aia și nu eu. Iar tu ai și mâini. La fel ca Oamenii și Piticii, poți prinde și apuca orice lucru. Eu, însă, am doar copite.

— Zău așa, Nedumirici, zise Marafet nu mi-aș fi închipuit vreodată că poți să spui lucruri din astea. Nu m-așteptam din partea ta la așa ceva, pe cuvânt.

— Dar, de ce, ce-am spus atât de rău? Făcu Măgarul, vorbind pe un ton destul de spăsit, fiindcă vedea bine că Marafet era profund jignit. N-am vrut decât să...

— Să mă pui pe mine să intru în apă, îl întrerupse Maimuțoiul. De parcă n-ai ști prea bine cât de sensibile sunt maimuțele la plămâni și cât de ușor pot răci! Foarte bine. Voi intra în apă. Mi-e destul de frig și-așa, cu vântul ăsta năprasnic. Dar am să mă bag în apă. Probabil că voi muri. Și atunci îți va părea rău.

Și, după tremurul din glas, s-ar fi zis că Marafet era gata să izbucnească în plâns.

— Nu, te rog, nu, te rog, nu, te rog, exclamă Nedumirici, pe jumătate răgind și pe jumătate vorbind. Marafet, nu mi-a trecut niciodată prin minte așa ceva, îmi pare rău, n-am vrut. Doar știi cât de nătărău sunt și că nu mă duce capul să mă gândesc la mai multe lucruri deodată. Am uitat cât ești de sensibil la plămâni. Bineînțeles că eu am să intru în apă. Nici să nu te gândești să faci tu așa ceva. Da, Marafet, îmi promiți?

Așa ca Marafet i-a promis, iar Nedumirici a plecat tropa-tropa pe cele patru copite să ocolească marginea stâncoasă a Lacului și să găsească un loc pe unde să intre în apă. Pe lângă faptul că afară era tare frig, nu părea deloc un fleac să intri în apa aceea agitată și înspumată, așa că Nedumirici a stat și a dârdâit cam un minut, până să se încumete s-o facă. Numai că Marafet s-a și apucat să-i strige din spate: „Poate că mai bine intru eu, Nedumirici”. Iar când a auzit asta, Nedumirici a zis: „Nu, nu. Mi-ai promis. Uite, intru acum” și chiar a intrat în apă.

O masă enormă de spumă l-a izbit în față, umplându-i gura cu apă și orbindu-l. Pe urmă, s-a vârat cu totul sub apă timp de câteva secunde, iar când a ieșit iarăși la suprafață era în cu totul altă parte a Lacului. După aceea, l-a prins vârtejul și l-a tot învârtit din ce în ce mai repede, până l-a purtat drept sub cascadă, iar forța apei l-a împins în jos, scufundându-l tot mai adânc, încât a simțit că nu-și mai putea ține răsuflarea până să ajungă iarăși la suprafață ca să ia o gură de aer. Iar când în sfârșit a scos capul deasupra și a văzut că se apropiase cât de cât de obiectul pe care încerca să-l prindă, acesta s-a îndepărtat de el, purtat de apă până sub cascadă, unde s-a dus la fund. Și, când a ieșit iarăși la suprafață, era foarte departe de el. Până la urmă, însă, când era mort de oboseală, lovit de peste tot și înțepenit de frig, a izbutit să prindă obiectul cu dinții. Și uite-așa a ieșit din apă, cărându-l în bot și împleticindu-se cu copitele din față în el, fiindcă era mare cât un covoraș, foarte greu, rece și lipicios.

L-a azvârlit pe jos în fața lui Marafet și-a rămas acolo în picioare, șiroind de apă, dârdâind și încercând să-și recapete suflul. Maimuțoiul, însă, nici gând să-i arunce vreo privire sau să-l întrebe cum se simte. Maimuțoiul tot dădea târcoale Obiectului, întinzându-l, pipăindu-l și mirosindu-l. Pe urmă, în ochi i-a apărut o licărire răutăcioasă și a zis:

— E o piele de leu.

— Iha-auh-auh-oh, zău? Făcu Nedumirici, gâfâind.

— Mda, mă tot întreb... Mă tot întreb... Mă tot întreb, zicea Marafet ca pentru sine, muncindu-și creierii.

— Cine l-o fi omorât pe bietul leu?! Spuse Nedumirici numaidecât. Ar trebui să-l îngropăm, să facem o înmormântare.

— Oh, n-a fost un Leu Vorbitor, spuse Marafet. Nu merită să-ți bați capul cu asta. Hăt, departe, în Deșertul de Apus, dincolo de Urlătoare, nu există Animale Vorbitoare. Pesemne că pielea asta vine de la un leu sălbatic, mut și prost.

Ceea ce, la drept vorbind, așa și era. Cu câteva luni înainte, un Vânător, un Om, omorâse și jupuisese acest leu undeva departe, prin Deșertul de Apus. Numai ca nu asta e important pentru povestea noastră.

— Oricum, Marafet, insistă Nedumirici, chiar dacă pielea asta vine de la un leu sălbatic și mut, nu crezi că s-ar cădea să-l înmormântăm cum se cuvine? Adică, toți leii sunt într-un fel niște făpturi – în fine, niște făpturi destul de solemne, nu-i așa? Din cauza știi tu Cui. Așa e sau nu?

— Nu-ți mai băga tot felul de prostii în cap, Nedumirici, zise Marafet. Nu-ți șade bine dacă gândești prea mult. O să-ți facem din pielea asta o haină de iarnă, groasă și călduroasă.

— Oh, nu cred că mi-ar plăcea, spuse Măgarul. Ar părea – adică celelalte Lighioane ar putea crede – vreau să zic că m-aș simți nu știu cum...

— Ce tot îndrugi acolo? Făcu Marafet, scărpînându-se de jos în sus, cum fac maimuțele.

— Cred că ar fi o dovadă de lipsă de respect față de Marele Leu, față de Aslan însuși, dacă un măgar ca mine s-ar foi de colo-colo împopoțonat cu o piele de leu, zise Nedumirici.

— Ia, te rog, să nu mă mai contrazici atât, i-o trânti Marafet. Un măgar ca tine habar n-are de lucrurile astea. Știi că nu ești în stare să gândești, Nedumirici, așa că de ce nu mă lași pe mine să gândesc în locul tău?! De ce nu te porți frumos cu mine, așa cum mă port eu cu tine? Nu cred că eu pot face totul. Știu că la unele lucruri te pricepi mai bine decât mine. De aceea te-am și lăsat să intri tu în lac; știam că te puteai descurca mai bine decât mine. Dar de ce nu am și eu dreptul, când îmi vine rândul, să fac ceva ce eu pot face și tu nu? Chiar sunt sortit să n-am voie niciodată să fac nimic? Haide, fii cinstit. Fiecare, când ne vine rândul.

— Oh, da, firește, dacă așa vrei tu, se învoi Nedumirici.

— Știi ce?! Zise Marafet. Ce-ar fi să te duci în galop iute până la Chippingford, pe malul râului, să vezi dacă n-au cumva portocale și banane.

— Dar sunt atât de obosit, Marafet, se văită Nedumirici.

— Da, dar ești ud learcă și mort de frig, spuse Maimuțoiul. Așa că trebuie să te încălzești, or, un galop săltat și iute este exact ce ți-ar prinde bine acum. În plus, nu uita că azi e zi de târg la Chippingford.

După care, desigur, Nedumirici a zis că avea să meargă.

De îndată ce a rămas singur, Marafet s-a urnit din loc, mergând târâș când în două, când în patru labe, până ce a ajuns la copacul lui. Acolo, a început să se cocoațe, legănându-se din creangă în creangă, bombănind și rânjind tot timpul, până ce a urcat în căsuța lui. Avea acolo ac, ață și niște foarfece mari; căci era un Maimuțoi isteț, iar Piticii îl învățaseră să coasă. A vârât ghemul de ață (dintr-un material foarte gros, ca un fel de sfoară) în gură, iar obrazul i s-a umflat în afară, de parcă ar fi supt o bomboană imensă. Și-a pus acul între buze și a luat foarfecele cu laba stângă. Pe urmă, s-a dat jos din copac și, târâș-grăpiș, s-a dus până la pielea de leu. S-a ghemuit pe jos lângă ea și s-a apucat de lucru.

Și-a dat seama numaidecât că trupul format de pielea de leu era prea lung pentru Nedumirici și că grumazul părea prea scurt. Așa că a tăiat o bucată bună din trup și a făcut din ea un guler lung, pentru grumazul lung a lui Nedumirici. După aceea, a tăiat capul și a cusut gulerul între cap și umeri. Pe ambele margini ale pielii a cusut niște șireturi, ce urmau să fie legate sub pieptul și stomacul lui Nedumirici. Când și când, mai trecea în zbor pe deasupra câte o pasăre, iar Marafet se oprea din lucru, privind îngrijorat în sus. Nu voia să vadă cineva ce făcea el acolo. Dar niciuna dintre păsările pe care le-a văzut nu era Pasăre Vorbitoare, așa că nici nu conta.

Târziu, după-amiaza, s-a întors și Nedumirici. Nu mergea la trap, ci înainta răbdător, târându-și picioarele, cum fac catării.

— N-am găsit portocale, zise el și nici banane. Și sunt tare obosit.

După care s-a lungit pe jos.

— Hai încoace să probezi haina ta nouă din piele de leu, spuse Marafet.

— Dă-o-ncolo de vechitură, zise Nedumerici. O probez mâine dimineață. Astă-seară sunt prea obosit.

— Ce bădăran ești, Nedumerici, făcu Marafet. Dacă tu ești obosit, păi eu atunci ce să mai zic? Toată ziua, în timp ce tu te răcoreai la plimbărică prin vale, am trudit din greu să-ți fac o haină. Mi-au obosit labele atât de tare,

încât de-abia mai pot ține foarfecele. Și tu, nici măcar un mulțumesc, nici măcar să catadicsești să te uiți la haină, nici măcar să te sinchisești și tu un pic... Și. Și.

— Dragul meu Marafet, zise Nedumirici, ridicându-se numaidecât. Iartă-mă. M-am purtat oribil. Cum să nu vreau s-o probez cu plăcere? Arată pur și simplu splendid. Hai să vedem cum vine. Te rog, haide.

— Fie, dar stai nemișcat, spuse Maimuțoiul.

Fiind foarte grea, s-a căznit mult până ce a izbutit să ridice pielea, însă până la urmă, trăgând, împingând, pufăind și suflând, a pus-o pe măgar. A legat-o pe sub trupul lui Nedumirici, după aceea a legat picioarele în jurul picioarelor lui Nedumirici și coada în jurul cozii lui Nedumirici. Prin gura larg deschisă a capului de leu se vedeau botul cenușiu și fața lui Nedumirici. Așa că cine văzuse un leu în carne și oase n-avea cum să fie tras pe sfoară, în schimb, dacă cineva care nu văzuse niciodată un leu se uita la Nedumirici îmbrăcat cu pielea de leu îl confunda sigur cu un leu, de nu se apropia prea mult, iar lumina nu era prea grozavă sau dacă Nedumirici nu se apuca să ragă sau să hârșâie din copite.

— Arați minunat, absolut minunat, exclamă Maimuțoiul. Cine te-ar vedea acum ar zice că ești Aslan, Marele Leu însuși.

— Ar fi de-a dreptul groaznic, spuse Nedumirici.

— Ba n-ar fi deloc, replică Marafet. Toată lumea ar face ce ai spune tu.

— Dar eu nu vreau să spun nimănui ca să facă ceva!

— Gândește-te numai la cât bine am putea face! Spuse Marafet. M-ai pune pe mine să te povățuiesc. M-aș gândi ce porunci înțelepte ai putea să dai. Și toată lumea ar trebui să ni se supună, până și Regele însuși. Am pune totul la punct în Namia.

— Dar nu e totul oricum pus la punct? Se miră Nedumirici.

— Ce?! Zbieră Marafet. Totul pus la punct? Când nu găsești portocale și banane?

— Păi, știi, spuse Nedumirici, nu există prea multă lume – de fapt, în afară de tine nu cred că mai e nimeni care să vrea chestii din alea.

— Mai e și problema zahărului, insistă Marafet.

— Hm, da, zise Măgarul. Ar fi bine dacă s-ar găsi ceva mai mult zahăr.

— Bun, atunci, s-a făcut, spuse Marafet. Tu te dai drept Aslan, iar eu îți zic ce să spui.

— Nu, nu, nu, se încăpățână Nedumirici. E groaznic ce spui. N-ar fi deloc bine, Marafet. N-oi fi eu prea isteț, dar atâta lucru pricep și eu. Ce s-ar alege de noi, dacă adevăratul Aslan și-ar face apariția?

— Presupun că ar fi foarte încântat, zise Marafet. Probabil că de-aia ne-a și trimis pielea de leu, ca să putem pune lucrurile la punct. Oricum, să știi că nu catadicsește niciodată să-și facă apariția. Cel puțin în ziua de azi.

În acel moment, de deasupra s-a auzit o cumplită bubuitură de tunet și un mic cutremur a zgâlțâit pământul. Cele două animale și-au pierdut echilibrul și au fost trântite pe jos, cu nasul în praf.

— Poftim! A rostit Nedumirici gâfâind, de îndată ce și-a mai recăpătat suflul. Asta a fost un semn, un avertisment. Știam eu că săvârșesc ceva teribil de rău. Scoate numaidecât de pe mine pielea asta păcătoasă!

— Nu, nu, spuse Maimuțoiul (a cărui minte lucra foarte repede). Semnul trebuie interpretat cu totul altfel. Tocmai voiam să-ți spun că dacă adevăratul Aslan, cum îl numești tu, ar vrea să continuăm pe calea pe care am pomit-o, atunci ne-ar trimite o bubuitură de tunet și un cutremur de pământ. N-am apucat, însă, să-ți mai zic asta, că semnul în sine mi-a luat-o înainte. Acum, Nedumirici, trebuie neapărat să faci așa. Și, te rog, hai să nu ne mai ciondănim. Știi bine că nu pricepi chestiile astea. De unde să aibă habar un măgar cum e cu semnele?

Capitolul 2

NESĂBUINȚA REGELUI.

Cam la trei săptămâni de la această întâmplare, ultimul dintre regii Namiei ședea sub falnicul stejar de lângă ușa cabanei sale de vânătoare, unde, primăvara când vremea era plăcută, stătea zece zile sau chiar mai mult. Clădirea era joasă, cu acoperiș de paie, nu departe de capătul de răsărit al Pustiului Pleșuv și ceva mai sus de punctul de întâlnire a celor două râuri. Îi plăcea să locuiască acolo, ducând un trai simplu, în plină libertate, departe de fastul și pompa cetății domnești, Cair Paravel. Îl chema Regele Tirian și avea între douăzeci și douăzeci și cinci de ani; avea umerii lați și puternici și trupul musculos, însă barba îi era încă rară. Avea ochi albaștri și un chip dârz și onest.

Nu era nimeni cu el în acea dimineață de primăvară, în afara de dragul său prieten, Giuvaier Inorogul. Se iubeau ca frații și în războaie fiecare salvase viața celuilalt. Animalul domnesc stătea în picioare, aproape de jilțul

Regelui și, cu gâtul răsucit, își lustruia cornul albastru frecându-l de pielea de pe trup, albă ca laptele.

— Astăzi n-am chef să fac nimic, Giuvaier, spuse Regele. Nu-mi ies din cap veștile astea minunate. Crezi că vom mai afla și altele astăzi?

— Nnicând în vremea noastră și nici în vremea părinților sau a bunicilor noștri nu s-a auzit zvon mai minunat, Sire, spuse Giuvaier, cu condiția să fie adevărat.

— Cum să nu fie adevărat? Exclamă Regele. S-a scurs mai bine de o săptămână de când primele păsări au trecut în zbor deasupra noastră, spunând: Aslan e aici, Aslan a venit din nou în Namia. Și după aceea au urmat veridicele. Ele nu-l văzuseră, dar ziceau că, în mod sigur, se află în pădure. Pe urmă, a venit Cerbul. A zis că l-a văzut cu ochii lui, undeva în depărtare, la lumina lunii, în Pustiul Pleșuv. Apoi a venit Omul acela negricios cu barbă, negustorul din Calormen. Calormenilor nu prea le pasă de Aslan, însă tipul vorbea despre asta ca și cum n-ar fi încăput nici urmă de îndoială. Iar aseară a fost Bursucul, care și el l-a văzut pe Aslan.

— Într-adevăr, Sire, îi răspunse Giuvaier. Îi cred pe toți. Dacă par cumva că mă îndoiesc este doar fiindcă prea mare mi-e bucuria pentru a îngădui ca certitudinea să mi-o astâmpere. E-aproape prea frumos pentru a fi adevărat.

— Da, zise Regele oftând adânc, înfiorat aproape de încântare. Întrece tot ce mi-am dorit vreodată în viață.

— Ascultă! Spuse Giuvaier, lăsând capul într-o parte și ciulind urechile în față.

— Ce e? Întrebă Regele.

— Zgomot de copite, Sire, spuse Giuvaier. Un cal la galop. Un cal foarte puternic și greu. Pesemne unul dintre Centauri. Ia te uită, a ajuns.

Un Centaur voinic, cu barbă aurie, cu sudoare de om pe frunte și nădușeală de cal pe pânțele, țâșni spre Rege, se opri și făcu o plecăciune adâncă.

— Salutare, Rege, strigă el, cu glas gros ca de taur.

— Hei, i-ascultă! Zise Regele, privind peste umăr spre ușa cabanei de vânătoare. Un pocal cu vin pentru nobilul Centaur. Bun venit, Roonwit. Trage-ți sufletul și spune-ne ce te-aduce pe la noi.

Din casă ieși un paj ducând un pocal mare din lemn, gravat ciudat, pe care i-l dădu Centaurului. Centaurul ridică pocalul, spunând:

— Închin în primul rând pentru Aslan și pentru adevăr, iar apoi pentru sănătatea Maiestății tale.

Și sorbi dintr-o înghițitură tot vinul (ce-ar fi îndestulat de-a binelea șase bărbați voinici), după care dădu pocalul înapoi pajului.

— Ei bine, Roonwit, spuse Regele. Ne-aduci vești noi despre Aslan?

Ușor încruntat, Roonwit avea un aer foarte grav.

— Sire, începu el. Știi bine cât amar de ani am trăit și cât de mult am studiat eu stelele; căci noi, Centaurii, trăim mai mult decât voi, Oamenii și chiar mai mult și decât voi, Inorogii. De când sunt eu pe lume niciodată n-am văzut scrise pe cer lucruri atât de cumplite ca acelea pe care le-am deslușit, noapte de noapte, de la începutul acestui an. Știu din zodiacele mele că de cinci sute de ani n-au mai existat niște conjuncții ale astrilor atât de dezastruoase. Aveam oricum de gând, Maiestate, să vin să te previn că o mare nenorocire planează asupra Namiei. Azi-noapte, însă, am aflat zvonul că Aslan umblă prin Namia. Sire, să nu crezi baliverna asta. Stelele nu mint niciodată, pe când Oamenii și Animalele – da. Dacă Aslan ar fi urmat, într-adevăr, să vină în Namia, stelele ar fi prezis-o. Iar dacă ar venit cu adevărat, toate stelele benefice s-ar fi adunat la un loc, în onoarea lui. Totul e o minciună.

— O minciună?! Izbucni Regele cu înverșunare. Ce făptură din Namia sau din lumea toată ar cuteza să mintă într-o asemenea privință?

Și, fără să-și dea seama, duse mâna la plăselele săbiei.

— Asta eu n-am de unde ști, Stăpâne, zise Centaurul. Dar știu în schimb că pe pământ există mincinoși, pe când în lumea stelelor – nu.

— Mă întreb, începu Giuvaier, dacă totuși nu s-ar fi putut ca Aslan să vină, deși astrele au prezis altceva.

— El nu e robul stelelor, ci Creatorul lor. Nu se spune în niciuna dintre vechile legende că El e un leu supus.

— Bravo, Giuvaier, bravo, exclamă Regele. Exact astea sunt cuvintele: nu e un leu supus. Apar în nenumărate basme.

Roonwit tocmai ridicase mâna, aplecându-se în față să-i spună ceva Regelui, cu multă ardoare, când toți trei întoarseră capul la auzul unui fel de bocet, care se apropia din ce în ce mai mult. Spre apus, pădurea era atât de deasă, încât nu puteau desluși deocamdată făptura care venea spre ei. Curând, însă, izbutiră să înțeleagă cuvintele.

— Vai, vai, vai, se jelea glasul acela. Vai și-amar de frații și de surorile mele! Vai de copacii sfinți! Pădurile sunt distruse și pustiite. Toporul se

dezlănțuie împotriva noastră. Suntem doborâți la pământ. Copacii falnici se prăbușesc, se prăbușesc, se prăbușesc.

Și, cu acest ultim „se prăbușesc”, glasul căpătă trup. Era o făptură aidoma unei femei, dar atât de înaltă, încât capul ei era în dreptul capului Centaurului, iar pe lângă asta mai semăna și cu un copac. E greu de explicat dacă n-ați văzut niciodată o Driadă, dar absolut de neconfundat dacă vi s-a întâmplat să priviți vreodată o asemenea făptură, la care coloritul, glasul și părul au ceva cu totul special. Regele Tirian și cele două Animale își dădură seama imediat că era nimfa unui fag.

— Dreptate, Stăpâne, Regele meu! Strigă ea. Sări în ajutorul nostru. Ocrotește-ți poporul. Au venit să ne doboare în Pustiul Pleșuv. Patruzeci de trunchiuri mărețe ale fraților și ale surorilor mele zac deja la pământ.

— Cum e cu puțință, Domniță?! Doboară codrii din Pustiul Pleșuv? Măcelăresc copacii vorbitori?! Strigă Regele, sărind în picioare și trăgând sabia. De unde atâta neobrăzare?! Și cine cutează să facă o asemenea mârșăvie? Ehehei, pe coama lui Aslan...

— A-a-a-h, șuieră Driada, sugrumându-se și înfiorându-se ca de o mare durere, cutremurându-se din toate măduarele, de nenumărate ori, ca sub niște lovituri nemiloase. După care, dintr-o dată, se prăbuși la pământ, de parcă i-ar fi fost retezate picioarele. Câteva secunde, o mai văzură zăcând moartă pe iarbă, după care dispăru cu totul. Știa ce se întâmplase. Copacul ei, aflat la depărtare de mile întregi, fusese secerat.

Amuțit, câteva momente, de durere și de furie, Regele izbuti în cele din urmă să spună:

— Haideți, prieteni. Mergem în susul râului, cât putem de iute, să-i găsim pe ticăloșii care au făcut asta. Nu va scăpa unul cu viață.

— Sire, cu toată plăcerea, spuse Giuvaier.

Însă Roonwit zise:

— Sire, fii prudent în dreapta ta mânie. Se întâmplă lucruri stranii. Dacă încolo, în vale, există răsculați înarmați, noi trei suntem prea puțini pentru a-i înfrunta. Dacă ai vrea numai să aștepti un pic...

— N-am de gând să mai aștept nici o fracțiune de secundă, zise Regele. Giuvaier și cu mine o luăm înainte, iar tu fugi iute la galop până la Cair Paravel. Ia inelul meu, ca dovadă că vii din partea mea. Adu-mi douăzeci de oșteni înarmați, toți cu cai buni, douăzeci de Câini Vorbitori, zece Pitici (să

fie toți arcași de temut), un Leopard și pe Picior-de-piatră Uriășul. Vino cu ei după noi, cât poți de repede.

— Cu dragă inimă, Sire, făcu Roonwit. Și numaidecât se întoarse și porni la galop, spre răsărit, în lungul văii.

Regele mergea cu pași mari, bombănind în barbă și încleștându-și pumnii. Giuvaier pășea lângă el, fără să spună nimic; nu se auzea nici un zgomot, în afară de clinchetul stins al lanțului de aur de la gâtul Inorogului, de tropotul făcut de două picioare de om și de patru copite de inorog.

Ajunseră curând la râu și o luară în susul apei, pe o potecă acoperită de iarbă: aveau râul în stânga și pădurea în dreapta. Nu după mult timp sosiră la locul unde terenul devenea mai povârnit, iar pădurea deasă cobora până la marginea apei. Poteca, sau mai bine zis ce mai rămăsese din ea, continua acum pe malul sudic, așa că trebuiră să treacă râul printr-un vad ca să ajungă la ea. Apa îi venea lui Tirian până la subsuori, însă Giuvaier (care avea patru picioare, pe care se putea propti bine) stătea în dreapta lui, pentru a bloca forța curentului, iar Tirian se prinse cu brațul lui puternic de gâtul puternic al Inorogului, izbutind amândoi să ajungă cu bine la mal. De supărare, Regele nici nu băgase de seamă cât de rece era apa. Însă, firește, de îndată ce ieși din apă își șterse sabia cu grijă de umărul mantiei, singura parte uscată a straielor de pe el.

Mergeau acum spre apus, având râul în dreapta și Pustiul Pleșuv drept în față. După nici o milă, se opriră amândoi și vorbiră în același timp. Regele zise:

— Ce mai e și asta?

Iar Giuvaier spuse:

— Uite!

— O plută, constată Regele Tirian.

Era într-adevăr o plută. Vreo șase trunchiuri superbe de copaci, toți proaspăt tăiați și curățiți de crengi, fuseseră legate laolaltă pentru a forma o plută și lunecau iute în josul râului. În partea din față a plutei, era un Șoarece-de-Apă, care cârmea cu un par toată ambarcațiunea.

— Hei! I-ascultă, Șoarece-de-Apă! Ce cauți acolo? Strigă Regele.

— Împing buștenii ăștia pe apă, să-i vând Calormenilor, Sire, spuse șoarecele, ducând laba la ureche, de parcă ar fi avut o șapcă pe cap.

— Calormenilor! Tună Tirian. Cum adică? Cine a poruncit să fie doborâți copacii?

În acea perioadă a anului, râul curgea atât de iute, încât pluta trecuse deja lunecând la vale, lăsându-i în urmă pe Rege și pe Giuvaier. Însă Șoarecele-de-Apă întoarse capul spre ei, strigând peste umăr:

— A fost porunca Leului, Sire, a lui Aslan însuși. Și mai adăuga ceva, însă nu izbutiră să mai audă.

Regele și Inorogul se holbau unul la celălalt, amândoi cumplit de speriați, cum nu fuseseră în nici o bătălie vreodată.

— Aslan, rosti Regele în cele din urmă, aproape în șoaptă. Aslan. Să fie oare adevărat? Să fi cerut el, oare, să se doboare copacii sfinți și să fie ucise Driadele?

— Poate că Driadele au făcut ceva teribil de rău, murmură Giuvaier.

— Dar să-i vândă Calormenilor?! Exclamă Regele. Cum e posibil așa ceva?

— Nu știu, spuse Giuvaier, tare amărât. Nu e un leu supus.

— Ei bine, zise Regele în cele din urmă, noi trebuie să mergem mai departe, gata să înfruntăm orice ne rezervă soarta.

— Într-adevăr, nu ne rămâne altceva de făcut, Sire, spuse Inorogul.

Nu-și dădea el seama în acel moment ce prostie făceau mergând mai departe așa singuri; și nici Regele nu-și dădea seama de acest lucru. Erau prea furioși pentru a putea gândi limpede. Dar nesăbuința asta a lor a pricinuit în cele din urmă o mare nenorocire.

Brusc, Regele se rezemă din greu de gâtul prietenului său, plecând capul.

— Giuvaier, spuse el, oare ce ne așteaptă? Gânduri cumplite mi-au încolțit în suflet. Cât de fericiți am fi fost, dacă muream înainte de a apuca ziua de astăzi.

— Da, zise Giuvaier. Am trăit prea mult. Tot ce putea fi mai rău pe lume s-a abătut asupra noastră.

Și rămaseră așa, în picioare, vreo două minute, după care își văzură iar de drum.

Nu peste mult timp, auziră pocnetul și trosnetul topoarelor ce loveau în lemn, însă de văzut nu vedeau deocamdată nimic, din cauza movilei din față. Când ajunseră în vârful ei, la picioarele lor se așternea Pustiul Pleșuv. Și, văzând ce era acolo, Regele se făcu alb la față.

Exact prin mijlocul bătrânului codru – pădurea aceea unde creșteau cândva copacii de aur și de argint și unde un copil din lumea noastră plantase odinioară Copacul Ocrotirii – fusese croită o alee lată. Era un făgaș hidos,

ca o rană vie crestată în pământ, plină de brazde noroioase, pe unde copacii doborâți fuseseră târați în jos până la râu. Muncea acolo o grămadă de lume, se auzeau plesnete de bici, iar caii, sforțându-se din răsuputeri, trăgeau cu greu după ei buștenii uriași. Primul lucru care i-a frapat pe Rege și pe Inorog a fost faptul că aproximativ jumătate din toată mulțimea aceea nu era formată din Animale Vorbitoare, ci din Oameni. Următorul lucru care i-a șocat a fost faptul că acești oameni nu erau blonzi, cum sunt cei din Namia, ci bruneți și bărboși ca oamenii din Calormen, țara aceea imensă și crudă ce se întinde dincolo de Archenland peste deșert, spre sud. Nu exista nici un motiv, firește, ca în Namia să nu dai și peste câțiva Calormeni – vreun negustor sau vreun ambasador – căci în acele vremuri între Namia și Calormen era pace. Numai că Tirian nu putea pricepe de ce erau atât de mulți și nici de ce doborau cu topoarele o pădure namiană. Înșfăcă sabia mai strâns și își înfășură mantia pe brațul stâng. Ajunseră repede jos, printre oamenii aceia.

Doi Calormeni mânau un cal înhămat la un buștean. Exact când Regele se opri lângă ei, bușteanul înțepeni într-un loc mocirlos.

— Mișcă-te, gloabă puturoasă! Lasă lenea și trage, animal împuțit ce ești! Strigau calormenii, plesnind din bici.

Calul se sforța deja din răsuputeri; avea ochii roșii și trupul acoperit de spumă.

— Hai, la munca, dobitoc trândav și prost, zbieră unul dintre Calormeni, biciuind calul cu sălbăticie. Și-atunci s-a întâmplat, într-adevăr, lucrul cel mai cumplit posibil.

Până în acel moment, Tirian își închipuise că animalele pe care le mânau calormenii erau cai din țara lor, muți și nătângi, cum sunt caii din lumea noastră. Și, deși nu putea suporta să vadă un cal maltratat, fie el și mut, se gândea, desigur, mai mult la uciderea Copacilor. Cum să-i treacă prin minte că cineva ar cuteza să pună în ham pe vreunul dintre Caii Vorbitori, care se bucurau de toată libertatea în Namia, darămite să-i mai și biciuiască?! Dar când primi lovitura aceea sălbatică, calul se trase înapoi și spuse aproape urlând:

— Tiran prost ce ești! Nu vezi că fac tot ce pot?!

Când înțelesesă că aveau în față un Cal namian, pe Tirian și pe Giuvaier îi apucă o furie atât de cumplită, încât nici nu-și mai dădeau seama ce fac. Sabia Regelui a zburat în sus, iar cornul Inorogului a coborât cu înverșunare.

Și amândoi s-au năpustit înainte. În clipa următoare, cei doi Calormeni zăceau morți, unul cu capul retezat de sabia lui Tirian, celălalt străpuns în inimă de cornul Inorogului.

Capitolul 3

MAIMUȚOIUL ÎN PLINĂ GLORIE

— Mărite Cal, mărite Cal, zise Tirian, grăbindu-se să-i desfacă hățurile, cum de s-a putut ca veneticii ăștia să te înrobească? A fost Namia cucerită? S-a dat vreo bătălie?

— Nu, Sire, răspunse Calul, răsuflând din greu. A venit Aslan. Totul se face din porunca lui. El a comandat să...

— Primejdie, Sire, spuse Giuvaier.

Tirian ridică privirea și văzu că niște Calormeni (amestecați cu câteva Animale Vorbitoare) veneau alergând spre ei, din toate direcțiile. Cei doi muriseră fără să scoată nici un țipăt, așa că restul gloatei nu s-a dumirit decât după câteva momente. Majoritatea aveau în mână iatagane tăioase.

— Hai, repede, suie-te în spinarea mea, zise Giuvaier.

Regele încălecă iute pe bunul său prieten, care se întoarse și pomi la galop. De îndată ce ieșiră din raza vizuală a dușmanilor lor, Inorogul schimbă direcția de două-trei ori, apoi traversă un pârau și strigă, fără să încetinească pasul:

— Încotro, Sire? La Cair Paravel?

— Oprește, prietene, zise Tirian. Lasă-mă să mă dau jos. Și, coborând din spinarea Inorogului, se postă în fața lui.

— Giuvaier, zise Regele. Am săvârșit o faptă cumplită.

— Dar am fost provocați în mod revoltător, remarcă Giuvaier.

— Dar și să tăbărâm așa pe ei – fără ca măcar să-i provocăm – mai cu seamă că erau neînarmați – ptui! Suntem doi criminali, Giuvaier. Sunt dezonorat pe veci.

Giuvaier plecase capul. Și lui îi era rușine.

— Și, pe deasupra, spuse Regele, Calul a zis că totul se face din ordinul lui Aslan. Șoarecele-de-Apă a spus același lucru. Toți zic că a venit Aslan. Dacă o fi adevărat?

— Dar, Sire, cum să poruncească Aslan niște lucruri atât de îngrozitoare?

— Nu uita că nu e un leu supus, zise Tirian. De unde să știm noi de ce e El în stare? Noi, care suntem niște criminali. Giuvaier, eu mă întorc. Predau

sabia, mă dau pe mâna Calormenilor și le cer să mă ducă în fața lui Aslan. Să mă judece el și să facă dreptate.

— Te duci la moarte sigură, îi răspunse Giuvaier.

— Crezi că îmi pasă dacă Aslan mă osândește la moarte? Zise Regele. Asta n-ar fi nimic, absolut nimic. N-ar fi oare mai bine să fii mort, decât să trăiești cu frica asta cumplită că Aslan a venit și că nu se poartă ca acel Aslan în care am crezut noi și de care ne-a fost atât de dor?! Este ca și cum, într-o bună zi, soarele ar răsări, dar ar fi un soare negru.

— Știu, remarcă Giuvaier. Sau ca și cum ai bea apă, dar apa aceea ar fi uscată. Câtă dreptate ai, Sire. A venit sfârșitul lumii. Hai să mergem să ne predăm.

— Dar nu-i nevoie să mergem amândoi.

— În numele iubirii ce ne-a legat, lasă-mă să vin cu tine acum, spuse Inorogul. Dacă mori, iar Aslan nu e Aslan, la ce bun să mai trăiesc?!

Se întoarseră și porniră înapoi împreună, vărsând lacrimi amare.

De îndată ce au ajuns în locul unde se tăiau copacii, Calormenii au început să țipe și au venit spre ei, cu armele în mână. Regele însă le-a întins sabia, cu plăselele înaintea și le-a spus:

— Eu, care am fost Regele Namiei și sunt acum un biet cavaler dezonorat, cer să fiu judecat de Aslan. Duceți-mă la el.

— Și eu vreau același lucru, spuse Giuvaier.

Oamenii cei negricioși, mirosind a usturoi și a ceapă, i-au înconjurat; albul ochilor le scliffea oribil pe fețele cele smede. Au pus în jurul gâtului Inorogului un căpăstru de frânghie. Regelui i-au luat sabia și i-au legat mâinile la spate. Unul dintre Calormeni, care avea coif în loc de turban și părea a fi căpetenia tuturor, i-a smuls lui Tirian de pe cap cununa de aur, furișând-o cu iuțeală printre straiile de pe el. I-au dus pe cei doi prizonieri sus pe deal, într-o poieniță. Și iată ce au văzut prizonierii acolo.

În mijlocul luminișului, care coincidea cu punctul cel mai înalt al colinei, se vedea o colibă mică, aidoma unui grajd, cu un acoperiș din paie. Ușa era închisă. Pe iarba din fața ușii ședea un Maimuțoi. Tirian și Giuvaier, care se așteptaseră să-l vadă pe Aslan, neavând habar până atunci de existența vreunui Maimuțoi, au rămas foarte nedumeriți de ce le vedeau ochii. Maimuțoiul, desigur, era chiar Marafet, însă părea de zece ori mai pocit și mai urât decât atunci când locuia lângă Lacul Învolverat, deoarece acum era teribil de împopoțonat. Purta un surtuc roșu, care nu-i venea deloc bine,

întrucât fusese croit pentru un pitic. Labele din spate le avea vârâte în niște papuci cu nestemate, care nu i se potriveau deloc, fiindcă, așa cum știți și voi, la maimuțe labele din spate sunt tot ca niște mâini. Pe cap, avea un fel de coroană din hârtie. Lingă el, era un maldăr de nuci, așa că tot timpul spărgea nuci între fălci și scuipa cojile afară. De asemenea, își tot ridica de zor surtucul roșu, ca să se scarpine cu foc. În picioare, cu fața spre el, stăteau o mulțime de Animale Vorbitoare, toate foarte îngrijorate și nedumerite. Când au văzut cine erau prizonierii, au început să geamă și să scâncească.

— O, Marafet Stăpâne, purtător de cuvânt al lui Aslan, zise Calormenul care părea a fi căpetenia celorlalți – Ți-am adus niște prizonieri. Datorită curajului și iscusinței noastre și cu îngăduința marelui zeu Tash i-am prins de vii pe acești doi ucigași nenorociți.

— Dă-mi sabia omului ăluia, spuse Maimuțoiul.

Așa că au luat sabia Regelui și i-au înmânat-o maimuței, cu centiron cu tot. Și Maimuțoiul și-a atârnat-o de gât, arătând astfel și mai prost decât era.

— O să ne ocupam de ăștia doi mai târziu, zise Maimuțoiul, scuișând o coajă înspre cei doi prizonieri. Am alte treburi înainte. Ei mai pot aștepta. Acum, ia ascultați-mă, cu toții. În primul rând, e vorba de nuci. Pe-unde umblă Veverița-șefă?

— Sunt aici, domnule, spuse o veveriță roșcovană, ieșind în față și făcând, intimidată, o mică plecăciune.

— Oh, deci tu erai?! Zise Maimuțoiul cu o privire răutăcioasă. Ia să faci bine și să mă servești cum se cuvine. Mai vreau – adică, Aslan mai vrea – niște nuci. Astea pe care le-ai adus nu sunt de ajuns. Trebuie să aduci mai multe, pricepi? Încă de două ori pe-atât. Și să fie aici până mâine la asfințitul soarelui: bagă de seamă, să nu-mi vii cu din alea stricate sau prea mici.

Un murmur de groază se auzi din rândul celorlalte veverițe, iar Veverița-șefă, luându-și inima în dinți, spuse:

— Vă rog, nu s-ar putea ca Aslan să discute personal cu noi despre asta? Poate că ni se dă voie să ne vedem cu el...

— Ei bine, așa ceva nu-i îngăduit, spuse Maimuțoiul. Se prea poate să aibă bunătatea (deși nu meritați voi un asemenea favor) și să iasă afară diseară, câteva minute. Atunci, veți avea posibilitatea să-l vedeți cu toții, însă nu-i voie, cu nici un chip, să vă îmbulziți în jurul lui și să-l bombardați cu

întrebări. Orice doriți să-i spuneți va fi prin intermediul meu: dacă eu consider că merită să fie deranjat. Până atunci, însă, Veverițelor, faceți bine și plecați după nuci. Și aveți grijă să le aduceți aici până mâine seară, căci altminteri, pe-onoarea mea, o s-o încasați urât.

Bietele Veverițe o luară la fuga, care încotro, de parcă le-ar fi hăituit câinii. Această nouă poruncă era o veste cumplită pentru ele.

Nucile pe care le strânseseră pentru iarnă fuseseră aproape toate mâncate; iar din puținele câte mai rămăseseră îi dăduseră Maimuțoiului mai mult decât își puteau îngădui.

Dar atunci, un glas gros – venea de la un Porc Mistreț mare, păros și cu colți fioroși – a rostit din cealaltă parte a mulțimii:

— Dar de ce nu-l putem vedea pe Alsan cum se cuvine? Pe vremuri, când mai venea prin Namia, oricine putea vorbi cu el față în față!

— Să nu-l credeți, zise Maimuțoiul. Și, chiar dacă ar fi adevărat, situația s-a schimbat. Aslan zice că a fost mult prea blând cu voi înainte, pricepeți? Ei bine, n-are să mai fie blând. O să vă facă să vă vedeți lungul nasului. O să vă învețe el minte să mai credeți că e un leu supus!

Mulțimea de Animale s-a înfiorat, scoțând gemete și scâncete înăbușite; după care, a urmat o tăcere ca de moarte și mai sinistră parcă.

— Iar acum, mai trebuie să aflați ceva, spuse Maimuțoiul. Am auzit că unii dintre voi zic că sunt maimuță. Ei bine, nu-i adevărat. Sunt Om. Dacă arăt ca un Maimuțoi e fiindcă sunt teribil de bătrân; am sute și sute de ani. Și tocmai fiindcă sunt atât de bătrân sunt și așa de înțelept. Și fiindcă sunt atât de înțelept, eu sunt singura făptură cu care Aslan stă de vorbă. Nu-și poate pierde vremea discutând cu o sumedenie de animale tâmpite. Îmi spune mie ce trebuie să faceți, iar eu vă spun vouă mai departe. Ascultați, deci, sfatul meu și mișcați-vă iute, căci nu suportă prostiile și aiurelile.

Se așternuse o liniște de mormânt spulberată doar de smiorcăielile unui pui de bursuc, pe care mămica lui încerca să-l potolească.

— Și mai e ceva, continuă Maimuțoiul vârându-și o nucă în gură. Am auzit că unii Cai zic: „Hai să dăm bătaie să terminăm mai repede cu căratul lemnelor, că după aceea vom fi liberi din nou”. Ei bine, să vă scoateți ideea asta din cap numaidecât. Și asta nu e valabil doar pentru Cai. Toți cei apți de muncă vor fi nevoiți, pe viitor, să muncească. Așa a stabilit Aslan cu Regele Calormenilor – Tisroc, cum îl numesc prietenii noștri negricioși, Calormenii. Cu toții, Cai, Tauri, Măgari, veți fi trimiși în Calormen să vă

câștigați existența muncind – trăgând și cărând, cum fac caii și jivinele de soiul ăsta prin alte țări. Iar voi, celelalte Animale, care sunteți bune la săpat, Cârtițe, Iepuri și Pitici, veți merge să munciți în minele lui Tisroc. Și...

— Nu, nu, nu, urlară Animalele. Nu se poate așa ceva. Cum o să ne vândă Aslan ca sclavi Regelui din Calormen?!

— Isprăviți o dată! Terminați cu gălăgia! Făcu Maimuțoiul, arătându-și colții. Cine a pomenit de sclavie? Nu veți fi robi. Veți fi plătiți, ba chiar cu salarii foarte bune. Mai precis, lefurile voastre vor intra în vistieria lui Aslan, iar el va folosi banii spre binele tuturor. Apoi aruncă o privire spre căpetenia Calormenilor, făcându-i cu ochiul.

Calormenul trase o plecăciune și răspunse pompos, cum fac Calormenii:

— Preaînțeleptule purtător de cuvânt al lui Aslan, Tisroc (fie-i viața veșnică) este într-un tot de acord cu domnia ta, în privința acestui plan nespus de chibzuit.

— Poftim! Vedeți?! Exclamă Maimuțoiul. Totul e aranjat. Și asta doar spre binele vostru. Cu banii pe care îi veți câștiga, vom putea face din Namia o țară în care să merite să trăiești. Va ploua cu portocale și banane, vom avea din belșug drumuri, orașe mari, școli, birouri, bice, botnițe, șei, cuști, cotețe și închisori. Oh, de toate.

— Dar nouă nu ne trebuie toate chestiile astea, zise un Urs bătrân. Noi vrem să fim liberi. Și vrem să-l auzim pe Aslan vorbind.

— Încetați cu cârcoteala, zise Maimuțoiul, că nu suport așa ceva. Eu sunt Om: tu ești doar un boșorog de Urs, cretin și gras. Ce știți voi ce-nseamnă libertatea? Voi vă închipuiți că libertatea înseamnă să faci ce poțest. Ei bine, vă înșelați. Nu asta e adevărata libertate. Adevărata libertate înseamnă să faci ce ți se spune.

— Hânnh, mormăi Ursul, scărpînându-se în cap; îi venea greu să priceapă așa ceva.

— Vă rog, vă rog, rosti cu glas pițigăiat un Miel mițos, toată lumea mirându-se că, la vârsta lui fragedă, cuteza să vorbească.

— Ce mai e acum? Făcu Maimuțoiul. Zi repede.

— Vă rog, spuse Mielul, eu nu înțeleg. Ce treabă avem noi cu Calormenii? Noi suntem ai lui Aslan. Ei sunt ai lui Tash. Au un zeu pe care îl cheamă Tash. Se zice că are patru brațe și cap de vultur. Pe altarul lui se jertfesc Oameni. Eu cred că Tash nu există. Dar, dacă totuși ar exista, cum să fie Aslan prieten cu el?!

Toate Animalele lăsară capul într-o parte, privind cu ochi strălucitori spre Maimuțoi. Știau că era cea mai bună întrebare ce i se pusese până atunci.

Maimuțoiul sări în picioare și îl scuiă pe Miel.

— Mucosule! Șuieră el. Năpârstoc cârcotaș și tâmpit ce ești! Du-te acasă la maică-ta și bea lapte, că de asta ești bun. Ce-ți bagi tu nasul în chestiuni din astea? Dar voi, ceilalți, ia ascultați aici. Tash e doar un alt nume de-al lui Aslan. Teoria aia veche că noi suntem buni, iar Calormenii sunt răi, e o tâmpenie. Lucrurile nu stau deloc așa. Calormenii folosesc alte cuvinte, însă cu toții vrem să spunem același lucru. Tash și Aslan sunt doar două nume diferite pentru știți voi Cine. De aceea, nici n-au cum să se certe. Băgați asta la cap, brute idioate ce sunteți. Tash este Aslan; Aslan este Tash.

Știm cu toții ce figură tristă pot avea uneori câinii noștri. Gândiți-vă la asta și, pe urmă, închipuiți-vă ce mutre aveau toate Animalele acelea Vorbitoare: Păsările, Urșii, Bursucii, Iepurii, Cârțițele și Șoarecii, toate niște făpturi cinstite, spăsite, nedumerite și atât de cumplit de triste. Cozile le atârnavă jalnic, mustățile li se pleoștiseră. Vi s-ar fi frânt inima de milă văzându-le chipurile. Doar unul dintre animale nu părea nicidecum nefericit.

Era o Pisică roșcată – un Motan mare și semeț, în floarea vârstei – care stătea cu spatele foarte drept și țeapăn și cu coada înfășurată în jurul labelor, exact în primul rând din mulțimea de Animale. Tot timpul se holbase cu asprime la Maimuțoi și la căpetenia Calormenilor, fără să clipească din ochi.

— Scuzați-mă, spuse Motanul, foarte politicos, dar chestia asta mă interesează. Prietenul dumneavoastră din Calormen e și el de aceeași părere?

— Sigur că da, zise Calormenul. Prealuminatul Maimuțoi – adică Om – are perfectă dreptate. Aslan înseamnă nici mai mult, nici mai puțin decât Tash.

— Chiar așa, deci, Aslan nu înseamnă altceva decât Tash? Insistă Pisica.

— Absolut nimic altceva, zise Calormenul, uitându-se drept în ochii Motanului.

— Ești mulțumit, roșcovanule? Întrebă Maimuțoiul.

— Oh, desigur, spuse Roșcovanul, cu răceală. Mulțumesc foarte mult. Voiam doar să fie foarte clar. Cred că încep să înțeleg.

Până în acel moment, Regele și Giuvaier nu spusese nimic; așteptau ca Maimuțoiul să-i poftască să vorbească, deoarece considerau că n-avea nici un rost să întrerupă discuția, însă acum, privind de jur-împrejur la chipurile

amante ale namienilor și văzând că toți credeau că Aslan și Tash erau una și aceeași persoană, Tirian simți ca nu mai poate suporta.

— Maimuțoiule, striga el, cu glas tunător, minți cu nerușinare. Minți ca un Calormen. Minți ca un Maimuțoi.

Intenționa să continue și să întrebe cum era posibil ca groaznicul zeu Tash, care se hrănea din sângele poporului său, să fie același cu bunul Leu, prin sângele căruia toată Namia era salvată. Dacă i s-ar fi dat voie să vorbească, domnia Maimuțoiului ar fi luat sfârșit în acea zi; Animalele și-ar fi dat seama care era adevărul și l-ar fi doborât pe Maimuțoi. Numai că, până să apuce să mai rostească un cuvânt, doi Calormeni îl pocniră peste gură cu toată forța, iar un al treilea, pe la spate, îl seceră de picioare. Și când Regele se prăbuși la pământ, Maimuțoiul schelălăi turbat de furie și de groază:

— Luați-l de-aici! Luați-l de-aici! Duceți-l undeva să nu ne mai audă și nici noi pe el. Și-acolo, legați-l de un copac, îl voi judeca – adică Aslan îl va judeca – mai târziu.

Capitolul 4

CE S-A ÎNTÂMPLAT ÎN ACEA NOAPTE.

Regele era atât de amețit de la loviturile care îl pusese la pământ, încât nici n-a mai știut ce s-a întâmplat cu el până când Calormenii nu l-au dezlegat la mâini, forțându-l să țină brațele pe lângă corp și lipindu-l cu spatele de un frasin. Pe urmă, l-au legat fedeleș cu niște frânghii, pe care i le-au înfășurat în jurul gleznelor, genunchilor, taliei și pieptului, abandonându-l acolo. Ce-l necăjea cel mai rău în acel moment – căci, așa cum se întâmplă adesea, fleacurile sunt cel mai greu de suportat – era faptul că îi sângera buza din cauza plesniturii și nu putea să șteargă cu mâna firicelul de sânge care îl gâdila pe piele.

Din locul unde se afla, vedea în continuare micul grajd din vârful dealului și pe Maimuțoiul instalat acolo. Auzea glasul Maimuțoiului care continua să vorbească și, din când în când, un fel de răspuns din partea gloatei, însă nu putea desluși cuvintele.

„Mă întreb ce s-o fi întâmplat cu Giuvaier”, se gândea Regele.

Nu după mult timp, mulțimea a început să se împrăștie, Animalele plecând în diferite direcții. Unele au trecut foarte aproape de Tirian. Se uitau la el, ca și cum ar fi fost deopotrivă speriate și compătimitoare față de soarta lui, însă niciunul nu i-a adresat vreun cuvânt. Curând, n-a mai rămas nimeni, iar în pădure s-a lăsat tăcerea. Pe urmă, au trecut ceasuri de-a rândul, iar lui Tirian

i s-a făcut întâi foarte sete, iar apoi foarte foame; și pe măsură ce dupăamiaza s-a scurs, începând să se înnopteze, i s-a făcut și frig. Îl durea spatele foarte rău. Soarele a apus, întunecând tot mai mult amurgul.

Când se înserase aproape de-a binelea, Tirian a auzit un tropăit ușor și a văzut venind spre el niște făpturi mititele. Cele trei din stânga erau Șoareci, iar în mijlocul lor se afla un Iepure; în dreapta, erau două Cârțițe. Din cauza săculeților pe care îi cărau în spinare, arătau ciudat pe întuneric, așa că la început Tirian nu și-a dat seama ce fel de animale erau. Pe urmă, într-o clipă, vietățile s-au ridicat toate pe picioarele din spate, punându-și labele reci pe genunchii lui de care își lipeau boturile, hârâind pe nas, în semn de sărutare afectuoasă, (îi ajungeau până la genunchi, fiindcă Animalele Vorbitoare namiene de acest fel sunt mai mari decât vietățile mute și proaste, de aceeași rasă, care trăiesc în Anglia.)

— Regele nostru drag, Stăpâne! Rosteau glasurile lor pițigăiate, cât de mult te compătimim. Nu îndrăznim să te dezlegăm, căci s-ar putea ca Aslan să se supere pe noi. Dar ți-am adus ceva de mâncare.

Numaidecât primul Șoarece se cățăără sprinten, până ce ajunse să stea cocoțat pe frânghia înfășurată în jurul pieptului lui Tirian, încrețindu-și nasul cârn în dreptul feței lui Tirian. Pe urmă, al doilea Șoarece se sui și el, rămânând atârnat exact sub primul Șoarece. Celelalte vietăți rămase la sol începură să le întindă tot felul de lucruri.

— Bea, Sire, să capeți puteri, iar apoi vei putea mânca, zise Șoarecele aflat cel mai sus, iar Tirian simți că avea acum între buze o cană de lemn, nu mai mare decât o cochilie de ou, din care bău dintr-o sorbire tot vinul, însă, după aceea, Șoarecele transmise spre cei de jos cana, iar aceștia o umplură la loc, dându-i-o înapoi; Tirian o goli și a doua oară. Și continuară așa de mai multe ori, până ce-și astâmpără setea, cu sorbituri mici și repetate.

— Uite niște brânză, Sire, zise primul Șoarece, dar nu e prea multă, să nu ți se facă iarăși sete.

Și după brânză, îl hrăniră cu niște prăjituri și unt proaspăt, după care îi mai dădură niște vin.

— Dați-mi acum apa, sus, zise primul Șoarece, să-l spăl pe față pe Rege. E plin de sânge.

Tirian se simți tamponat cu un fel de burețel, ceea ce îl învioră nespus.

— Micii mei prieteni, zise Tirian, cum aș putea să vă mulțumesc pentru toate astea?

— Nu face nimic, nu face nimic, rostiră glăscioarele. Cum să ne fi purtat altfel? Noi nu vrem alt Rege. Suntem poporul tău. Dacă împotriva ta ar fi fost doar Maimuțoiul și calormenii, ne-am fi luptat până ne sfârtecau în bucăți și n-am fi lăsat să te lege așa. Zău, crede-ne. Dar nu ne putem împotrivi lui Aslan.

— Chiar credeți că e Aslan cu adevărat? Întrebă Regele.

— Oh, da, da, spuse Iepurele. A ieșit aseară din grajd. L-am văzut cu toții.

— Și cum arăta? Se interesa Regele.

— Ca un leu falnic și înspăimântător, zise unul dintre Șoareci.

— Și voi credeți ca Aslan într-adevăr le ucide pe Nimfele Pădurii și face din voi niște bieți sclavi ai Regelui din Calormen?!

— Ah, ce groaznic, nu-i așa? Spuse al doilea Șoarece. Mai bine muream cu toții decât să apucăm să vedem așa ceva. Dar nu încape nici o îndoială. Toată lumea spune că astea sunt poruncile lui Aslan. Iar noi l-am și văzut chiar. Nu ne închipuiam că Aslan putea fi așa. Ce mult ne-am dorit să se întoarcă în Namia!

— Se pare că de data asta a venit înapoi foarte supărat, zise primul Șoarece. Pesemne că am făcut cu toții ceva cumplit de rău, fără să ne dăm seama. Probabil că ne pedepsește pentru ceva. Dar eu tot cred că ni s-ar fi putut spune despre ce-i vorba!

— Poate că și ce facem acum e rău, spuse Iepurele.

— Dar mie puțin îmi pasă, să știi, declară una dintre Cârțițe. Oricum și a doua oară tot așa aș face.

Însă ceilalți încercară s-o potolească, spunându-i: „Sssât” și „Ai grijă”, după care ziseră:

— Ne pare rău, Regele nostru drag, dar acum trebuie să ne întoarcem. N-ar fi deloc bine dacă ne-ar prinde aici.

— Plecați numaidecât, scumpele mele Animale, spuse Tirian. Cu toată dragostea mea pentru Namia, n-aș vrea nici în ruptul capului să vă pun în primejdie.

— Noapte bună, noapte bună, îi răspunseră vietățile, frecându-și năsurile de genunchii lui. Ne vom întoarce – dacă vom putea.

După care, se îndepărtară tropăind din lăbuțe, iar pădurea deveni, dintr-o dată, parcă mai întunecoasă, mai rece și mai pustie decât înainte de venirea lor.

Stelele au răsărit pe cer, iar timpul a început să treacă încet – vă închipuiți și voi cât de încet – pentru ultimul Rege al Namiei, care stătea în picioare țeapăn și amorțit, cu spatele lipit de copacul de care era legat. Însă, până la urmă, tot s-a întâmplat ceva.

Undeva, foarte departe, s-a ivit o lumină roșie. Pe urmă, a dispărut câteva clipe, reapărând apoi mai mare și mai intensă. După aceea, Tirian a început să deslușească niște siluete întunecate mișcându-se de colo-colo în fața luminii, cărând niște legăturici pe care apoi le aruncau jos. Era un foc proaspăt aprins, iar lumea arunca snopi de vreascuri pe el. Nu după mult timp, s-a aprins de-a binelea, iar Tirian a putut constata că focul era chiar în vârful dealului. Deslușea limpede grajdul din spatele flăcărilor, bine luminat acum de acea strălucire roșiatică, precum și o mare mulțime de Animale și de oameni, între foc și locul unde se afla el. Silueta mărunță, ghemuită lângă foc, era pesemne Maimuțoiul. Acesta spunea ceva mulțimii, însă Tirian nu putea auzi bine. Pe urmă, Maimuțoiul s-a dus și a făcut trei temenele până la pământ în fața ușii de la grajd. După aceea s-a ridicat și a deschis ușa. Și ceva pe patru picioare – o chestie care pășea destul de crispat – a ieșit din grajd, postându-se cu fața spre mulțime.

Din rândul acesteia s-a ridicat un fel de vaiet urlător, atât de puternic, încât Tirian a izbutit să deslușească unele cuvinte.

— Aslan! Aslan! Aslan! Zbierau Animalele. Vorbește-ne! Mângâie-ne! Nu maj fi mânios pe noi!

Din locul unde se afla, Tirian nu-și putea da seama prea bine ce era chestia aceea, de fapt; însă vedea bine că avea păr de culoare galbenă. El nu-l văzuse niciodată pe Mărețul Leu. Nu văzuse, de fapt, niciodată nici vreun leu obișnuit. Așa că n-avea cum ști cu certitudine că ceea ce vedea el acum nu era adevăratul Aslan. Nu se aștepta ca Aslan să arate aidoma chestiei aceleia crispate, care stătea pur și simplu pe picioarele ei și nu spunea nimic. Dar cum să fii sigur? Câteva clipe, prin minte îi trecură niște gânduri oribile; apoi, își aminti de aiureala aceea absurdă cu Tash și Aslan care ar fi fost unul și același și își dădu seama că toată povestea era doar o enormă înșelătorie.

Maimuțoiul își apropie capul de capul chestiei aceleia galbene, ca și cum ar fi ascultat niște șoapte. Pe urmă, se întoarse și se adresă mulțimii, iar mulțimea urlă din nou. După aceea, chestia galbenă se răsuci stângaci în loc și plecă – mai bine zis, porni clătinându-se înapoi spre grajd, iar Maimuțoiul

închise ușa pe dinafară. Pesemne că apoi focul a fost stins, căci lumina a dispărut aproape imediat, iar Tirian a rămas din nou singur, în frig și beznă.

Se gândea la alți Regi care trăiseră și muriseră odinioară în Namia și i se părea că niciunul nu avusese o soartă atât de crudă ca a lui. Se gândea la străbunicul străbunicului lui, Regele Rilian, care fusese furat de o Vrajitoare, pe când era un tânăr prinț și ținut ascuns ani în șir în peșterile întunecate de sub Tărâmul Uriășilor din nord. Până la urmă, se făcuse, însă, dreptate, căci doi copii misterioși apăruseră brusc din ținutul aflat dincolo de capătul lumii și îl salvaseră, astfel că prințul se putuse întoarce acasă în Namia, unde avusese o domnie lungă și înfloritoare. „N-am eu parte de așa ceva”, își zise Tirian, în sinea lui. Pe urmă, se duse cu gândul și mai adânc în trecut, amintindu-și de tatăl lui Rilian, Caspian Navigatorul, pe care încercase să-l ucidă ticălosul de Rege Miraz, unchiul său; știa că Regele Caspian fugise în pădure și trăise printre Pitici. Dar și povestea asta se terminase tot cu bine: și Caspian fusese ajutat de copii – numai că de data asta fuseseră patru – care veneau de undeva de dincolo de lume, luptând în bătălii mărețe și reînstalându-l pe tronul tatălui lui. „Dar asta a fost odată, de mult, își spuse Tirian în sinea lui. Lucruri de acest fel nu se mai întâmplă astăzi.” Și pe urmă și-a mai adus aminte (căci, atunci când era mic, fusese tare bun la istorie) că aceiași patru copii care îl ajutaseră pe Caspian fuseseră în Namia în urmă cu peste o mie de ani; și în acele vremuri făcuseră ceva absolut extraordinar. Căci atunci o înfrânseseră pe Vrajitoarea Albă și puseseră capăt celor O Sută de Ani de Iarnă, iar după aceea domniseră (toții patru împreună) la Cair Paravel, până ce n-au mai fost copii, ci Regi semeți și Regine frumoase, iar domnia lor reprezentase epoca de aur a Namiei. Iar Aslan apăruse de nenumărate ori în toată povestea asta. Apăruse de altminteri și în celelalte povești, așa cum își amintea Tirian acum. „Aslan și copiii din altă lume, se gândi Tirian. Ei au intervenit întotdeauna când totul mergea cumplit de rău. Oh, ce bine ar fi să apară și acum.”

Și strigă în gura mare: „Aslan! Aslan! Aslan! Vino și ajută-ne acum”.

Însă bezna, frigul și liniștea au rămas la fel.

— Lasă-mă mai bine să mor, strigă Regele. Nu cer nimic pentru mine. Dar vino și salvează toată Namia.

Și tot nu s-a produs nici o schimbare în noapte sau în pădure, dar a început, totuși, să apară un fel de schimbare înlăuntrul lui Tirian. Fără să-și dea seama de ce, a început să nutrească o vagă speranță. Și se simțea cumva mai

puternic parcă. „Oh, Aslan, Aslan, șoptea el. Dacă tu nu poți veni, trimite-mi măcar ajutoarele acelea de dincolo de lume. Sau lasă-mă să-i chem eu. Fie ca vocea mea să treacă dincolo de lume.” După aceea, nedându-și seama ce face, a început dintr-o dată să strige cu glas răsunător:

— Copii! Copii! Prieteni ai Namiei! Repede. Veniți la mine! Peste lumi întregi, eu vă chem; eu, Tirian, Regele Namiei, Stăpânul orașului Cair Paravel și împăratul Insulelor Pustii!

Și, numaidecât, s-a cufundat într-un vis (de-o fi fost chiar vis) mai real și mai însuflețit decât oricare vis pe care îl avusese vreodată.

Se făcea că stă în picioare într-o încăpere luminată, unde șapte persoane ședeau în jurul unei mese. S-ar fi zis că tocmai isprăviseră de mâncat. Două dintre aceste persoane păreau foarte bătrâne, un moșneag cu barba albă și o băbuță cu niște ochi veseli și sclipitori, plini de înțelepciune. Cel care ședea în dreapta moșneagului nu ajunsese încă la vârsta bărbăției, fiind cu siguranță mai tânăr decât Tirian, însă la față arăta ca un rege și un războinic. Și aproape același lucru se putea spune și despre celălalt tânăr, care ședea în dreapta bătrânei. În fața lui Tirian, de cealaltă parte a mesei, se afla o fată blondă, mai tânără decât toți ceilalți, iar de o parte și de cealaltă a ei un băiat și o fată, încă și mai mici ca vârsta. Toți purtau un fel de veșminte teribil de ciudate.

N-a avut însă timp să se gândească la asemenea amănunte, căci în clipa aceea băiatul mai mic și amândouă fetele au țâșnit în picioare, iar unul dintre ei a scos un țipăt scurt. Bătrânica a tresărit și și-a tras răsuflarea zgomotos. Pesemne că și moșneagul a făcut o mișcare bruscă, fiindcă paharul cu vin, pe care îl avea lângă mâna dreaptă, a fost măturat de pe masă; Tirian a auzit clinchetul cioburilor împrăștiate pe jos.

Pe urmă, Tirian și-a dat seama că oamenii aceștia îl puteau vedea; se holbau la el de parcă ar fi fost o stafie. A remarcat însă că tânărul care arăta ca un rege, aflat în dreapta bătrânului, n-a schițat nici un gest (doar că a pălit un pic), încleștându-și pumnii cu fermitate. Pe urmă acesta a spus:

— Vorbește, de nu ești cumva o fantomă sau un vis. Arăți a Namian; or, noi suntem cei șapte prieteni ai Namiei.

Tirian tânjea să vorbească și încerca să le strige în gura mare că el e Tirian din Namia, cel care avea mare nevoie de ajutor. Dar a constatat (cum mi s-a întâmplat și mie uneori în vise) că glasul lui nu scotea nici un sunet.

Cel care i se adresase s-a ridicat apoi în picioare:

— Umbră, spirit sau ce ești tu, zise el, pironindu-și ochii pe chipul lui Tirian. Dacă ești din Namia, te somez în numele lui Aslan, vorbește-mi! Eu sunt Peter, Marele Rege.

Lui Tirian, camera începu să i se învântească în fața ochilor. Auzea glasurile celor șapte persoane care vorbeau toate în același timp, dar din ce în ce mai stins, spunând cuvinte de genul „Uite! Dispare. Se topește. Se evaporă”. În clipa următoare, se trezise de-a binelea, legat în continuare de copac, mai înfrigurat și mai amorțit decât oricând. Pădurea era plină de o lumină mohorâtă, așa cum se întâmplă înainte de răsăritul soarelui, iar el era ud learcă de la rouă; se făcuse aproape dimineată.

În viața lui nu se simțise mai groaznic la trezire.

Capitolul 5

CUM A PRIMIT REGELE AJUTOR.

Amărăciunea sa n-a durat însă mult. Aproape numaidecât s-a auzit o bufnitură, pe urmă încă una și doi copii au apărut în fața lui. Pădurea fusese absolut pustie cu o secundă înainte, atât cât vedea el din ea și știa că puștani nu se iviseră din spatele copacului de care era legat, căci i-ar fi auzit și el. Răsăriseră pur și simplu din senin. A remarcat dintr-o privire ca erau îmbrăcați cu aceleași veșminte stranii și întunecoase pe care le purtau și oamenii din vis; și a mai văzut, tot dintr-o privire, că era vorba de Băiatul și Fata, cei mai mici ca vârstă, din grupul acela de șapte oameni.

— Ei, drăcia dracului! Exclamă Băiatul, să rămâi pur și simplu cu gura căscată, zău așa! Credeam...

— Hai fuga să-l dezlegăm, spuse Fata. Putem discuta după aceea. Pe urmă, mai adăugă, întorcându-se spre Tirian: Îmi pare rău că am întârziat atât de mult. Am venit de îndată ce am putut.

În timp ce ea vorbea, Băiatul scoase un cuțit din buzunar, grăbindu-se să taie frânghia cu care era legat Regele; cu mișcări prea rapide totuși, căci atunci când izbuti să taie și ultima legătură, Regele, înțepenit și amorțit, căzu în față, proptindu-se în mâini și în genunchi. Și nu reuși să se ridice decât după ce își mai dezmoțî picioarele, cu un masaj bun.

— Așa, vasăzică, remarcă Fata. Prin urmare, tu ai fost cel care ai apărut în fața noastră, în seara aceea, când eram cu toții la cină! Acum aproape o săptămână.

— O săptămână, frumoasă domniță?! Se miră Tirian. De-abia dacă au trecut zece minute de când visul m-a purtat în lumea voastră.

— Iar harababura aia cu timpul, Pole, spuse Băiatul.

— Acum mi-aduc aminte, zise Tirian. Și despre asta se pomenește în toate poveștile de odinioară. Timpul în țara voastră stranie diferă de al nostru. Dar dacă tot a venit vorba despre timp, e timpul să plecăm de-aici, căci dușmanii mei sunt pe-aproape. Vreți să veniți cu mine?

— Sigur că da, răspunse Fata. Am venit special să te ajutăm pe tine.

Tirian se ridică în picioare și îi călăuzi la vale, coborând pe deal, înspre sud, cât mai departe de grajd. Știa unde avea de gând să meargă, însă primul țel era să ajungă pe un teren stâncos ca să nu mai lase nici o urmă, iar al doilea să treacă peste vreo apă, ca să li se piardă mirosul. Treaba asta le-a luat cam un ceas, timp în care s-au tot cățărat și s-au căznit să treacă prin apă, interval în care niciunul dintre ei n-a avut suflu să mai vorbească. Oricum, Tirian tot trăgea cu ochiul mereu la tovarășii lui de drum. Minunea de a putea pași alături de niște făpturi din altă lume îi dădea o ușoară senzație de amețală, făcând deopotrivă ca toate vechile legende să i se pară extrem de reale... Încât orice se putea întâmpla acum.

— Ei, și-acum, zise Tirian când ajunseră în capătul unei vâlcele ce cobora prin mijlocul unui mestecăniș, pentru o vreme am scăpat de primejdia de a fi prinși de ticăloșii aceia, așa că putem merge mai încet.

Soarele răsărise, picături de rouă sclikeau pe fiecare ramură, iar păsărelele cântau.

— Ce-ai zice de niște haleală?

— Adică pentru tine, Domnule, căci noi doi am luat micul dejun, spuse Băiatul.

Tirian se întreba ce însemna oare „haleală”, însă când Băiatul desfăcu ghiozdanul burdușit pe care îl căra și scoase de-acolo un pachetel cam unsuros și turtit, înțelese numaidecât despre ce era vorba. Era lihnit de foame, deși până atunci nici nu-și dăduse seama. Găsi acolo două sandvișuri cu ouă fierte, alte două tartine cu brânză și încă două cu un fel de pastă înăuntru. Dacă n-ar fi fost atât de hămesit, nici nu s-ar fi uitat la sandvișurile cu pastă, acestea fiind un fel de mâncare pe care nimeni nu-l mănâncă în Namia. În timp ce mânca toate cele șase sandvișuri, au ajuns pe fundul vâlceleii, unde au dat peste o stâncă acoperită de mușchi, din care țâșnea bolborosind un izvorăș. S-au oprit toți trei, au băut și și-au răcorit obrajii.

— Bun, făcu Fata, scuturându-și de pe frunte bretonul ud, acum n-ai de gând să ne spui și nouă cine ești, de ce erai legat acolo și ce se întâmplă de

fapt?

— Cu multă plăcere, domniță, îi răspunse Tirian. Dar trebuie să ne continuăm mersul.

Așa că, în timp ce și-au văzut de drum mai departe, le-a povestit cine era și tot ce pățise.

— Iar acum, făcu el în încheiere, merg spre un anumit turn, unul dintre cele trei care au fost clădite pe vremea străbunului meu pentru a apăra Pustiul Pleșuv împotriva unor proscriși periculoși care sălășluiau pe-atunci acolo. Grație bunăvoinței lui Aslan, n-am fost jefuit de chei. În turnul acela, vom găsi provizii de arme, platoșe și niște merinde, desigur doar pesmeți uscați. Tot acolo putem sta la adăpost, până punem la punct un plan. Iar acum, rogu-vă, spuneți-mi și voi cine sunteți și care e povestea voastră.

— Eu sunt Eustace Scrubb, iar ea e Jill Pole, îi răspunse Băiatul. Și am mai fost aici odată, demult de tot, acum peste un an după timpul vostru; iar atunci exista un tip pe care îl chema Prințul Rilian și pe tipul ăsta îl țineau sub pământ, iar Puddleglum și-a vârât piciorul în...

— Aha! Striga Tirian. Prin urmare voi sunteți Eustace și Jill, cei care l-au scăpat pe Regele Rilian de vraja aceea lungă?!

— Da, noi suntem, zise Jill. Vasăzică acum Rilian a ajuns Rege, așa-i? Oh, desigur, pesemne că așa e. Am uitat...

— Nu, nu, interveni Tirian. Eu sunt cel de-al șaptelea urmaș al lui. El a murit acum peste două sute de ani.

Jill se strâmbă:

— Ptiu! Exclamă ea. De-aia mi se pare atât de oribil să mă întorc în Namia.

Însă Eustace continuă:

— Ei bine, acum știi cine suntem, Sire, zise el. Și uite cum a fost. Profesorul și Mătușa Polly ne-au adunat pe toți laolaltă, noi, prietenii Namiei...

— Nu știi cine sunt persoanele care poartă aceste nume, Eustace, interveni Tirian.

— Ei doi sunt cei care au venit în Namia chiar la început de tot, în vremea când toate animalele au învățat să vorbească.

— Pe Coama lui Aslan, strigă Tirian. De ei doi e vorba?! Lordul Digory și Lady Polly! Cei de la începutul lumii! Și mai trăiesc încă? O, minune glorioasă! Haide, povestești-mi repede.

— De fapt, știți, ea nu e mătușa noastră, spuse Eustace. E domnișoara Plummer, dar noi îi spunem Mătușa Polly. Ei bine, ei doi ne-au strâns laolaltă, pe de o parte ca să ne distrăm împreună și să putem trage o porție bună de vorbă despre Namia (căci, normal, n-aveau cu cine altcineva discuta despre lucruri de genul ăsta), dar pe de altă parte și fiindcă Profesorul avea sentimentul că într-un fel prezența noastră era dorită aici. Ei și pe urmă te-ai ivit tu, ca o stafie sau știu și eu ce arătare, băgându-ne rău în sperieți, după care te-ai evaporat fără să scoți o vorbă. După aceea, am știut cu certitudine că se întâmplă ceva. Următoarea întrebare era cum să ajungem aici. Nu poți reuși asta doar fiindcă vrei tu. Așa că am tot stat de vorbă și, în cele din urmă, Profesorul a zis că singura modalitate ar fi prin intermediul Inelelor Vrajite. Tot folosindu-se de Inelele acelea, el și Mătușa Polly izbutiseră să ajungă aici, demult de tot, pe vremuri, când erau niște puștani, cu mult timp înainte ca noi, ăștia mici, să venim pe lume. Însă toate Inelele fuseseră îngropate în grădina unei case din Londra (ăsta e orașul nostru cel mai mare, Sire), iar casa fusese vândută. Nici nu-ți închipui ce-am făcut până la urmă!

Peter și Edmund – e vorba de Marele Rege Peter, cel care ți-a adresat cuvântul – s-au dus la Londra să intre în grădina prin spate, dis-de-diminează, înainte ca lumea să se trezească. Purtau salopete de muncitori ca, în cazul în care i-ar fi văzut cineva, să poată zice că veniseră să repare ceva la sistemul de canalizare. Ce rău îmi pare că n-am fost și eu cu ei; cred că ne-am fi distrat pe cinste. Și, pesemne că au izbutit, fiindcă a doua zi Peter ne-a trimis o telegramă – ăsta-i un fel de mesaj, Sire, am să-ți explic eu altă dată —prin care spunea că a luat Inelele. Iar a doua zi după aceea, era ziua când eu și Polly trebuia să ne întoarcem la școală – noi suntem singurii din grup care mai mergem încă la școală și e vorba de aceeași instituție pentru amândoi. Prin urmare, Peter și Edmund trebuiau să se întâlnească cu noi într-un loc, în drum spre școală și să ne dea Inelele. Noi doi eram cei care urmam să plecăm în Namia, întrucât cei mari nu mai puteau veni din nou. Așa că ne-am suit în tren – e un fel de chestie cu care lumea călătorește în lumea noastră: mai multe vagoane legate unul de altul – iar Profesorul, Mătușa Polly și Lucy au venit cu noi. Voiam să stăm împreună cât mai mult timp. Bun, iată-ne deci și în tren. Și, tocmai când ne apropiam de gara unde trebuia să ne întâlnim cu ceilalți, iar eu priveam pe fereastră să vad dacă nu-i zăresc mai repede, am simțit brusc o smucitură înspăimântătoare, însoțită de

un mare zgomot: și uite-așa ne-am trezit în Namia și am dat cu ochii de Maiestatea ta, legat fedeleș de copacul acela.

— Așadar n-ați mai folosit Inelele? Întrebă Tirian.

— Nu, zise Eustace. Nici măcar n-am apucat să le vedem. Aslan a rezolvat totul, cum știe el, fără nici un Inel.

— Bine, dar Inelele erau la Marele Rege Peter, remarcă Tirian.

— Da, zise Jill. Însă nu credem că le poate folosi. Când ceilalți doi frați Pevensie – Regele Edmund și Regina Lucy – au fost ultima oară aici, Aslan a spus că n-aveau să mai revină niciodată în Namia. Și i-a spus cam același lucru și Marelui Rege, numai că ceva mai de demult. Îți dai seama că, dacă ar avea voie, ar veni glonț aici.

— Ei, comedie! Spuse Eustace. Ce frige la soare. Mai avem mult până ajungem, Sire?

— Uite, făcu Tirian, arătându-le.

La câțiva metri distanță, niște creneluri cenușii se înălțau deasupra coroanei copacilor, iar după ce au mai mers cam un minut au ajuns într-un luminiș, unde pământul era acoperit de iarbă. Prin mijlocul poienii curgea un pârau, iar acolo unde apa dispărea în depărtare se înălța un turn teșit și pătrat, cu câteva ferestre înguste și o ușă masivă în zidul din fața lor.

Tirian iscodi cu privirea în stânga și-n dreapta, să se convingă că prin preajmă nu era nici un dușman. Pe urmă se duse drept până la turn, unde rămase câteva clipe nemișcat, scormonind după legătura de chei pe care o purta atârnată la gât, pe un lanț de argint, sub costumul de vânătoare. Și ce legătură frumoasă de chei le-a fost atunci dat să vadă: două chei de aur și multe altele, minunat împodobite; îți dădeai seama numaidecât că erau chei făcute să deschidă în palate tot felul de încăperi somptuoase și tainice sau sipe și cufere făcute din lemn înmiresmat, în care se aflau comori împărătești. Dar cheia pe care o vârî acum în broasca ușii era mare, urâtă și cam grosolană. Cum broască era înțepenită, pe Tirian îl cuprinse spaima la gândul că n-ar putea s-o descuie; dar, în cele din urmă, izbuti să răsucescă cheia în broască, iar ușa se deschise larg, scârtâind sinistru din balamale.

— Bun venit, prieteni, spuse Tirian. Din păcate, ăsta e cel mai bun palat pe care Regele Namiei îl poate oferi acum oaspeților săi.

Tirian constată încântat că cei doi străini erau bine crescuți. Amândoi îl asigurară că nu trebuia să-și facă nici o problemă, fiind foarte bine așa. În realitate, nu era deloc prea bine acolo; înăuntru era cam întuneric și mirosea

rău a igrasie. Nu exista decât o singură încăpere, al cărei tavan înalt coincidea cu acoperișul din piatră; într-un colț, o scară de lemn ducea la un chepeng prin care se putea ieși afară, pe creneluri. În încăpere, se aflau câteva paturi de cazarmă rudimentare, unde se putea dormi și nenumărate cuferे și boccele. Mai era și o vatră, care arăta ca și cum nu s-ar mai fi făcut focul în ea de o grămadă de ani.

— N-ar fi mai bine, mai întâi și mai întâi, să ieșim afară și să strângem niște lemne pentru foc? Își dădu Jill cu părerea.

— Nu cred, îi răspunse Tirian. Nu voia cu nici un chip să fie prinși cumva neînarmați, așa că se apucă să scotocească prin cuferे, amintindu-și cu satisfacție că avusese întotdeauna grijă ca aceste turnuri de garnizoană să fie inspectate o dată pe an, pentru a se asigura că erau înzestrate cu toate cele trebuincioase. Arcurile erau la locul lor, în husele de mușama, săbiile și sulile erau unse cu grăsime, să nu ruginească, iar armura strălucea ca nouă sub învelitoarea protectoare. Dar asta nu era nimic.

— Ia uitați-vă! Le zise Tirian, scoțând afară o cămașă de zale lungă, pe care o flutură sub ochii copiilor.

— Ce platoșă caraghioasă, Sire, remarcă Eustace.

— Așa-i, băiete, îi dădu dreptate Tirian. Asta nu-i bătută de piticii din Namia. E platoșă din Calormen, marfă din străinătăți. Am păstrat câteva platoșe pregătite, la gândul că s-ar putea ca la un moment dat eu sau prietenii mei să trebuiască să intrăm nevăzuți în ținutul Tisroc. Și ia uitați și la sticla asta din piatră. Înăuntru e un lichid, cu care dacă te freci pe mâini și pe față, ți se face pielea neagră ca la calormeni.

— Ohoho! Uraaa! A exclamat Jill. Abia aștept să ne deghizăm!

Tirian le arată cum să-și toarne în palme un pic din lichidul acela și să se frece bine cu el pe față și pe gât, până la umeri și pe urmă pe mâini, până la coate. Apoi făcu și el același lucru.

— După ce chestia asta se întărește pe noi, le spuse el, putem să ne spălăm cu apă, că nu se duce. Nu ne mai facem la loc albi, ca namienii, decât dacă ne dăm cu ulei și cenușă. Ei, și-acum, scumpă Jill, hai să vedem cum îți vine platoșa asta. E cam lungă, ce-i drept, dar nu chiar foarte lungă, cum mă temeam eu. Pesemne că a fost a vreunui paj din alaiul tarkaanilor lor.

După ce s-au gătit cu platoșele, și-au pus pe cap coifuri calormene, care sunt mici și rotunde, se înfig strâns pe cap și au un vârf un țugui. Pe urmă Tirian a scos din cufar niște suluri lungi de material alb, pe care le-a

înfășurat peste coifuri, până s-au transformat în turbane, având însă grijă ca, în mijloc, să rămână afară micul țugui din metal. El și Eustace și-au luat săbii calormene arcuite și niște scuturi mici și rotunde. N-a găsit o sabie suficient de ușoară pentru Jill, dar i-a dat în schimb un cuțit de vânătoare, lung și drept, care împungea ca o sabie.

— Te pricepi să tragi cu arcul, domniță? Întrebă Tirian.

— Nu prea, îi răspunse Jill, înroșindu-se. Scrubb, în schimb, e destul de îndemânat.

— Nu-i da crezare, Sire, spuse Eustace. De când ne-am întors ultima oară din Namia, am luat amândoi lecții de tras cu arcul, așa că acum e cam la fel de bună ca mine. Ceea ce nu înseamnă însă mare lucru.

Atunci, Tirian îi dădu lui Jill un arc și o tolă plină cu săgeți. În continuare, trebuiau neapărat să aprindă focul, întrucât în turnul acela era precum într-o peșteră în care dădăi ca o piftie. S-au încălzit, însă, strângând lemne – soarele era acum sus pe cer – iar când flăcările s-au înălțat jucăuse în vatră, încăperea a început să pară mult mai veselă. Cina a fost, totuși, cam amărâtă, întrucât neavând de ales s-au resemnat să piseze câțiva pesmeți tari, pe care i-au găsit într-un cufăr, vărsându-i apoi în apă fiartă, cu sare, din care au obținut un fel de terci. Și, firește, de băut nu exista decât apă chioară.

— Ce păcat că n-am adus vin pachet de ceai, zise Jill.

— Sau o cutie de cacao, completă Eustace.

— Dar ce, parcă un butoi cu vin bun, rătăcit pe-aici prin turn, credeți că ne-ar fi stricat? Mai adăugă și Tirian.

Capitolul 6

CÂND NOAPTEA SE FACE TREABĂ BUNĂ.

Cam după patru ceasuri, Tirian s-a trântit pe unul dintre priciuri să fure un pui de somn. Cei doi copii dormeau buștean; îi pusese să meargă la culcare înaintea lui, întrucât urmau să stea treji aproape toată noaptea și știa că, la vârsta lor, e cam greu să nu dormi când ești mort de somn. În plus, îi mai și obosise. Întâi, o pusese pe Jill la tras cu arcul și constatare că, deși fetița nu se ridica la standardele namiene, era totuși destul de îndemânată. Și într-adevăr, Jill izbutise să împuște un iepure (nu un iepure Vorbitor, desigur, există o mulțime de iepuri obișnuiți în partea de vest a Namiei), pe care îl jupuiseră și îl curățaseră numaidecât, atârându-l în cui. Descoperise că amândoi copiii știau perfect cum se face această treabă scârboasă și urât

mirositoare; învățaseră când fuseseră în lunga lor călătorie pe Tărâmul Urișilor, în vremea Prințului Rilian. Pe urmă, încercase să-l învețe pe Eustace cum să folosească sabia și scutul. Eustace deprinsese destul de bine lupta cu sabia în timpul primelor sale peripeții, însă atunci avusese de-a face cu o sabie namiană, care avea lama dreaptă. Nu mânuise niciodată un iatagan arcuit calormen și îi venea destul de greu acum, întrucât multe lovituri sunt complet diferite, fiind necesar să se dezvețe de deprinderile legate de folosirea unei săbii lungi. Dar Tirian a constatat că Eustace avea ochiul ager și era foarte iute de picior. A rămas surprins de puterea pe care o aveau ambii copii; de fapt, amândoi i se păreau mult mai puternici, mai mari și mai maturi decât fuseseră numai cu câteva ceasuri în urmă, când îi întâlnise pentru prima oară. Acesta este unul dintre efectele pe care aerul namian îl are, adesea, asupra vizitatorilor din lumea noastră.

Toți trei au căzut de acord că primul lucru pe care trebuiau să-l facă era să se întoarcă la Dealul cu Grajd și să încerce să-l salveze pe Giuvaier Inorogul. După aceea, dacă izbuteau, urmau să încerce să plece spre est, unde să se întâlnească cu mica armată, pe care Roonwit Centaurul avea să o aducă din Cair Paravel.

Un războinic și vânător destoinic, cum era Tirian, se trezește întotdeauna atunci când își propune. Așadar, și-a fixat în minte ora nouă seara, după care, lăsând deoparte toate grijile, a adormit numaidecât. Când s-a trezit, i s-a părut că abia ațipise, însă, judecând după lumină și conturul lucrurilor, a înțeles că dormise exact cât își propusese. S-a sculat, și-a pus pe cap coifoturbanul (dormise cu platoșa pe el), după care i-a zgâlțâit pe cei doi copii până s-au trezit. Ce-i drept, când s-au dat jos din pat, păreau tare buimaci și bosumflați, căscând de le trosneau fălcile.

— Ei bine, și-acum, le zise Tirian, ne pornim spre nord – norocul nostru că avem parte de o noapte înstelată. Călătoria va fi mult mai scurtă decât de dimineața, căci atunci am luat-o pe ocolite, iar acum vom merge pe calea cea mai dreaptă. Dacă sunteți provocați, să vă țineți gura amândoi. Mă lăsați pe mine să vorbesc, ca un boier calormen fudul, crud și afurisit. Dacă am să scot sabia, atunci tu, Eustace, să faci la fel, lăsând-o pe Jill să sară în spatele nostru, cu arcul pregătit de tras. Dar dacă am să strig: „Acasă!” s-o tuliți amândoi la Turn. Nu care cumva să încercați să vă mai luptați – fie și oricât de puțin – după ce am dat retragerea; în războaie, vitejii din astea fără rost

au stricat nenumărate planuri excepționale. Și acum, prieteni, cu Aslan înainte.

Au ieșit afară, în noaptea rece. Toate stelele mărețe ale Nordului străluceau deasupra coroanei copacilor. Steaua Nordului din acea lume se numește Vârf-de-Suliță; este mai luminoasă decât Steaua Polară de la noi.

O vreme, au putut s-o țină tot drept spre Vârf-de-Suliță, dar după aceea au ajuns la un desiș de nepătruns, așa că a trebuit să se abată din drum ca să-l ocolească. Și, pe urmă – umblând în continuare pe sub crengi și fiind deci lipsiți de vizibilitate – le-a fost greu să se orienteze și să găsească poteca pe care merseseră inițial. Jill a fost cea care i-a scos din impas; în Anglia, fusese un cercetaș destoinic. Și, firește, cunoștea perfect stelele namiene, având în vedere cât de mult călătorise prin pustietățile Nordului, încât putea să se orienteze foarte bine după celelalte stele, atunci când Vârf-de-Suliță se pitea după nori. Când a văzut că Jill era cel mai bun pionier dintre ei trei, Tirian a pus-o în frunte. Iar apoi, a rămas uimit văzând-o cum se strecura tiptil înainte, aproape pe nesimțite.

— Pe coama lui Aslan! Îi șopti el lui Eustace. Fata asta e o nimfă minunată a pădurilor. Sânge de Driadă să fi avut în ea și tot nu s-ar fi descurcat mai bine.

— Păi, micuță cum e, nici nu-i greu pentru ea, șopti Eustace.

— Ssssât, lăsați gălăgia, făcu Jill din față. Jur-împrejurul lor, pădurea era cufundată în liniște.

O liniște mult prea adâncă. În mod normal, noaptea, în Namia, se aud o sumedenie de zgomote – când și când vreun „noapte bună” vesel rostit de un Arici, un țipăt de Bufniță deasupra, poate vreun flaut în depărtare, semn că faunii dănuiesc, sau zgomote ritmice de ciocan de la Piticii care lucrează sub pământ. Dar totul amuțise; peste Namia, se așternuseră tristețea și teama.

După un timp, au început să urce pieptiș pe deal, printre copacii din ce în ce mai mari. Tirian deslușea vag binecunoscutul grajd din vârful colinei. Jill înainta acum cu tot mai multă prudență; le tot făcea semne cu mâna celorlalți, să procedeze la fel. Pe urmă, a încremenit locului, iar Tirian a văzut-o cum se lasă binișor în iarbă, dispărând, fără nici un zgomot. După câteva clipe, s-a ridicat din nou, și-a lipit buzele de urechea lui Tirian și a spus într-o șoaptă stinsă: „Lază-te jos. Vezi mai bine”. Spusese lază în loc de lasă, nu fiindcă era sâsăită, ci fiindcă știa ca sunetul „S” e mult mai ușor

de perceput de către inamic, când vorbești în șoaptă. Tirian s-a lăsat numaidecât jos, nu chiar atât de neauzit ca Jill, având în vedere că era mai mare ca vârstă și ca talie, firește. De îndată ce s-a ghemuit la pământ, a constatat că din acea poziție se vedea mult mai bine conturul colinei, sub cerul înțesat de stele. Deslușea două forme negre profilate pe cer: grajdul, iar la câțiva metri de el, o santinelă Calormenă. Omul nu se pricepea să facă de strajă: în loc să meargă de colo-colo sau măcar să stea în picioare, ședea jos, cu sulița pe umăr și cu bărbia înfundată în piept.

— Bravo, îi zise Tirian lui Jill. Îi arătase exact ce avea nevoie să știe.

Se ridicară în picioare, Tirian mergând acum în față. Încetișor de tot, neîndrăznind aproape nici să mai respire, își croiră drum în sus până la un mic pâlc de copaci, aflat la nici zece metri de santinelă.

— Așteptați aici până mă întorc, le șopti el celor doi copii. Dacă vedeți că nu mai vin, tuliți-o.

Pe urmă, fără pic de frică, ieși la iveală drept sub ochii inamicului. Când îl văzu, soldatul tresări gata să sară în picioare; se temea ca nu cumva Tirian să fie vreun superior de-al lui, căci se știa cu musca pe căciulă fiindcă stătea jos, când ar fi trebuit să fie în picioare, la datorie. Fără să mai apuce însă să se ridice, se trezi cu Tirian lângă el, cu genunchiul înfipt în pământ, spunându-i:

— Ești războinic de-al lui Tisroc, fie-ți dat să trăiești veșnic? Inima îmi saltă-n piept de bucurie că te-am întâlnit printre atâtea lighioane și afurisiți de Namieni. Dă-mi mâna, prietene.

Până să se dumirească ce i se întâmplă, soldatul Calormen se simți înșfăcat zdravăn de mână. În clipa următoare, niște genunchi puternici îi imobilizară picioarele, iar un pumnal i se lipi de ceafă.

— Dacă deschizi gura, ești mort, îi susură Tirian la ureche. Spune-mi unde este Inorogul și scapi cu viață.

— În... În spatele grajdului, mărite stăpâne, se bâlbâi amărâtul.

— Bun. Scoală în picioare și du-mă la el.

Soldatul se ridică în picioare, cu vârful pumnalului lipit de ceafă. Poziția lamei se schimbă puțin în clipa în care Tirian trecu în spatele omului, proptindu-i pumnalul mai bine sub ureche. Tremurând, santinela ocoli grajdul până în partea din spate.

În ciuda beznei de afară, Tirian desluși numaidecât silueta albă a Inorogului.

— Sssât! Făcu el. Nu, să nu nechezi. Da, Giuvaier, eu sunt. Cum de te-au legat așa?

— Mi-au pus piedică la picioare și m-au legat cu un căpăstru de un inel din peretele grajdului, se auzi glasul lui Giuvaier.

— Santinelă, stai aici, cu spatele la zid. Așa. Hai, Giuvaier, proptește-te cu comul în pieptul Calormenului.

— Cu multă plăcere, Sire.

— Dacă se mișcă, spintecă-l până la inimă.

Pe urmă, în câteva secunde, Tirian tăie funiile. Cu resturile obținute, îl legă fedeleș pe soldat. În final, îl făcu să deschidă gura, i-o înfundă cu iarbă, apoi îl legă strâns din vârful țestei pe sub bărbie, ca să nu poată crâcni și silindu-l să se lase jos, cu spatele la zid.

— Oștene, nu m-am purtat prea frumos cu tine, îi zise Tirian. Dar n-am avut încotro. Cu altă ocazie, dacă ne mai întâlnim, ți-o coc și mai rău. Giuvaier, hai s-o ștergem încetișor.

Punându-și brațul stâng pe după gâtul animalului, îi trase capul în jos și îl sărută pe nas, cu multă bucurie. Se întoarseră apoi amândoi, străduindu-se să nu facă zgomot, spre locul unde se aflau copiii. Cum sub copaci era și mai întuneric, Tirian era cât pe ce să se pocnească de Eustace, pe care nu-l văzuse.

— Bravo, șopti Tirian. Noaptea asta am făcut treabă bună. Acum, haidem acasă.

Se întoarseră și făcură câțiva pași, când Eustace zise:

— Pole, unde ești? Nici un răspuns. Jill e lângă tine, Sire? Întrebă el.

— Cum? Se miră Tirian. Păi, nu e lângă tine?

Cumplit moment! Nu îndrăzneau să strige în gura mare, dar îi rostiră numele în șoaptă, cât se putea de tare. Nici un răspuns.

— A plecat de lângă tine cât am lipsit eu? Întrebă Tirian.

— Eu n-am văzut și n-am auzit nimic, spuse Eustace. Dar poate a plecat fără să-mi dau eu seama. Cum ai văzut și tu, umblă tiptil ca o pisicuță.

În clipa aceea, în depărtare răsună un bubuit de tobă. Giuvaier ciuli urechile:

— Pitici, spuse el.

— Pitici trădători și inamici, sunt absolut sigur, bombăni Tirian.

— Mai vine și ceva pe copite, mult mai aproape, spuse Giuvaier.

Cei doi oameni și Inorogul încremeniseră nemișcați. Îi frământau acum atâtea griji, încât nici nu știau ce să mai facă. Zgomotul de copite se apropia din ce în ce mai mult. Iar apoi, chiar lângă ei, un glas șopti:

— Hei! Unde sunteți?

Slavă Domnului, era Jill.

— Unde naiba ai fost? Susură Eustace furios, fiindcă mare spaimă mai trăsesse din cauza ei.

— În grajd, spuse Jill gâfâind, dar era genul de gâfâit pe care îl scoți când te abții să nu pufnești în râs.

— Aha, mârâi Eustace și ți se pare nostim, nu-i așa? Ei bine, tot ce am de spus e...

— L-ai găsit pe Giuvaier, Sire? Întrebă Jill.

— Da, e-aici. Ce-i cu animalul ăla pe care l-ai adus?

— E el, spuse Jill. Dar hai să plecăm acasă, până nu se trezește careva.

Și, din nou, mici explozii de râs.

Ceilalți acceptară numaidecât, întrucât zăboviseră și așa prea mult în locul acela periculos, iar în plus, tobele Piticilor se auzeau acum tot mai aproape. Abia după ce merseseră câteva minute bune spre sud, Eustace zise:

— L-ai prins? Cum adică, mă rog?

— Da, pe falsul Aslan, răspunse Jill.

— Ceee?! Făcu Tirian. Unde ai fost? Ce-ai făcut?

— Ei bine, Sire, iată ce s-a întâmplat, începu Jill. Imediat ce am văzut că ai luat santinela de acolo și că drumul era liber, mi-am zis că n-ar strica dacă aș da o raită prin grajd să văd și eu ce e înăuntru! Așa că m-am târât pe burtă până acolo. A fost o nimica toată să trag zăvorul. Bineînțeles că înăuntru era întuneric de-ți băgai degetele în ochi și putea ca în oricare alt grajd. Am aprins atunci un chibrit și, ce să vezi?! Nimic altceva decât măgarul ăsta bătrân, cu o bucată de piele de leu prinsă de spinare. Mi-am scos cuțitul și i-am spus măgarului că trebuie să vină cu mine. De fapt, nici nu era nevoie să-l ameninț cu cuțitul. Se săturase de grajdul ăla și abia aștepta să plece de-acolo – nu-i așa, Nedumirici, dragă?

— Mii de fulgere, extraordinar! Exclamă Eustace. Să fiu al naibii! Eram foc de supărat pe tine adineauri și tot mai cred că a fost o porcărie din partea ta să te furișezi așa, de una singură, fără noi. Dar trebuie să recunosc – în fine, să spun – că ai făcut ceva nemaipomenit. Dacă era băiat, o făceam cavaler, așa-i, Sire?

— Dacă era băiat, răspunse Tirian, o biciuiam bine fiindcă a nesocotit porunca mea.

Și, fiind întuneric, nimeni nu izbuti să vadă dacă rostise aceste cuvinte încruntat sau zâmbind. În clipa următoare, se auzi un scrâșnet strident de metal.

— Ce faci, Sire? Întrebă Giuvaier, tăios.

— Îmi scot sabia să-i retez capul blestematului de Măgar, spuse Tirian pe un ton cumplit. Dă-te la o parte, fetițo.

— Oh, nu, te rog, nu face asta, se rugă Jill. Crede-mă, nu trebuie să faci așa ceva. N-a fost vina lui. Totul vine de la Maimuțoi. El nu și-a dat seama ce face. Și îi pare groaznic de rău. E un măgar tare drăguț, îl cheamă Nedumirici. Uite, l-am luat de gât.

— Jill, spuse Tirian, printre toți supușii mei nu există persoană mai curajoasă și mai înțeleaptă decât tine, dar nici mai obraznică și mai neascultătoare. Bun, deci: Măgarul scapă cu viață. Ce-ai de zis, ca să te aperi, Măgarule?

— Eu, Sire? Se auzi glasul Măgarului. Regret nespus, dacă am făcut rele. Maimuțoiul a zis că Aslan vrea să mă deghizez așa. Și m-am gândit că nu vorbește aiurea. Eu nu sunt isteț ca el. N-am făcut decât ce mi s-a spus. N-a fost deloc amuzant pentru mine să stau în grajdul ăla. Nu știam nici măcar ce se petrecea afară. Nu mă lăsa să ies decât vreun minut-două, pe întuneric. Erau zile când uitau să mă și adape.

— Sire, zise Giuvaier. Piticii aceia se apropie din ce în ce mai mult. Vrei să le ies eu în întâmpinare?

Tirian se gândi câteva clipe, după care izbucni într-un râs zgomotos. Apoi, fără să mai vorbească în șoaptă, rosti:

— Cinstit fie numele Leului! Zise el. Am devenit greu de cap! Să le ieșim în întâmpinare? Păi, sigur că da. Acum, putem întâmpina pe oricine. Li-l putem arăta pe Măgarul ăsta. Să-l vadă pe cel de care s-au temut cel mai mult și în fața căruia frunțile li s-au plecat până la pământ. Le vom dezvălui adevărul despre josnica uneltire ticluită de Maimuțoi. Secretul lui a ieșit în vileag. S-a întors foaia. Măine, îl vom spânzura pe Maimuțoiul ăla de cel mai înalt copac din Namia. S-a terminat cu sușotitul, cu furișatul tiptil și cu deghizările. Unde sunt Piticii cei de treabă? Avem vești bune pentru ei.

După ce ore în șir n-ai vorbit decât în șoaptă, simți că te învii și îți se ridică moralul, auzind un glas răsunător. Tot grupul începu să sporovăiască

și să râdă; până și Nedumirici, ridicând capul, scoase un „iha-ihaiha” zgomotos, ceea ce Maimuțoiul nu-i mai dăduse voie să facă de zile întregi. După care, porniră hotărâți în direcția de unde se auzea bătaia tobelor. Zgomotul se auzea din ce în ce mai tare, iar în scurt timp zăriră și lumina făcliilor. Ajunseră la unul dintre drumurile pietroase și accidentate (ceea ce, de fapt, în Anglia cu greu s-ar putea numi drumuri) care brăzdau Pustiul Pleșuv. Iar acolo, pășeau viguros cam treizeci de Pitici, toți cu cazmalele și săpăligile proptite pe umăr. În fruntea coloanei se aflau doi Calormeni înarmați, iar în spate alți doi.

— Pe loc! Răcni Tirian, pășind pe drum. Pe loc, soldați! Încotro îi duceți pe acești Pitici namieni și din ordinul cui?

Capitolul 7

DESPRE PITICI ÎNDEOSEBI.

Cei doi ostași Calormeni din capul coloanei, văzând ceea ce ei credeau că era un tarkaan sau mare nobil cu doi paji înarmați, încremeniră locului și ridicară sulite, în semn de salut.

— Oh, preamărite stăpâne, zise unul dintre ei, îi ducem pe acești mormoloci în Calormen să lucreze în minele lui Tisroc, fie-i dat veșnic să trăiască.

— Slăvit fie marele zeu Tash, dar sunt foarte ascultători, spuse Tirian.

După care, se întoarse brusc spre Pitici. Cam unul din șase avea o făclie și la pâlpăirea flăcării observă că fețele lor bărboase îl priveau cu expresii sinistre și îndârjite.

— Piticilor, a ieșit Tisroc biruitor și v-a cucerit țara, de vă duceți atât de resemnați să pieriți în salinile din Pugrahan?

Surprinși, cei doi soldați îl priviră furioși, însă Piticii răspunseră în cor:

— E porunca lui Aslan! E porunca lui Aslan! El ne-a vândut! Cum să ne împotrivim lui?

— Ha, Tisroc biruitor, asta-i bună! Adăugă unul, scuipând în ciudat. Cum să fie asta în stare de așa ceva?!

— Gura, javrelor! Spuse soldatul care comanda micul pluton.

— Priviți! Zise Tirian, trăgându-l pe Nedumirici în față, la lumină. Totul a fost o minciună. Aslan nu a venit nicidecum în Namia. V-a tras pe sfoară Maimuțoiul. Poftim, asta e chestia pe care a scos-o din grajd sub ochii voștri. Uitați-vă bine!

Văzând acum de aproape toată înșelătoria, Piticii se întrebară cum de putuseră să se lase atât de groaznic păcăliți. Pielea de leu se cam mototolise încă de pe când Nedumirici stătea închis în grajd, iar pe timpul călătoriei prin pădurea întunecată i se strâmbase de tot pe spinare. I se adunase, cocoloșită, pe greabăn. Partea dinspre cap a pielii de leu alunecase pieziș într-o parte, împinsă totodată cumva spre ceafă, astfel încât, de sub coamă, se vedea acum mutra măgărească prostovană și blajină. Din bot, îi ieșeau niște fire de iarbă, căci pe drum mai ciugulise și el, pe tăcute, câte un smoc de verdeață. Și tot mormăia:

— Nu-i vina mea, eu nu sunt deștept. N-am spus niciodată că sunt.

O fracțiune de secundă, toți Piticii se holbară la Nedumerici cu gurile căscate, după care unul dintre soldați zise tăios:

— Stăpâne, ți-ai pierdut mințile? Ce le faci sclavilor?

Iar celălalt interveni și el:

— Și cine ești, de fapt?

Sulițele părăsiseră poziția de salut, fiind acum jos, gata de acțiune.

— Spune parola! Îi comandă căpetenia ostașilor.

— Poftim parola mea! Făcu Regele trăgând sabia. Lumina mijește, minciuna plesnește. Ferește din calea mea, secătură. Eu sunt Tirian, Regele Namiei.

Și se năpusti ca fulgerul la căpetenia soldaților. Eustace, care, văzându-l pe Rege că scoate sabia, o trăsese și el, tăbărî pe celălalt Calormen; era livid la față, dar nu i-aș face nici o vină din asta. Și avu parte de norocul de care se bucură, uneori, orice novice. Uită pe loc tot ce încercase Tirian să-l învețe în acea după-amiază, plesni cu sălbăticie (drept să spun nu știu dacă nu cumva cu ochii închiși) și brusc, descoperi, spre marea lui uimire, că soldatul Calormen zăcea mort la picioarele lui. Și, cu toate că asta însemna o mare ușurare, pe moment situația i se păru absolut înspăimântătoare. Regele se mai luptă încă vreo două secunde, după care își omorî și el adversarul.

— Păzește-te de ceilalți doi, îi strigă el lui Eustace.

Dar Piticii se răfuiseră deja cu ceilalți doi Calormeni. Nu mai rămăsese nici un inamic.

— Bravo, Eustace, o lovitură pe cinste! Îl laudă Tirian, bătându-l pe umăr. Piticilor, sunteți liberi acum. Măine, vom porni să eliberăm Namia. De trei ori „Ura” pentru Aslan!

Rezultatul se dovedi, însă, absolut catastrofal. Câțiva Pitici (cam cinci la număr) făcură o tentativă vagă de a ovaționa, însă uralele se stinseră numaidecât; alți câțiva mârâiră ursuzi. Cei mai mulți, însă, nu spuseră nimic.

— Ce se întâmplă cu ei, n-au înțeles? Zise Jill, enervată. Ce-ați pățit, Piticilor? N-ați auzit ce-a zis Regele? S-a isprăvit. Maimuțoiul nu va mai cârmui în Namia. Toată lumea poate reveni la viața obișnuită. Vă puteți distra din nou. Nu vă pare bine?

După o pauză de aproape un minut, un Pitic cam pocit, negru ca funinginea la păr și la barbă, zise:

— Dar matale, domnișorică, cine mai ești, mă rog?

— Sunt Jill, zise ea. Jill care l-a scăpat de vrajă pe Regele Rilian, iar el e Eustace, care a făcut același lucru. Ne-am întors din altă lume, după sute de ani. Aslan ne-a trimis aici.

Piticii se uitau unii la alții, rânjind sarcastic.

— Ei bine, zise Piticul Negru (pe care îl chema Ponegrușcă), nu știu ce părere aveți voi, băieți, dar eu unul nu mai vreau să aud de Aslan în viața mea.

— Nici noi, nici noi, mormăiră ceilalți Pitici. Totul e o gogoriță! O gogoriță umflată.

— Cum adică? Întrebă Tirian. Nu pălise în timpul luptei, dar acum era livid. Crezuse că avea să trăiască un moment înălțător, dar se dovedea că se afla în plin coșmar.

— Crezi probabil că ne-am prostit de tot, zise Ponegrușcă. Ne-am lăsat trași pe sfoară o dată, iar acum ai vrea să ne păcălim din nou. Ne-am săturat de poveștile astea cu Aslan! Uitați-vă la el! Un măgar hodorogit, cu urechi de-o palmă!

— Fir-ar să fie! Mă scoateți din minți! Exclamă Tirian. Cine a zis că asta e Aslan? Asta e pocitania născocită de Maimuțoi ca să-l imite pe adevăratul Aslan. Nu pricepeți?

— Aha și tu probabil că ai o imitație și mai bună, nu? Făcu Ponegrușcă. Nu, mersi. Am fost prostiți odată, dar a doua oară nu se mai întâmplă.

— Eu nu v-am prostit, spuse Tirian, supărat. Eu sunt în slujba adevăratului Aslan.

— Dar unde e? Cine e? Arată-ni-l! Spuseră câțiva Pitici.

— Doar nu va închipuiți că l-am ascuns în portofel, nățăraților! Le-o trânti Tirian. Cine sunt eu ca să-l pot face pe Aslan să apară când îmi vine mie chef? El nu e un leu domesticit.

În clipa în care îi ieșiră pe gură aceste cuvinte, își dădu seama că făcuse o mișcare greșită. Piticii se apucară numaidecât să repete, îngânând zeflemitor: „Nu e leu domesticit, nu e leu domesticit”.

— Asta ne ziceau și ălalți, spuse unul dintre ei.

— Vreți să spuneți că nu credeți în adevăratul Aslan? Întrebă Jill. Dar eu l-am văzut. El ne-a trimis pe noi doi aici, din altă lume.

— Ha! Făcu Ponegrușcă, zâmbind cu gura până la urechi. Asta zici tu. Ți-ai învățat bine lecția, iar acum o turui pe de rost.

— Bădăranule! Strigă Tirian. Cum îți permiți s-o faci mincinoasă pe o domniță ca asta?

— Ia fă bine și vorbește civilizat, conașule, ripostă Piticul. Ne-am săturat de Regi – dacă oi fi într-adevăr Tirian, deși nu semeni cu el – cum ne-am săturat și de Aslan. De-acum înainte, ne vom purta singuri de grijă și nu ne vom mai ploconi în fața nimănui. Priceput?

— Exact, spuseră ceilalți Pitici. Acum suntem propriii noștri stăpâni. Gata cu Aslan, gata cu Regii, gata cu poveștile despre alte lumi. Piticii luptă pentru Pitici.

Și, ocupându-și locurile în coloană, se pregătiră să mășăluiască înapoi spre zona de unde veniseră.

— Nemernici pișpirii ce sunteți! Exclamă Eustace. N-aveți de gând nici măcar să spuneți mulțumesc pentru faptul că v-am scăpat de munca în ocnă?

— Oh, las' că știm noi cum vine asta, i-o trânti Ponegrușcă, peste umăr. Voiati să ne puneți la muncă, de-aia ne-ați salvat. V-ați urzit și voi un plan. Haideți, băieți!

Și, începând să cânte ciudatul marș asociat cu bătaia tobelor, Piticii dispărură în beznă.

Tirian și prietenii săi se holbau după ei. După care, Regele rosti doar „Haidem” și își continuă călătoria.

Mergeau în tăcere. Nedumirici se simțea tot în dizgrație și nici nu prea înțelegea ce se întâmplase. Jill, dezgustată de atitudinea Piticilor, era totodată foarte impresionată de victoria lui Eustace asupra Calormenilor, ceea ce îi dădea o senzație de timiditate. Cât despre Eustace, lui inima îi bătea în continuare nebunește. Tirian și Giuvaier pășeau posomorâți la

urmă. Regele mergea cu brațul pe grumazul lui Giuvaier, iar Inorogul, când și când, își lîpea nasul catifelat de obrazul Regelui. Nu încercau să se consoleze unul pe celălalt cu vorbe goale. Era, de altminteri și foarte greu să găsești acum ceva de spus prin care să poți alina o asemenea durere. Lui Tirian nu-i venea să creadă că fusese posibil ca una dintre consecințele matraplazlâcului cu falsul Aslan, pus la cale de Maimuțoi, să constea tocmai în această stranie îndepărtare a lumii de credința în adevăratul Aslan. Fusese convins că Piticii aveau să treacă de partea lui, de îndată ce le demonstra cum fuseseră trași pe sfoară. Avusese de gând ca seara să-i ducă la Dealul cu Grajd și să-l arate pe Nedumirici tuturor făpturilor și vietăților, astfel încât toată lumea să se răzvrătească împotriva Maimuțoiului, iar după o eventuală încăierare cu Calormenii, toată tărașenia să se isprăvească. Acum însă se părea că nu mai putea conta pe nimic. Oare cât de mulți namieni urmau să reacționeze, poate, la fel ca Piticii?

— Cred că ne urmărește cineva, zise brusc Nedumirici.

Se opri să asculte. Într-adevăr, din spate se auzea un tropăit de piciorușe.

— Cine-i acolo? Strigă Regele.

— Eu, Sire, se auzi un glas. Eu, Piticul Gogoneață. Abia am izbutit să mă furișez de lângă ceilalți. Sunt de partea ta, Sire; și de partea lui Aslan. Dacă îmi pui în mână o sabie piticească, bucuros mă voi lupta ca să se facă dreptate.

Toată lumea se strânse în jurul lui, urându-i bun venit, lăudându-l și bătându-l prietenește pe spate. Firește, cum spune proverbul, cu o floare nu se face primăvară, dar era de bun augur să ai de partea ta fie și un singur Piticuț. Tot grupul se înveseli. Numai că la Jill și Eustace euforia aceasta nu dură prea mult, căci acum căscau de li se rupeau fălcile și, de oboseală, nu se mai gîndeau decât la un pat bun și confortabil în care să se culce.

Cu puțin înainte de revărsatul zorilor, când frigul nopții se întetește, ajunseră înapoi la Turn. Dacă i-ar fi așteptat cineva cu masa pusă, s-ar fi înfruptat cu plăcere, dar așa era exclus să se apuce acum să-și facă de mâncare. Băură apă dintr-un izvor, se spălară un pic pe față, după care se prăvăliră în priciuri, cu excepția lui Nedumirici și a lui Giuvaier, care susțineau că se simt mai bine afară. Tot răul spre bine, cum se spune, căci cu un Inorog și un Măgar dolofan în casă riști să simți că nu mai ai aer deloc.

Piticii namieni, deși ca înălțime nu măsoară mai mult de vreun metru și jumătate, sunt totuși, pentru talia lor, cam cele mai rezistente și mai

puternice fapte din lume, așa că Gogoneață, în ciuda faptului că avusese parte de o zi grea și că se culcase foarte târziu, se trezi complet refăcut, cu mult înaintea celorlalți. Luă numaidecât arcul lui Jill, ieși afară și nimeri vreo doi guguşuci. Pe urmă, se așeză să-i jumulească de pene, pe pragul ușii, sporovăind cu Giuvaier și cu Nedumirici. În dimineața aceasta, Nedumirici arăta și se simțea mult mai bine. Giuvaier, fiind Inorog și, prin urmare, unul dintre cele mai nobile și mai delicate animale din lume, fusese foarte amabil cu el, punându-se la mintea lui și vorbindu-i de lucruri simple cum ar fi iarba, zahărul sau copitele ce trebuie mereu îngrijite. Când, la aproape zece și jumătate, Jill și Eustace ieșiră din Turn, căscând și frecându-se la ochi, Piticul le arătă de unde să culeagă din belșug niște ierburi namiene numite Wild Fresney, care seamănă destul de mult cu măcrișul nostru, dar au un gust mult mai bun în mâncare. (Pentru ca totul să iasă delicios, e nevoie de niște unt și piper, dar toate acestea le lipseau acolo.) Ca să nu mai lungim vorba degeaba, aveau tot ce le trebuia pentru a găti o tocană monumentală pentru micul dejun sau, în fine, dejun, cum vreți să numiți voi această masă a zilei. Tirian intră ceva mai adânc în pădure, cu un topor și aduse de-acolo niște lemne de foc. În timp ce mâncarea fierbea – ceea ce li s-a părut a fi o veșnicie, căci pe măsură ce clocotea mai tare, mirosea din ce în ce mai delicios – Regele găsi o costumație completă pentru Gogoneață, special pe mărimea Piticilor: platoșă, coif, scut, sabie, centură și pumnal. Pe urmă, cercetă sabia lui Eustace, constatând cu acest prilej că Eustace o pusese la loc în teacă murdară, după ce îl omorâse pe Calormen. Îl muștră aspru și îl puse s-o curețe și s-o lustruiască.

În tot acest răstimp, Jill s-a foit de colo-colo, ba mestecând prin oală, ba uitându-se cu invidie la Măgar și la Inorog, care pășteau fericiți. De câte ori nu regretase în dimineața aceea că nu putea mânca și ea iarbă!

Când mâncarea a fost gata și s-au așezat, în fine, la masă, au constatat că meritase din plin toată așteptarea de până atunci, fiecare servindu-se și a doua oară. După ce s-au înfruptat pe săturate, cei trei Oameni și Piticul s-au așezat pe pragul ușii, cu cele două patrupede lungite în fața lor, iar Piticul (cu permisiunea lui Jill și a lui Tirian) și-a aprins pipa.

— Ei, prietene Gogoneață, presupun că ai mai multe vești despre inamic, decât noi. Spune-ne tot ce știi. Dar mai întâi, ce-au scornit despre felul cum am reușit să scap?

— Păi, au scornit o minciună vicleană, cum nu s-a ticluit niciodată pe lume, spuse Gogoneață. Motanul roșcovan a povestit-o și, foarte probabil, tot el a și inventat-o. Roșcovanul ăsta, Sire – oh, rar mi-a fost dat să văd un motan mai coțcar și mai perfid – zicea că trecea pe lângă copacul de care te legaseră nemernicii ăia. Și a spus (dacă-mi este îngăduit) că urlai, înjurai și-l blestemai pe Aslan; „un limbaj pe care n-aș vrea să-l repet”, a rostit perfidul ăla de motan, făcând pe prețiosul nevinovat. Și pe urmă, zicea Roșcovanul, Aslan a apărut ca un fulger orbitor și a înghițit-o pe Maiestatea ta dintr-o singură îmbucătură. Toate Animalele s-au cutremurat auzind această poveste, unele leșinând de-a binelea. Și, firește, Maimuțoiul i-a dat apă la moară. „Vedeți, le-a zis el, uite ce pățește cine nu-l respectă pe Aslan! Să fie o pildă pentru toți.” Iar bieteile făpturi au scâncit și s-au văitat, zicând „da, da”. Așadar, în final, felul cum ai scăpat nu i-a dus cu gândul la faptul că mai ai încă prieteni credincioși care să-i ajute, ci i-a băgat și mai mult în sperieți, făcându-i și mai supuși față de Maimuțoi.

— Ce șiretlic diabolic! Exclamă Tirian. Înseamnă că Roșcovanul ăsta e unul dintre sfetnicii apropiați ai Maimuțoiului.

— Acum, situația s-a cam schimbat, Sire și se pune întrebarea dacă Maimuțoiul se numără printre sfetnicii lui, replică Piticul. Maimuțoiul s-a apucat de băut. Convingerea mea e că uneltirea e acum urzită în special de Roșcovan și de Rishda – ăsta e căpitanul Calormenilor. Și cred că otrava picurată de Roșcovan în urechile Piticilor nu e străină de josnica figură pe care ți-au făcut-o. Și am să-ți spun și de ce. Alaltăieri noapte, când s-a isprăvit una dintre acele întâlniri oribile de la miezul nopții, am plecat spre casă, dar după o bucată de drum mi-am dat seama că îmi uitasem pipa. O aveam de multă vreme și țineam nespus la ea, așa că m-am întors s-o caut. Dar, n-am apucat să ajung la locul unde stătusem jos (se făcuse o beznă de să-ți vâri de-getele în ochi), că, pe drum, am auzit un mieunat și un glas de Calormen spunând: „Așa... Vorbește în șoaptă” – la care am încremenit nemișcat. Cei doi erau Roșcovanul și Rishda Tarkaan, cum i se spune. „Nobile tarkaan, rosti motanul cu glasul lui mieros, voiam doar să știu exact la ce ne-am gândit amândoi astăzi, când am zis că Aslan nu este altceva decât Tash.

— Nu încape îndoială, istețule motan, spuse celălalt, că ai sesizat perfect sensul.

— Adică, interveni Roșcovanul, că nu există niciunul, nici celălalt.

— Toți cei luminați la minte știu asta, spuse Calormenul.
— Atunci, noi doi ne înțelegem de minune, începem să toarcă motanul.
— Nu cumva ai început și tu, ca mine, să te cam sature de Maimuțoi?
— O brută tâmpită și nesățioasă, zise celălalt, dar deocamdată trebuie să ne folosim de el. Noi doi vom ticlui totul în taină și îl vom pune pe Maimuțoi să ne facă pe plac.

— Și, n-ar strica, nu-i așa, zise Roșcovanul, ca și Namienilor mai destupați la minte să le împărtășim câte ceva din părerile noastre: unul câte unul, pe măsură ce-i găsim pregătiți să priceapă. Căci s-ar putea ca Animalele care cred cu adevărat în Aslan să se revolte din clipă în clipă: și chiar o vor face dacă, tâmpit cum e, Maimuțoiul își va da în vileag secretul, însă cei care nu cred nici în Tash și nici în Aslan, ci se gândesc doar la folosul lor și la avantajele pe care le pot căpăta drept răsplată, când Namia va deveni o provincie calormenă, vor rămâne fermi pe poziție.

— Excelent, Motanule, spuse căpitanul. Dar ai grijă cum îi alegi!”

În timp ce Piticul vorbea, vremea se cam schimbbase. Fusesse soare când se așezaseră jos. Acum, pe Nedumirici îl treceau fiori reci. Giuvaier mișcă din cap, agitat. Jill ridică privirea.

— Se înnorează, zise ea.

— Și ce frig s-a făcut! Adăugă Nedumirici.

— Al naibii de frig, zău așa! Spuse Tirian, suflându-și în palme. Și, ptiu! Ce pute așa?

— Pfui! Exclamă Eustace, tăindu-i-se răsuflarea. Parcă ar fi o mortăciune. O fi murit vreo pasăre pe-aici? Cum de n-am simțit duhoarea asta până acum?

Țâșnind în picioare, Giuvaier arătă cu cornul:

— Priviți! Strigă el. Uitați-vă acolo! Priviți, priviți!

Și atunci văzură toți șase; iar pe chipurile lor se așternu o expresie de totală consternare.

Capitol.

VEȘTILE ADUSE DE VULTUR.

La umbra copacilor, în cealaltă parte a poieniței, ceva se mișca. Plutea foarte încet spre nord. La prima vedere, puteai crede că e vorba de o dâră groasă de fum, căci era ceva cenușiu și destul de transparent, însă miasma cea puturoasă nu era miros de fum. De asemenea, chestia aceea își păstra aceeași formă, în loc să se umfle și să se încolăcească, așa cum se întâmplă

cu fumul. Oarecum, avea formă de om, dar cap de pasăre; o pasăre de pradă, cu ciocul încovoiat și sinistru. Avea patru brațe pe care și le ținea sus, deasupra capului, alungite spre nord, ca și cum ar fi vrut să înhațe toată Namia; iar degetele – toate douăzeci – erau încovoiate aidoma ciocului și, în loc de unghii, aveau niște gheare lungi și ascuțite, ca la pasări. Plutea pe iarbă, în loc să meargă, iar iarba de dedesubt parcă se ofilea.

Văzând pocitania, Nedumirici trase un răget ascuțit și o zbughi drept în Turn. Iar Jill (care nu era nicidecum lașă, așa cum bine știți) își ascunse fața în palme să nu mai vadă urâtenia pământului. Ceilalți se mai uitară poate cam un minut, până ce dihania se afundă în desișul din dreapta lor, făcându-se nevăzută. Pe urmă, soarele răsări din nou, iar păsărelele începură să ciripească.

Toată lumea își recăpătă suflul și se puse în mișcare. Cât avuseseră sub ochi pocitania aceea, stătuseră neclintiți, ca niște stane de piatră.

— Ce-a mai fost și asta? Șopti Eustace.

— Eu am mai văzut-o și înainte, spuse Tirian. Dar atunci era cioplită în piatră și acoperită cu aur, iar în loc de ochi avea niște diamante mari. Eram cam de vârsta ta și mă dusesem în vizită la curtea lui Tisroc, în Tashbaan. M-a dus atunci în marele templu al lui Tash. Acolo am văzut dihania asta, sculptată deasupra altarului.

— Asta înseamnă că arătarea aia era Tash? Întrebă Eustace.

Dar, în loc să-i răspundă, Tirian o lua pe Jill de după umeri, spunând:

— Cum te mai simți, domnița?

— B-b-bine, spuse Jill, luându-și mâinile de pe obrajii îngălbeniți de frică și încercând să zâmbească. Sunt bine. Doar că la un moment dat am simțit că mi se face rău de la stomac.

— Se pare, atunci, interveni Inorogul, că a fost într-adevăr chiar Tash.

— Da, confirmă și Piticul. Cretinul ăla de Maimuțoi, care nu crede în Tash, o să se învețe minte! L-a invocat pe Tash și Tash a venit.

— Dar unde s-a dus el – vreau să spun chestia aia? Întrebă Jill.

— Spre nord, în inima Namiei, zise Tirian. A venit să trăiască în mijlocul nostru. L-au chemat și a venit.

— Ho-ho-ho! Chicoti Piticul, frecându-și mâinile păroase. Ce surpriză pentru Maimuțoi. Vorbești de dracu' și dracu-i la ușă, cum s-ar zice.

— Cine știe dacă Tash i se va arata Maimuțoiului? Făcu Giuvaier.

— Dar unde s-a dus Nedumirici? Întrebă Eustace.

Îl strigară toți pe nume, iar Jill ocoli Turnul pe cealaltă parte, să vadă dacă nu era acolo.

Obosiseră de când îl tot căutau în zadar, când, în cele din urmă, căpățâna lui mare și cenușie se ivi, cu precauție, prin cadrul ușii, spunând:

— A plecat?

Și, când au izbutit să-l convingă să iasă totuși afară, tremura din toate mădularele, ca un câine înainte de furtună.

— Abia acum îmi dau seama ce măgar rău am fost, spuse Nedumirici. Nu trebuia să-l ascult pe Marafet. Nu mi-am închipuit niciodată că se poate întâmpla un asemenea pocinog.

— Dacă n-ai fi pierdut atâta timp îndrugând la nesfârșit că tu ești prost și ai fi încercat, în schimb, să fii cât poți tu de deștept..., începu Eustace, dar Jill îl întrerupse:

— Oh, ia mai lăsați-l în pace pe bietul Nedumirici, zise ea. A fost o greșală; nu-i așa, Nedumirici dragă? Și îl sărută pe nas.

Deși destul de zdruncinați de cele văzute, se așezară cu toții din nou jos și continuară conversația.

Giuvaier nu prea avea ce să le spună. Pe timpul prizonieratului, își petrecuse mai tot timpul legat în spatele grajdului, neauzind, desigur, nimic din planurile inamicilor. Fusesse lovit cu picioarele (și, la rândul lui, zvârlise și el din picioare, pocnind unde nimerea), bătut și amenințat cu moartea, dacă nu voia să spună că Aslan cel pe care îl scoteau afară și îl arătau mulțimii, noaptea, la lumina focului, era adevăratul Aslan. De fapt, urma să fie executat în acea dimineată, dacă prietenii lui n-ar fi venit să-l salveze. Nu știa ce se întâmplase cu Mielul.

Dilema pe care trebuiau s-o rezolve necesita un răspuns la una dintre următoarele variante: ori se întorceau în seara aceea iarăși la Dealul cu Grajd, unde urmau să li-l arate Namienilor pe Nedumirici, făcându-i astfel să priceapă că au fost trași pe sfoară; ori se furișau tiptil spre est, pentru a se întâlni cu forțele de ajutor aduse de Roonwit, Centaurul, de la Cair Paravel, urmând ca apoi să revină în asalt împotriva Maimuțoiului și a Calormenilor. Lui Tirian i-ar fi plăcut tare mult să adopte primul plan; se îngrozea la gândul că trebuia să mai lase un timp poporul său pe mâna afurisitului de Maimuțoi. Pe de altă parte, felul în care Piticii reacționaseră cu o seară în urmă constituia un avertisment. Nu puteai ști cu certitudine cum urma să reacționeze lumea la vederea lui Nedumirici. Și, mai trebuiau să țină seama

și de soldații Calormeni. Gogoneață aprecia numărul lor cam la treizeci. Tirian era convins că, dacă toți Namienii treceau de partea lui, el, Giuvaier, copiii și Gogoneață (pe Nedumirici nu prea putea conta) ar avea toate șansele să-i zvânte în bătaie. Dar cum să izbutească așa ceva, dacă jumătate din namieni – incluzându-i pe toți Piticii – stăteau pur și simplu și căscau gura? Ba chiar, mai știi, se apucau să lupte împotriva lui?! Riscul era prea mare. Și mai era, bineînțeles și arătarea de Tash. Ce se putea întâmpla?

Pe de altă parte, cum le-a atras atenția Gogoneață, de ce să nu-l lase pe Maimuțoi să dea și el de greu vreo zi-două?! Nu mai avea acum nici un Nedumirici pe care să-l scoată afară și să-l arate lumii. Nu era greu să-și imagineze ce poveste puteau născoci – el sau Roșcovanul – ca să explice noua situație. Dacă Animalele cereau noapte de noapte să-l vadă pe Aslan și nu li se arata nici un Aslan, era clar că până și cele mai sărace cu duhul aveau să intre la bănuieli.

Până la urmă, au convenit cu toții că lucrul cel mai bun era să plece și să încerce să se întâlnească cu Roonwit.

De îndată ce au luat această hotărâre, toată lumea s-a înveselit ca prin minune. Sincer vorbind, nu cred că acest lucru s-a datorat faptului că s-ar fi temut cumva de lupta (în afară, poate, de Jill și Eustace). Nu neg însă ca în sinea lui fiecare se bucura că nu trebuia să se mai apropie – oricum, nu deocamdată – de bâzdâgania aceea oribilă cu cap de pasăre care, la vedere sau nu, dădea acum probabil târcoale pe Dealul cu Grajd. În fine, oricine se simte mai bine, o dată ce a luat o hotărâre.

Tirian le-a spus că e preferabil să renunțe la travestire, căci altminteri riscă să fie luați drept Calormeni și să se trezească atacați de orice Namian cinstit și leal cu care se puteau întâlni. Piticul a făcut un fel de alifie scârboasă, cu cenușa din vatră și grăsimea din borcanul cu grăsime folosit pentru ungerea săbiilor și a sulitelor. Pe urmă, și-au scos armurile calormene și s-au dus la pârâu. Pomăda aceea grețosă făcea clăbuci ca săpunul; ce plăcut și liniștitor să-i vezi pe Tirian și pe cei doi copii îngenuncheați lângă apă și frecându-și cefe, pufăind sau scuipând, în timp ce încercau să scape de spuma alifiei, stropindu-se cu apă. După aceea, s-au întors la Turn, cu obraji roșii și lucioși, ca atunci când te-ai ferchezuit bine înainte de a merge la o pe-trecere. S-au înarmat iar, de data asta în stil namian tradițional, cu săbii drepte și scuturi în trei colțuri.

— Fir-ar să fie, zise Tirian. Ce bine e! Mă simt alt om.

Nedumirici îi implora să-i scoată pielea de leu. Zicea că murea de cald și că îl jena, așa ghemotocită cum îi stătea în spinare; pe deasupra, îl făcea să arate ca un nătăfleț. I-au spus, însă, că trebuie să o mai poarte încă un pic, întrucât nu renunțaseră la ideea de a-l arăta celorlalte animale, chiar dacă deocamdată urmau să se întâlnească doar cu Roonwit. Nu merita să mai ia cu ei resturile din mâncarea de porumbel și de iepure, dar se gândiră, totuși, să nu plece la drum fără niște pesmeți de ronțait. Pe urmă, Tirian a încuiat ușa Turnului, în felul acesta încheindu-se și șederea lor acolo.

Au plecat la prânz, puțin după ora două, în prima zi cu adevărat caldă din acea primăvară. Copacii înmuguriseră mai mult decât în ziua precedentă; ghioceli se trecuseră, însă au văzut câteva primule. Razele soarelui se strecurau pieziș printre copaci, păsărelele ciripeau și neîncetat (deși de obicei as-cuns vederii) se auzea un sursur de apă curgătoare. Greu să te mai gândești la lucruri oribile cum era Tash. Copiii își ziceau: „în sfârșit, asta e Namia”. Până și Tirian simțea ca i se luase o piatră de pe inimă și, pășind în fruntea cetei, fredona un marș namian, care avea următorul refren:

Hei, bum-bum, bum-bum

Tobele bat ca un tun!

După Rege, urmau Eustace și Piticul Gogoneață. Acesta îi spuse lui Eustace cum se numesc copacii, păsările și plantele din Namia, al căror nume băiatul nu-l aflate până atunci. Când și când, Eustace îi mai povestea și el cum se numesc copacii, păsările și plantele din Anglia.

În urma lor, venea Nedumirici, iar în spatele lui Jill și Giuvaier, care mergeau unul lângă celălalt. Cum s-ar spune, Jill practic se îndrăgostise de Inorog. După părerea ei – și nu era departe de adevăr – Giuvaier era cel mai splendid, cel mai delicat și cel mai grațios animal pe care îl văzuse vreodată; și era atât de bun și de blajin, judecând după vorbă, încât, dacă nu l-ai fi cunoscut, greu ți-ai fi putut închipui cât de feroce și de cumplit putea fi când se lupta.

— Oh, ce frumos! Spuse Jill. Cât de mult îmi place să mergem așa. Ce bine ar fi ca aventura asta să nu se sfârșească prea repede! Mare păcat că în Namia faptele se precipită întotdeauna.

Inorogul îi explică însă că nu avea dreptate, îi spuse că Fiii și Fiicele lui Adam și Eva erau aduși din lumea lor stranie în Namia doar când aici erau vremuri de restriște, ceea ce nu însemna că acestea durau la nesfârșit. Între vizitele lor, se scurgeau sute și mii de ani de pace, cu regi mulți, al căror

nume și număr nimeni nu-l mai știa și domnii ce aduceau bunăstare tuturor, astfel încât nici n-aveai, de fapt, ce să consemnezi în Cărțile de Istorie. Și așa i-a povestit în continuare despre regine de odinioară și eroi dârji, de care ea nu auzise niciodată. I-a vorbit despre Regina Albă-ca-Zăpada care trăise înainte de vremea Vrăjitoarei Albe și a Iernii Cumplite; regina aceasta era atât de frumoasă, încât atunci când se privea în orice iaz din pădure, chipul ei oglindit în apă strălucea acolo ca o stea noaptea, timp de un an și o zi după aceea. I-a mai vorbit și despre Iepurele Moonwood, care avea niște urechi atât de mari, încât, când stătea lângă imensa cascadă de la Lacul Învolverat, unde zgomotul apelor era asurzitor, putea auzi ce vorbeau în șoaptă cei din Cair Paravel. I-a povestit și cum Regele Gale, al nouălea descendent al lui Frank, cel dintâi dintre Regi, pornise cu corabia departe spre mările răsăritene, eliberându-i pe locuitorii Insulelor Părăsite de balaurul cel groaznic și cum, drept răsplată, aceștia îi dăruiseră pe veci Insulele Părăsite, ca parte a domeniilor regale ale Namiei. I-a pomenit de veacuri întregi în care Namia fusese atât de fericită, încât singurele evenimente demne de reținut erau dansurile, petrecerile și, cel mult, turnirurile, fiecare zi, fiecare săptămână fiind mai frumoase decât cele dinainte. Și, în timp ce el îi tot istorisea despre toate aceste lucruri minunate, imaginile acelor mii de ani fericiți s-au îngrămădit și s-au suprapus în mintea lui Jill, până ce fetița a ajuns să aibă senzația că privea parcă de pe un deal înalt în jos spre un platou mănșos și frumos plin de păduri, nuri și câmpuri de grâu, ce se întindeau departe, pierzându-se în zări neguroase.

— Oh, sper din tot sufletul să scăpăm odată de Maimuțoiul ăsta și să ne întoarcem la vremurile bune și fericite dintotdeauna. Și sper ca acestea să dăinuiască veșnic. Într-o bună zi, lumea noastră va avea un sfârșit. Poate că lumea asta, nu. Oh, Giuvaier – n-ar fi frumos ca Namia să rămână așa pe veci – cum ai zis tu că a fost?!

— Ei, surioară, nu-i așa, îi răspunse Giuvaier. Toate lumile au un sfârșit, în afară de țara lui Aslan.

— Of, măcar dacă sfârșitul acestei lumi ar veni peste milioane și milioane și milioane de ani – hei, dar de ce ne oprim?

Regele, Eustace și Piticul se holbau în sus, la cer. Jill se înfioră, amintindu-și de ororile pe care le văzuseră într-o situație asemănătoare. Nimic însă din ce se întâmplase atunci. Nu era vorba decât de ceva mic și negru, în contrast cu azurul cerului.

— Aș jura, zise Inorogul, după felul cum zboară, că e o Pasăre Vorbitoare.
— Așa cred și eu, remarcă Regele. Dar întrebarea se pune: e un prieten sau o iscoadă trimisă de Maimuțoi?

— Eu unul zic că seamănă cu Vulturul Ochi Ager.

— N-ar fi bine să ne ascundem sub copaci? Zise Eustace.

— Noo, răspunse Tirian, mai bine să stăm ca niște stane de piatră. Dacă ne mișcăm ne vede sigur.

— Uite! Dă roată pe deasupra. Ne-a și văzut, zise Giuvaier. Coboară în cercuri largi.

— Pregătește săgeata în arc, domnița mea, îi spuse Tirian lui Jill. Dar nu care cumva să tragi până ce nu-ți spun eu. Se poate să fie vorba de un prieten.

Dacă n-ar fi existat starea de încordare pricinuită de ceea ce li s-ar fi putut întâmpla în continuare, cu câtă delectare ar fi privit ei grația și dezinvoltura cu care măreața pasăre plutea în jos. Ateriză pe un colț de stâncă, la nici un metru de Tirian și, plecându-și capul moțat, rosti cu glasul lui straniu de vultur:

— Salutare, Rege!

— Salutare, Ochi Ager, spuse Tirian. După felul cum vorbești, n-aș zice că ești vreun adept al Maimuțoiului și al falsului Aslan născocit de el. Mă bucur că ai venit.

— Sire, începu Vulturul, veștile pe care ți le aduc eu ți se vor părea mai cumplite decât cea mai oribilă nenorocire ce te-ar putea năpăstui vreodată.

La auzul acestor cuvinte, lui Tirian i se puse o gheară în piept, însă, încleștându-și dinții, zise:

— Dă-i drumul, te ascult.

— Două lucruri mi-a fost dat să văd, spuse Ochi Ager. Cair Paravel plin de Namieni morți și de Calormeni vii; stindardul Tisroc fluturând pe meterezele regale; supușii tăi fugind care încotro din oraș, în păduri. Orașul Cair Paravel a fost atacat dinspre mare. Acum două seri, pe întuneric, au acostat în port douăzeci de corăbii calormene uriașe.

Amuțiră cu toții.

— Al doilea lucru: cam la cinci leghe mai încoace, l-am văzut pe Roonwit Centaurul zăcând mort cu o săgeată calormenă înfiptă între coaste. Am fost lângă el înainte să-și dea sufletul și-a rostit următorul mesaj pentru

Maiestatea ta: să nu uiți că toate lumile au un sfârșit și că o moarte nobilă e o comoară al cărei preț nu-i niciodată prea mare.

— Prin urmare, spuse Regele după o lungă tăcere, Namia nu mai există.

Capitolul 9

MAREA ÎNTRUNIRE DE PE DEALUL CU GRAJD.

Multă vreme n-au fost în stare să vorbească și nici măcar să verse vreo lacrimă. După care, izbind cu copita în pământ și scuturându-și coama, Inorogul spuse:

— Sire, n-are nici un rost acum să ne mai consultăm. E limpede că planurile Maimuțoiului au avut rădăcini mult mai adânci decât ne-am închipuit noi. Nu încape nici o îndoială că legăturile lui tainice cu Tisroc datează de multă vreme și că, de îndată ce a găsit pielea de leu, i-a trimis vorbă să-și pregătească marina de război pentru cucerirea orașului Cair Paravel și a întregii Namii. Nouă, grupului de șapte, nu ne mai rămâne decât să ne întoarcem la Dealul cu Grajd, să proclamăm adevărul în fața tuturor și să ne acceptăm soarta pe care ne-a hărăzit-o Aslan. Și dacă, prin cine știe ce miracol, îi biruim pe cei treizeci de Calormeni care sunt cu Maimuțoiul, ne vom întoarce spre capitală și vom muri în luptă cu armata Calormenilor, care în curând va porni în marș din Cair Paravel.

Tirian încuviință din cap. Dar întorcându-se spre copii, le spuse:

— Ei bine, prieteni, a venit vremea să vă întoarceți în lumea voastră. V-ați îndeplinit misiunea pentru care ați fost trimiși aici.

— D-dar n-am făcut nimic, îngăimă Jill înfiorată, nu neapărat de spaimă, cât mai ales fiindcă totul era atât de oribil.

— Ba nu-i chiar așa, o contrazise Regele. Ați uitat cum m-ați dezlegat de pomul unde eram pironit? Mai știi cum te-ai furișat azi-noapte în pădure și l-ai adus pe Nedumirici? Iar tu, Eustace, ai ucis un dușman în luptă dreaptă. Dar sunteți prea tineri și e păcat să aveți parte de acest sfârșit sângeros pe care noi, Namienii aici de față, ne pregătim să-l înfruntăm diseară sau, cine știe, peste trei zile poate. Vă implor – ba nu, vă poruncesc – să vă duceți acasă. M-aș umple de rușine dacă aș accepta ca niște tineri războinici ca voi să cadă în luptă de partea mea.

— Nu, nu, nu, zise Jill (foarte albă la față când începu să vorbească și pe urmă, brusc, foarte roșie, după care se albi din nou). Nu ne ducem acasă, orice ai spune tu. Vom rămâne alături de tine, indiferent ce s-ar întâmpla. Nu-i așa, Eustace?

— Da, dar nu-i nevoie să te ambalezi așa, zise Eustace, care își vârâse mâinile în buzunar (uitând cât de ciudat arăta când își vârâ mâinile în buzunare și era îmbrăcat în platoșă). Fiindcă, vedeți voi, de fapt n-avem încotro. Ce rost are să tot vorbim de întoarcerea acasă, când, în realitate, habar n-avem care e vraja prin care am putea realiza așa ceva?!

Era foarte logic ce spunea el, însă, pe moment, Jill avu ciudă pe Eustace pentru cuvintele pe care le rostise. Băiatului îi plăcea întotdeauna să rămână groaznic de imposibil și rațional, când ceilalți se înfierbântau.

Înțelegând și el că cei doi străini nu aveau cum pleca acasă (decât dacă Aslan se hotăra brusc să-i expedieze în lumea lor), Tirian găsi soluția să-i trimită în Archenland, peste munții sudici, unde exista șansa să nu mai fie în pericol. Numai că Eustace și Jill nu știau drumul și nu exista nimeni care să-i călăuzească. În plus, cum spunea Gogoneață, soluția nu era prea grozavă, având în vedere că de îndată ce aveau să cucerească toată Namia, Calormenii urmau să pună mâna și pe Archenland, în cel mult o săptămână; Tisroc își dorise dintotdeauna să aibă în stăpânire aceste ținuturi nordice. În cele din urmă, copiii se rugară atât de mult, încât Tirian se învoi să-i lase să vină cu el, acceptându-și astfel soarta – sau cum spunea el mult mai potrivit „aventura pe care avea să le-o trimită Aslan”.

Prima idee a Regelui a fost să nu se întoarcă la Dealul cu Grajd – până și numele acesta le provoca acum greață – decât după ce se însera. Piticul le spuse însă că dacă ajungeau acolo pe lumină exista șansa, probabil, să găsească locul pustiu, în afară poate de vreo santinelă calormenă. Animalele erau mult prea înspăimântate de ceea ce le spusese Maimuțoiul și Roșcovanul despre acest nou Aslan furios – sau Tashlan – ca să nu se mai încumete să se apropie de el în afara acelor oribile întruniri nocturne. Iar Calormenii n-au fost niciodată buni cercetași. Gogoneață era de părere că puteau ajunge în spatele grajdului fără să fie văzuți, chiar și pe lumina zilei. Lucrul acesta ar fi însă mult mai greu de realizat pe întuneric, când era posibil ca Maimuțoiul să adune Animalele laolaltă și când existau toate șansele ca inamicii Calormeni să fie la post. Când începea întrunirea, puteau să-l lase pe Nedumirici în spatele grajdului, complet ascuns, până în momentul când aveau de gând să-l scoată la vedere. Ceea ce era un mare avantaj, căci singura lor șansă era să-i șocheze pe namieni.

Toată lumea căzu de acord, așa că grupul porni într-o nouă direcție – nord-vest – spre dealul nesuferit. Vulturul ba zbura încolo și înapoi deasupra lor,

ba se cocoța liniștit în spinarea lui Nedumirici. Nimeni – nici măcar însuși Regele, în afara unor cazuri de extremă urgență – n-ar fi îndrăznit să călărească pe un Inorog.

De data asta, Jill și Eustace păseau alături. Se simțiseră tare curajoși când se milogiseră de Tirian să-i ia cu el, însă acum le pierise tot curajul.

— Pole, o strigă Eustace în șoaptă. Recunosc că mor de frică.

— Oh, Scrubb, tu n-ai de ce, îi spuse Jill. Știi să te lupți. Dar dacă vrei să știi adevărul – eu, una, tremur ca o piftie.

— Oh, cu tremuratul mai e cum mai e, zise Eustace. Dar mie îmi vine să vomit.

— Nu mai pomeni de asta, te implor, spuse Jill.

Mai merșeră o bucată de drum, fără să-și vorbească.

— Pole, o strigă Eustace din nou.

— Ce e? Îi răspunse ea.

— Ce-o să se întâmple dacă murim acolo?

— Păi, o să fim morți și gata.

— Nu, vreau să zic ce-o să se întâmple în lumea noastră? O să ne trezim din somn și o să constatăm că suntem în tren? Sau pur și simplu o să ne evaporăm fără urmă? Sau o să fim morți și în Anglia?

— Ei drăcia dracului! La asta nu m-am gândit până acum.

— Îți dai seama ce ciudat o să fie pentru Peter și ceilalți când or să mă vadă făcându-le semn cu mâna pe fereastră, ca după aceea, când vine trenul, să nu ne mai găsească în vagon! Sau să găsească în vagon două – adică, să ne găsească morți acolo, în Anglia!

— Ptiu! Făcu Jill. Ce idee oribilă!

— Pentru noi n-ar fi oribil, spuse Eustace. Noi n-am fi acolo.

— Tare aș vrea – ba nu, totuși, nu, zise Jill.

— Ce-ai vrea? O întrebă Eustace.

— Voiam să spun că mai bine nu veneam. Dar nu, nu-i așa. Nu contează nici dacă murim. Mai bine mor luptând pentru Namia, decât să îmbătrânesc și să mă ramolesc acasă, să umblu în fotoliu cu rotile, ca până la urmă tot să dau ortul popii.

— Sau să te calce trenul!

— Ce ți-a venit cu asta?

— Păi, când s-a produs smucitura aia groaznică – prin care am nimerit în Namia – am crezut la început că e un accident de tren. Așa că m-am bucurat

teribil când am văzut că am ajuns aici și n-am murit striviți în vagon.

În timp ce Jill și Eustace își spuneau toate astea, ceilalți discutau despre planurile lor, alungându-și astfel tristețea. Ameliorarea stării lor de spirit se datora faptului că acum se gândeau la ce trebuie făcut în acea seară, iar soarta nefericită a Namiei – ideea că pentru ea toate gloriile și bucuriile luaseră sfârșit – trecea undeva pe planul doi, într-un cotlon tainic al minții. În clipa în care încetau conversația, toată durerea ascunsă ieșea la suprafață, chinuindu-i nemilos; așa că preferau să vorbească. Gogoneață era foarte optimist în privința celor ce trebuiau făcute în acea noapte. Era sigur că Mistrețul, Ursul și probabil toți Căinii aveau să treacă de partea lor.

În plus, nu-i venea să creadă că toți Piticii puteau rămâne fideli lui Ponegrușcă. De asemenea, lupta la lumina focului, printre copaci, era un avantaj pentru partea mai slabă numerică. Și atunci, dacă puteau învinge în seara asta, mai merita oare să-și riște viața înfruntând armata calormenă peste câteva zile?

Nu era oare mai bine să se ascundă în codru sau chiar prin hățișurile Deșertului de Apus, dincolo de marea cascadă, unde să trăiască aidoma haiducilor? În felul ăsta, numărul lor putea să sporească zi de zi, căci lor li se vor alătura treptat Animalele Vorbitoare și locuitorii din Archenland. Și, în cele din urmă, vor ieși din ascunzătoare și îi vor izgoni din țară pe Calormeni (care până atunci vor deveni foarte indolenți), iar Namia va reînvia. De fapt, ceva foarte asemănător se întâmplase pe vremea Regelui Miraz!

Auzind toate astea, Tirian se gândea: „Dar ce va fi cu Tash?”, simțind în adâncul sufletului că lucrurile nu puteau rămâne așa și că visurile lui Gogoneață erau irealizabile. Dar nu spuse nimic.

Desigur, când s-au apropiat de Dealul cu Grajd, toată lumea a tăcut. Atunci a început adevărata aventură prin pădure. Două ceasuri au trecut de când au zărit prima oară Dealul și până au ajuns în spatele grajdului. Așa ceva nu poate fi zăgrăvit decât în zeci și zeci de pagini. Drumul de la o ascunzătoare la alta s-a dovedit plin de peripeții, cu lungi popasuri și așteptări, precum și cu câteva alarme false. Orice bun cercetaș sau orice călăuză destoinică știe perfect ce înseamnă așa ceva. Pe la asfințit, au ajuns cu bine într-un crâng, cam la cincisprezece metri în spatele grajdului. S-au așezat jos și au ronțait niște pesmeți.

Acum venea partea cea mai grea: așteptarea. Copiii au avut norocul să doarmă vreo două ceasuri, dar s-au trezit, firește, când s-a făcut frig și întuneric, cel mai grav fiind faptul că le era o sete cumplită, dar neexistând nici o șansă să poată bea vreo înghițitură de apă. Nedumirici stătea în picioare, tremurând un pic de frică, dar fără să spună nimic. Tirian însă, cu capul rezemat de pânțele lui Giuvaer, a dormit buștean, de parcă ar fi fost în patul lui regesc de la Cair Paravel, până ce s-a trezit, auzind o bătaie de gong; s-a ridicat în capul oaselor și, văzând un foc aprins lângă grajd, a înțeles că venise momentul mult așteptat.

— Sărută-mă, Giuvaier, spuse el. Aceasta este cu siguranță ultima noastră noapte pe pământ. Iar dacă vreodată te-am supărat cu ceva, iartă-mă.

— Dragul meu Rege, spuse Inorogul. Aproape că-mi pare rău că nu m-ai supărat, ca să te pot ierta. Adio! Am avut parte de mari bucurii împreună. Dacă Aslan m-ar fi pus să aleg, n-aș fi ales altă viață decât cea pe care am avut-o și nici altă moarte decât cea spre care ne îndreptăm.

După aceea l-au trezit pe Ochi Ager, care dormea cu capul sub aripă (ghemuit de parcă nici nu avea cap) și au pornit târiș spre grajd. L-au lăsat pe Nedumirici acolo (nu înainte de a-i spune o vorbă bună, căci nimeni nu era supărat pe el acum), zicându-i să nu se miște din loc până ce nu venea careva să-l ia și s-au postat într-un capăt al grajdului.

Focul nu fusese aprins de multă vreme, așa că vâlvătaia flăcărilor abia începea să strălucească. Rugul de lemne era doar la vreun metru de ei, iar marea mulțime de făpturi namiene se afla de cealaltă parte a focului, așa că la început Tirian nu le-a putut desluși chipurile prea bine, deși vedea, desigur, zeci de ochi sclipind la lumina flăcărilor, cum vezi noaptea ochii unui iepure sau ai vreunei pisici în bătaia farurilor de la mașină. Exact când Tirian se instala la locul său, gongul încetă să bată, iar de undeva din dreapta lui se iviră trei siluete. Prima era Rishda Tarkaan, Căpitanul calormen. A doua era Maimuțoiul. Se ținea cu o labă de mâna tarkaanului, scâncind și bolborosind:

— Nu mai merge așa de repede, nu mă simt deloc bine. Oh, capul meu, săracul! Întâlnirile astea nocturne m-au dat gata. Maimuțele nu sunt făcute să stea noaptea până târziu, ca șobolanii și liliicii – oh, capul meu, săracul.

De cealaltă parte a Maimuțoiului, pășind foarte calm și maiestuos, cu coada ridicată în aer, venea Motanul Roșcovan. Se îndreptau spre foc și erau atât de aproape de Tirian, încât, dacă s-ar fi uitat în direcția lui, l-ar fi

observat numaidecât. Noroc că nu s-au uitat. Tirian însă îl auzi pe Rishda șoptindu-i Roșcovanului:

— Hei, Motanule, treci la datorie. Ai grijă să-ți joci bine rolul.

— Miau, miau! Contează pe mine! Spuse Roșcovanul. După care, trecând dincolo de foc, se așează printre Animalele din primul rând, adică în mijlocul auditoriului, cum s-ar spune.

Într-adevăr, așa cum arăta totul parcă erau la teatru. Mulțimea de Namieni era aidoma spectatorilor așezați pe scaune; micul spațiu acoperit de iarbă din fața grajdului, unde ardea focul și unde se postaseră Maimuțoiul și Căpitanul pentru a se adresa mulțimii, parcă era scena; grajdul ținea loc de decor în spatele scenei; iar Tirian și prietenii lui erau ca oamenii din culise, care trag cu ochiul spre sală. Poziția era splendidă. Dacă vreunul dintre ei ar fi pășit în față la lumina flăcărilor, toți ochii s-ar fi fixat pe el numaidecât; pe de altă parte, atâta timp cât rămâneau în umbra zidului, șansele de a fi văzuți erau minime.

Rishda Tarkaan îl târî pe Maimuțoi până lângă foc. Se întoarseră amândoi cu fața spre mulțime, ceea ce însemna, firește că erau cu spatele spre Tirian și prietenii lui.

— Hai, Maimuțo, rosti Rishda Tarkaan cu voce joasă. Spune vorbele pe care minți mult mai deștepte decât a ta și le-au pus în gură. Și ține capul sus, mai adăugă el, împungându-l sau lovindu-l pe la spate pe Maimuțoi cu vârful degetelor de la picior.

— Lasă-mă în pace, bombăni Marafet.

Dar, îndreptându-se de spate, începu cu glas răsunător:

— Ascultați bine, cu toții. S-a întâmplat ceva cumplit. O mare mârșăvie. Cea mai mare mârșăvie care s-a săvârșit vreodată în Namia. Aslan...

— Tashlan, dobitocule, îi șopti Rishda Tarkaan.

— Adică, Tashlan, spuse Maimuțoiul, e foarte supărat.

Se așternu o tăcere apăsătoare, în timp ce Animalele așteptau să audă ce nouă nenorocire le mai păștea acum. Și grupul din colțul grajdului își ținea răsuflarea. Ce naiba avea să se întâmple?

— Da, spuse Maimuțoiul. Chiar în acest moment, când Cel Groaznic este printre noi – acolo în grajdul din spatele meu – o Lighioană afurisită s-a gândit să facă ce nici nu v-ați închipui că ar putea face câteva, chiar dacă El ar fi la mii de mile depărtare. Jivina s-a îmbrăcat într-o piele de leu și bântuie prin pădure, dându-se drept Aslan.

Jill se întrebă o clipă dacă nu cumva Maimuțoiul își pierduse mințile. Chiar avea de gând să dea tot adevărul în vileag?

Din rândul Animalelor, se ridică un urlet de groază și de furie.

— Grrr! Mrrr! Cine e neisprăvitul? Unde e? Păi, nu-l sfâșii eu în bucăți, dacă pun mân pe el?

— A fost văzut azi-noapte, urlă Maimuțoiul, dar a scăpat. E un măgar! Un pârlit de măgar nemernic! Dacă îl veți vedea cumva...

— Grrr! Mârâiră Animalele. Da, da. Să nu îndrăznească să ne iasă în cale că vede el ce pățește!

Jill se uită la Rege; îngrozit la față, Tirian rămăsese cu gura căscată. Și atunci fetița înțelese viclenia diabolică a planului ticluit de dușmani.

Amestecând un pic de adevăr în urzeala scornită, minciuna devenise mult mai puternică. La ce bun, acum, să le mai spună Animalelor că un măgar fusese travestit în leu ca să-i păcălească? Maimuțoiul n-ar avea decât să spună: „Păi, exact asta am zis și eu”. La ce bun să li-l mai arate pe Nedumirici în pielea de leu? N-ar face decât să-l sfâșie în bucăți.

— E ca și cum am avea toate pânzele desfăcute, dar nici o adiere de vânt, șopti Eustace.

— Ne fuge pământul de sub picioare, comentă și Tirian.

— Ce istețime afurisită! Exclamă Gogoneața. Pun pariu că minciuna asta nouă e scorneala Roșcovanului.

Capitolul 10

CINE VA INTRA ÎN GRAJD?

Jill simți că o gădilă ceva la ureche. Era Giuvaier Inorogul, care îi șoptea ceva, cu botul lui de cal. Auzind ce-i spune, fetița încuviință din cap și plecă în vârful picioarelor spre locul unde se afla Nedumirici. Cu mișcări rapide, fără să facă nici un zgomot, tăie și ultimele sfori care țineau legată de spinarea acestuia oribila piele de leu. Ar fi fost groaznic să fie prins cu chestia aia pe el, după tot ce spusese Maimuțoiul! Jill ar fi vrut să ascundă undeva departe pielea de leu, dar era prea grea și n-o putea căra. Se mulțumi, așadar, să-i dea un picior, zvârlind-o cât colo în tufișurile dese. Pe urmă, îi făcu semn lui Nedumirici să vină după ea, pornind împreună spre locul unde se aflau ceilalți. Maimuțoiul vorbea din nou.

— Și, după o asemenea faptă groaznică, Aslan – Tashlan – e mai furios decât oricând. Zice că a fost mult prea bun cu voi, arătându-se în fiecare seară, ca să fie văzut! Ei bine, acum nu va mai ieși afară.

Urlete, mieunături, schelălăituri și mârâieli – iată reacția Animalelor la acest anunț. Dar brusc, un glas cu totul diferit pufni într-un hohot de râs zgomotos.

— I-auziți ce zice Maimuța, strigă vocea. Las' că știm noi de ce n-o să-l mai scoată afară pe prețiosul Aslan. Vă spun eu de ce: fiindcă falsul Aslan nu e aici și nici n-a fost. Tot ce ne-a arătat până acum a fost un hodorog de măgar cu o piele de leu în spinare. Acum, nu-l mai are nici pe ăsta și dă din colț în colț, neștiind ce să facă.

Tirian nu deslușea prea bine chipurile celor plasați de cealaltă parte a focului, însă intui că acesta fusese Ponegrușcă, Piticul-șef. Bănuiala i se confirmă în clipa următoare, când toate glasurile Piticilor se ridicară în cor, cântând:

— Dă din colț în colț! Dă din colț în colț! Dă din colț în co-o-o-lț!

— Liniște! Tună Rishda Tarkaan. Liniște, viermi de pământ ce sunteți! Ascultați la mine ce vă spun, voi, Namienilor, căci altminteri le voi porunci războinicilor mei să tabere pe voi cu tăișul săbiilor. Domnul Marafet v-a spus despre păcătosul ăla de măgar. Cum de v-a putut trece prin minte că, din cauza lui, în grajd nu există adevăratul Tashlan?! Spuneți, cum? Nu vă este frică de ce-o să pățiți? Aveți grijă!

— Ba da! Strigă cea mai mare parte a mulțimii, însă Piticii spuseră:

— Bună idee, Negriciosule, bravo ție! Haide, Maimuțoiule, arată-ne ce e în grajd, ca să ne convingem cu ochii noștri!

Profitând de un moment de tăcere, Marafet zise:

— Ce-i cu voi, Piticilor, vi s-a suit la cap ca sunteți deștepți? Ia luați-o mai cu binișorul. N-am spus că nu-l puteți vedea pe Aslan. Oricine dorește îl poate vedea.

Toată lumea adunată acolo amuți ca prin farmec. Pe urmă, după aproape un minut, Ursul începu tacticos și foarte nedumerit:

— Eu nu prea înțeleg cum vine asta, mormăi el. Parcă ai zis că...

— Ia mai slăbește-ne cu parcă ăsta! I-o reteză Maimuțoiul. Ca și cum cineva ar putea pune vreo bază pe părerile tale. Ia ascultați cu toții! Oricine îl poate vedea pe Tashlan. N-aveți decât să intrați înăuntru și o să-l vedeți.

— Oh, mulțumim, mulțumim, mulțumim, rostiră zeci de glasuri. Asta și voiam! Să intram înăuntru și să-l vedem de aproape. Iar el se va arăta milostiv și total va fi ca înainte.

Păsărelele sporovăiau ciripind, iar câinii lătrau entuziasmați. După care, brusc, se auzi o foială imensă, urmată de vânzoleala care se produce când zeci de făpturi se ridică în picioare, nemairămânând decât ca toată gloata să se năpustească spre grajd, încercând să dea buzna înăuntru. Numai că în acea clipă Maimuțoiul zbieră:

— Pe loc! Liniște! Nu vă grăbiți!

Animalele se opriră, multe cu o labă în aer, altele dând din coadă, dar toate cu capul înclinat într-o parte.

— Dar, parcă ai spus..., începu iarăși Ursul, însă Marafet îl întrerupse:

— Înăuntru poate intra oricine, zise el. Dar fiecare pe rând, câte o singură persoană. Cine intră primul? N-a spus că e în toane bune. S-a tot lins pe buze de când l-a hăpăit pe afurisitul ăla de Rege, acum două seri. A mârâit neîncetat toată dimineața asta. Eu, unul, nu prea m-aș încumeta să intru în grajd în seara asta. Dar, treaba voastră. Cine vrea să meargă primul? Să nu dați însă vina pe mine, dacă vă înghite cu totul sau vă face scrum doar cu privirea lui cruntă! Vă privește, riscul vă aparține. Haideți, hotărâți-vă! Cine e primul? Poate se oferă vreunul dintre Pitici!

— Ce mai pregeți, vino-ncoa'! Moartea nu te va ierta, rânji Ponegrușcă, zeflemitor. De unde știm noi ce-ai băgat tu acolo înăuntru?

— Ohoho! Strigă Maimuțoiul. Prin urmare, ați început să credeți că e ceva înăuntru? Ce v-a apucat dintr-o dată? Adineaori, voi toate Animalele strânse aici făceați un tărăboi fără seamăn. Ce-i cu voi de-ați amuțit așa? Cine intră primul?

Animalele însă se priveau unele pe altele, dându-se înapoi din fața grajdului. Cozile se pleoștiseră. Maimuțoiul se foia amețit de colo-colo, ocărându-le și batjocorindu-le.

— Ho-ho-ho! Chicotea el. Și eu care credeam că muriți de nerăbdare să-l vedeți pe Tashlan față în față! Ce v-a apucat? V-ați răzgândit?

Tirian lăsă capul în jos, încercând să audă ce-i șoptea Jill la ureche.

— Tu ce crezi c-o fi, de fapt, în grajd? Zise ea.

— Habar n-am, îi răspunse Tirian. Doi Calormeni cu sabia scoasă, pesemne, postați de o parte și de cealaltă a ușii.

— Să fie oare... Știi tu... Pocitania aia oribilă pe care am văzut-o noi?

— Adică Tash în carne și oase? Șopti Tirian. N-avem de unde ști. Dar curaj, domniță; suntem toți între labele adevăratului Aslan.

Pe urmă, se întâmplă ceva absolut surprinzător. Motanul Roșcovan rosti cu un glas rece și limpede, de parcă puțin i-ar fi păsat de ce se putea întâmpla:

— Dacă vreți, mă duc eu primul.

Toate Animalele se întoarseră, pironindu-și ochii pe Motan.

— Observă câtă șiretenie, Sire, îi spuse Gogoneață Regelui. Blestematul ăsta de cotoi e implicat în complot până peste urechi. Pun pariu că n-o să pățească nimic în grajd, indiferent ce-o fi acolo. Pe urmă, Roșcovanul va ieși afară și va spune că a văzut o minune.

Tirian nu mai avu însă timp să-i răspundă. Maimuțoiul îl chema pe Motan în față.

— Aha! Făcea Maimuțoiul. Așa, vasăzică, te-ai trezit tu, o mătă neobrăzată, să vrei să-l vezi de-a-proape pe El. Ei, hai, dacă ăsta ți-e cheful! Am să-ți deschid ușa! Să nu dai vina pe mine, dacă ai să ieși de acolo cu mustățile zbârlite de frică! Asta e treaba ta.

Și, ridicându-se în picioare, Motanul ieși din mulțime și porni, pășind tănoș și afectat, cu coada în aer, fără să i se zbârlească nici un fir de păr de pe blana lucioasă și mătăsoasă. Înaintă așa, până ce trecu de foc, apropiindu-se de Tirian care, din locul unde stătea rezemat cu umărul de zid, putea să-l privească drept în față. Motanul nici nu clipea din ochii lui verzi și sfredelitori. („Cât sânge rece, murmură Eustace. Știe că nu are de ce se teme.”) Chicotind și schimonosindu-se în toate felurile, Maimuțoiul mergea târându-și picioarele pe lângă Motan; ridică laba, trase zăvorul și deschise ușa. Lui Tirian i se păru că Motanul torcea când trecu pragul întunecat al grajdului.

— Aii-aii-au-uuuu!

Toți săriră ca arși, auzindu-i cumplita miorlăitură. Știți și voi cum e sunetul ăsta, căci nu se poate să nu vă fi trezit noaptea, măcar o dată, din cauza mâțelor care se iau la hartă sau își fac curte.

Ei, bine, sunetul de acum era și mai groaznic. Ieșind glonț din grajd, Roșcovanul îl trânti la pământ pe Maimuțoi cu picioarele în sus. Dacă n-ai fi știut ca era o biată pisică, ți-ai fi imaginat că pe sub ochii tăi trece o fâșie de fulger colorat în roșu-aprins. O zbughi pe pajiște, drept înapoi în mulțime. Mai bine să n-ai de-a face cu un cotoi apucat de streche. Animalele se dădeau la o parte din calea lui, trăgându-se în stânga și în dreapta. Se cocoțau iute într-un copac și se încolăci de-o creangă, atârnat cu capul în jos. Coada i se înfoiase spectaculos, ajungând aproape la fel de groasă ca și trupul;

ochii îi erau ca două farfurii de foc verde; părul i se zburlise tot pe șira spinării.

— Mi-aș da și barba, șopti Gogoneață, numai să aflu dacă bruta naibii se prefăce sau chiar a dat peste ceva cu adevărat înspăimântător în grajdul ăla!

— Taci, prietene, spuse Tirian, căci Căpitanul și Maimuțoiul șușoteau și ei și voia să audă ce ziceau. Nu desluși nimic, decât scâncetele Maimuțoiului care se vaită: „Ah, capul meu! Vai, ce mă doare capul”. Deduse, însă, că cei doi erau și ei foarte contrariați de comportamentul motanului.

— Gata, Roșcovanule, zise Căpitanul. Lasă gălăgia. Spune-le ce-ai văzut!

— Aii-aii-aaou-auăh, urlă Motanul.

— Parcă erai un Animal Vorbitor, nu-i așa? Spuse Căpitanul. Isprăvește atunci cu văicăreala asta infernală și vorbește limpede!

Ce a urmat a fost oribil. Tirian era absolut sigur (la fel ca și ceilalți, de altfel) că Motanul încerca să spună ceva; numai că nu-i ieșea nimic din gură, decât miorlăiturile acelea banale și urâte pe care le scoate orice cotoi furios sau speriat, în ogrăzile de la țară. Și tot miorlăind așa, semăna din ce în ce mai puțin cu un Animal Vorbitor. Neplăcut impresionate, celelalte Animale începură să scâncească și să schelălăie.

— Uitați-vă! Uitați-vă! Zise glasul Ursului. Nu mai poate vorbi. Nu mai știe să vorbească! A redevenit un animal mut și prost. Uitați-vă la mutra lui.

Observară cu toții că Ursul avea dreptate. Iar atunci cea mai cumplită teroare îi cuprinse pe toți Namienii. Căci fiecare învățase – când era pui mic – că la începutul lumii Aslan transformase toate animalele din Namia în Animale Vorbitoare, avertizându-le că, dacă nu se purtau frumos, era posibil ca într-o bună zi să fie preschimbate la loc în animale proaste și neroade, cum întâlnești prin alte țări.

— Iar acum se va răzbuna pe noi! Se văicăreau ele.

— Îndurare! Îndurare! Se jeleau Animalele. Mărite Marafet, cruță-ne, ia-ne apărarea în fața lui Aslan, intră în grajd și pledează pentru binele nostru. Noi nu ne încumetăm!

Roșcovanul dispăru prin frunzișul copacului. Nimeni nu l-a mai văzut de atunci.

Tirian stătea cu mâna pe plăselele sabiei și cu capul plecat. Era uluit de grozăveniile petrecute în acea seară. Se gândi de câteva ori că nu strica poate să tragă sabia numaidecât și să se năpustească asupra Calormenilor;

după care, se gândea de fiecare dată că era mai bine să aștepte și să vadă ce întorsătură aveau să ia lucrurile. Iar acum, apărură o nouă necunoscută.

— Părinte, răsună limpede un glas din stânga mulțimii.

Tirian își dădu seama numaidecât că era vorba un Calormen, căci în armata lui Tisroc soldații de rând le spun ofițerilor „Stăpâne”, iar ofițerii li se adresează superiorilor cu reverențiosul „Părinte”. Jill și Eustace habar n-aveau de toate astea, însă după ce se uitară încoace și încolo, îl zăriră pe vorbitor, căci era într-adevăr mai ușor să vezi pe cineva aflat la marginea mulțimii decât pe cei îngrămădiți în mijloc, unde strălucirea orbitoare a flăcărilor îi făcea pe toți să pară negricioși la față. Omul era tânăr, înalt și zvelt, ba chiar, în felul lui, se putea spune că era un Calormen chipeș și semeț.

— Părinte, îi spuse el Căpitanului. Vreau și eu să intru acolo.

— Potolește-te, Emeth, spuse Căpitanul. Cine ți-a cerut părerea? Crezi că-i frumos ca un flăcău ca tine să se bage așa în vorbă?

— Părinte, zise Emeth. Cu adevărat, sunt mai tânăr decât tine, dar totodată am sânge de tarkaan ca și tine și sunt și eu slujitorul lui Tash. Prin urmare...

— Liniște, zise Rishda Tarkaan. Nu sunt eu Căpitanul tău? N-ai ce căuta în grajdul ăsta. E doar pentru Namieni.

— Ba nu, Părinte, răspunse Emeth. Tot tu ai spus că Aslan al lor și Tash al nostru sunt una și aceeași persoană. Or, dacă e adevărat, înseamnă că însuși Tash se află acolo. Și cum poți spune atunci că n-am ce căuta înăuntru?! Căci bucuros aș fi gata oricând să mor, numai o singură dată măcar să-mi fie dat a-l privi în față pe Tash!

— Ești un prost care habar n-are de nimic, spuse Rishda Tarkaan. E vorba de chestiuni foarte importante.

— Prin urmare, nu-i adevărat că Tash și Aslan sunt una și aceeași persoană? Întrebă Emeth, încruntându-se. Înseamnă că Maimuțoiul ne-a mințit?

— Sigur că sunt una și aceeași persoană, zise Maimuțoiul.

— Jură, Maimuțoiule, făcu Emeth.

— Oh, Doamne, de ce nu m-o lăsa lumea în pace, se văicări Marafet. Mă doare groaznic capul. Da, da, jur!

— Atunci, Părinte, spuse Emeth, rămân neclintit în hotărârea mea de a intra acolo.

— Nătărăule, îngăimă Rishda Tarkaan, dar numaidecât Piticii începură să zbiere:

— Haide, Negriciosule, de ce nu-l lași să intre? De ce pe Namieni îi pui să intre acolo, dar pe cei din neamul tău îi împiedici? Ce ai băgat în grajdul ăla, de nu vrei ca oamenii tăi să vadă?

Tirian și prietenii lui nu-l vedeau pe Rishda Tarkaan decât de la spate, așa că habar n-aveau cum arăta la față când, ridicând din umeri, rosti:

— Fiți martori cu toții că nu sunt vinovat de sângele vărsat al acestui tânăr nătărău. Haide, intră odată, pripitule, ce mai aștepți?!

Pe urmă, exact cum făcuse și Roșcovanul, Emeth păși în față pe pajiștea acoperită cu iarbă dintre rugul de lemne și grajd. Ochii îi străluceau, chipul lui avea o expresie solemnă. Mergea cu capul sus și mâna pe plăselele săbiei. Pe Jill o podidi plânsul, văzându-i chipul. Iar Giuvaier îi șopti Regelui la ureche:

— Pe coama lui Aslan, tare mi-a mai plăcut acest tânăr războinic, fie el și Calormen. Merită un zeu mai bun decât Tash.

— Ce-am mai vrea să știm și noi cum e, de fapt, înăuntru, zise Eustace.

Emeth deschise ușa și păși în deschizătura neagra a grajdului. Închise ușa după el. Nu trecură decât câteva momente – deși tuturor li se păru mult mai mult – și ușa se deschise din nou. O siluetă în armură calormenă ieși clătinându-se, căzu pe spate, încremenind pe jos; ușa se închise singură. Căpitanul sări spre omul care zăcea nemișcat și se aplecă să-i privească fața. Tresări uimit. Pe urmă, venindu-și în fire, se întoarse spre mulțime și strigă în gura mare:

— Băiatul, în nesăbuiința lui, și-a meritat soarta. L-a văzut pe Tash și a murit. Să vă fie tuturor învățătură de minte!

— Așa să fie, așa să fie, ziseră bieteile Animale.

Tirian însă și prietenii lui se holbau lung la Calormenul mort și, pe urmă, unul la altul. Căci, fiind atât de aproape, ei puteau să vadă ceea ce mulțimea, plasată ceva mai încolo, n-avea cum vedea; mortul nu era Emeth. Era o persoană cu totul diferită: un bătrân, mai scund și mai gras, cu o barbă mare.

— Ho-ho-ho, chicotea Maimuțoiul. Mai vrea careva? Cine mai dorește să intre? Bun, vă văd tare sfioși, așa că îl voi alege eu pe următorul. Hei, tu, Mistrețule! Vino încoace. Aduceți-l cu forța, Calormenilor. Îl va vedea pe Tash de aproape.

— H-o-o-mp, mormăi Mistrețul, ridicându-se greoi în picioare. Haideți încoace! Să vedeți ce colți am!

Când îl văzu pe dârzul Animal gata să piară în luptă pentru o cauză dreaptă – și pe soldații Calormeni începând să-l încolțească cu iataganele scoase din teacă – fără ca nimeni să-i sară în ajutor – Tirian simți că ceva explodează înlăuntrul lui. Nu-i păsa dacă acesta era sau nu cel mai bun moment pentru a interveni.

— Scoateți săbiile, le șopti el celorlalți. Săgeata în arc. Haideți după mine!

În clipa următoare, Namienii consternați văzură șapte siluete țâșnind în fața grajdului, patru dintre ele purtând platoșe strălucitoare. Sabia Regelui sclișea la lumina flăcărilor, în timp ce o flutura deasupra capului, strigând cu un glas răsunător:

— Sunt Tirian, Regele Namiei și în numele lui Aslan voi dovedi cu trupul meu că Tash e însuși necuratul, că Maimuțoiul e un trădător nemernic, precum și că acești Calormeni nu merită decât să moară. Toți Namienii adevărați să treacă de partea mea. Doar nu vreți să așteptați ca noii voștri stăpâni să vă ucidă pe toți, unul câte unul?!

Capitolul 11

TOTUL SE PRECIPITĂ.

Iute ca fulgerul, Rishda Tarkaan făcu un salt înapoi, scăpând de sabia Regelui. Nu era laș și la nevoie s-ar fi luptat cu mâna goală împotriva lui Tiri-an și a Piticului. Numai că nu-i putea înfrunța în același timp și pe ceilalți doi: Vulturul și Inorogul. Știa prea bine că Vulturii fâlfâie, orbindu-te, din aripi și se reped să-ți smulgă ochii din cap. Și auzise de la tatăl său (care avusese de-a face în luptă cu Namienii) că nici un om pe lumea asta, decât poate doar înarmat cu săgeți sau cu o sulită lungă, nu poate ține piept unui Inorog, căci năpustindu-se asupra ta se ridică pe picioarele din spate, așa că te trezești deodată copleșit de copitele, de cornul și de dinții lui, nemaiaivând practic scăpare. De aceea, preferă să se năpustească în mulțime, strigând în gura mare:

— Veniți la mine, veniți la mine, războinici ai lui Tisroc, fie-i viața veșnică! Veniți la mine, voi Namieni leali, căci altminteri veți fi secerăți de furia lui Tashlan!

În acest răstimp, se mai petrecură alte două lucruri. Maimuțoiul nu realizase la fel de repede ca Tarkaanul în ce primejdie se afla. Câteva secunde rămase ghemuit lângă foc, holbându-se la nou-veniți. Pe urmă,

Tirian se repezi la hidoasa creatură, o înșfăcă de ceafă și, cărând-o așa, glonț la grajd, strigă:

— Deschide ușa!

Și Gogoneață o deschise.

— Treci înăuntru și bea-ți singur leacul, Marafet! Zise Tirian, zvârlindu-l pe Maimuțoi în întuneric. Dar, când Piticul trânti ușa la loc, din grajd se văzu o lumină orbitoare, verde-albăstruie, pământul se cutremură și se auzi un zgomot ciudat – un fel de cloncănit și de urlet, de parcă ar fi fost glasul răgușit al unei păsări monstruoase. Animalele gemură, zbierând și strigând: „Tashlan! Să ne ascundem!” Și multe făpturi căzură la pământ, iar multe altele își ascunseră fețele între aripi sau sub labe. Nimeni, în afară de Vulturul Ochi Ager, care dintre toate vietățile vedea cel mai bine, nu remarcă expresia lui Rishda Tarkaan din acel moment. Și, după ceea ce văzu atunci, Ochi Ager își dădu seama numaidecât că Rishda era la fel de surprins și aproape la fel de înspăimântat ca toată lumea. „Uite pe unul, se gândea Vulturul, care a invocat niște zei în care nu crede. Ce se va întâmpla cu el, dacă zeii aceștia vin cu adevărat?”

Cel de-al treilea lucru – care s-a petrecut, de asemenea, în același timp.

— A fost singurul lucru efectiv frumos din acea seară. Toți Câinii Vorbitori prezenți acolo (și erau vreo cincisprezece) au venit lângă Rege, sărind și lătrând veseli. Majoritatea erau dulăi mari și grozavi, cu greabănul lat și cu fălci puternice. Apariția lor a fost vijelioasă, aidoma unui val imens care, spărgându-se la mal, te doboară din picioare. Căci, deși erau Câini Vorbitori, tot ca niște cățeluși iubitori se comportau; ridicându-se pe picioarele din spate, s-au proptit cu labele din față pe umerii oamenilor, lingându-i pe față și spunând în cor:

— Bine ați venit! Bine ați venit! Noi vă ajutăm, noi vă ajutăm, noi vă ajutăm. Ham-ham! Spu-neți-ne cum! Hau-hau!

Era atât de frumos, încât îți venea să plângi. Cât speraseră ei ca așa ceva să se întâmple! Și iată că așteptările li se împlineau. Iar când, după câteva momente, niște animale mici (șoareci, cârțițe și vreo două veverițe) au venit tropăind din lăbuțe și schelălăind de bucurie („Uite, uite! Am sosit și noi acum!”), urmate apoi de Urs și de Mistreț, Eustace a început să simtă că poate, în fond, totul avea să se rezolve cu bine. Privind însă în jur, Tirian observă că doar foarte puține Animale se umiseră din loc.

— Haideți la mine! Haideți la mine! Le striga el. Ce-i cu voi? V-ați făcut toți niște lași?

— N-avem curajul, scânciră zeci de glasuri. Se supără Tashlan pe noi. Apără-ne de Tashlan.

— Unde sunt toți Caii Vorbitori? Îl întrebă Tirian pe Mistreț.

— Noi știm, noi știm, chițcăiră Șoarecii. Maimuțoiul i-a pus la muncă. Sunt toți legați la poalele dealului.

— Hei, voi, mogâldețelor, zise Tirian, ciugulitoare, rozătoare și ronțăitoare, ia dați fuga cât vă țin piciorușele de iute și vedeți dacă și Caii sunt de partea noastră. Iar dacă da, înhățați frânghiile între dinți și roadeți-le până îi dezlegați pe Cai și veniți cu ei încoace.

— Cu dragă inimă, Sire, răspunseră glăscioarele. Și, dând din codițe, ceata de animăluțe cu ochi ageri și dinți ascuțiți se puse în mișcare. Privind în urma lor, Tirian zâmbea afectuos. Dar era timpul să se gândească la alte lucruri. Rishda Tarkaan dădea ordine.

— Înainte, striga el. Prindeți-i de vii și dacă puteți azvârliti-i sau împingeți-i în grajd. După ce îi băgăm pe toți înăuntru, dăm foc grajdului și îi aducem pe toți ofrandă mărețului zeu Tash.

„Ha! Își zise Ochi Ager în sinea lui. Vasăzică așa speră el să dobândească iertarea lui Tash pentru necredința de care a dat dovadă.”

Inamicul – cam jumătate din forțele lui Rishda – se mișca acum înainte, așa că Tirian se grăbi să dea și el ordinele convenite:

— Treci mult în stânga, Jill și încearcă să nimerești pe cât mai mulți, ca să n-apuce să răzbească până la noi. Mistrețul și Ursul să se posteze lângă ea. Gogoneață, în stânga mea, iar Eustace în dreapta. Giuvaier, tu ai să aperi flancul drept, Nedumirici, stai lângă el și folosește-ți copitele. Tu, Ochi Ager, da târcoale pe deasupra și lovește când trebuie. Căinii, imediat în spatele nostru. Vă repeziți la ei, după ce începe distracția cu săbiile. Cu Aslan înainte! Curaj!

Eustace, căruia inima îi bătea cumplit, spera din tot sufletul să se poarte vitejește. În viața lui nu mai văzuse (deși dăduse cu ochii de ditamai balaurul și de un șarpe mare) ceva care să-i înghețe sângele în vine atât de rău, cum se întâmpla acum, din cauza aliniamentului de vlăjgani cu fețe smede și ochi strălucitori, care se năpusteau spre ei. Linia de bătaie a inamicului era formată din cincisprezece Calormeni, un Taur Vorbitor din Namia, Vulpea Slinkey și Satirul Wraggle. Pe urmă, auzi „zbâm-șfichi” în

stânga lui și un Calormen se prăbuși la pământ; după aceea, iarăși „zbârșfichi” și Satirul căzu peste el.

— Bravo, fetițo, exclamă Tirian.

În clipa următoare, dușmanii tăbărâra pe ei.

Eustace nu și-a putut aminti niciodată ce s-a întâmplat în cele două minute care au urmat. Totul a fost ca un vis greu (cum ți se întâmplă când faci febră peste 40°), până când l-a auzit pe Rishda Tarkaan zbierând de la distanță:

— Retrageți-vă! Veniți aici înapoi și regrupați-vă în formație de luptă.

În acel moment, Eustace se dezmetici și văzu cum Calormenii fugeau mâncând pământul înapoi, la prietenii lor. Dar nu toți. Doi dintre ei zăceau morți, unul sfredelit de cornul lui Giuvaier, iar celălalt de sabia lui Tirian. Vulpea zăcea moartă chiar la picioarele lui, ceea ce îl făcu să se întrebe dacă nu cumva chiar el o omorâse. Și Taurul era la pământ, străpuns în ochi de o săgeată trasă de Jill și sfârtecat la coaste de colții Mistrețului. Dar și de partea noastră erau pierderi. Trei câini fuseseră uciși, iar un al patrulea, în spatele frontului, șchiopăta în trei picioare și schelălăia de durere. Ursul zăcea la pământ, aproape nemișcat. Pe urmă, mormăind cu glasul lui gutural, nedumerit până în ultima clipă: „Nu – nu pot – înțelege”, își lăsă capul mare pe iarbă, cuminte ca un copilaș care se culcă somnoros și nu se mai mișcă niciodată.

De fapt, primul atac eșuase. Eustace nu prea era în stare să se bucure; îi era teribil de sete și îl mai durea și brațul.

În clipa în care Calormenii învinși se retraseră lângă comandantul lor, Piticii începură să-i ironizeze.

— V-ați săturat, Negricioșilor? Zbierau ei. Ce, cumva nu v-a plăcut? De ce mărețul vostru tarkaan nu vine să se lupte și vă trimite pe voi la moarte? Vai de capul vostru, Negricioșilor!

— Piticilor! Le strigă Tirian. Ia treceți aici și folosiți-vă mai curând săbiile, decât limbile. Mai avem timp destul. Ascultați cu atenție, Pitici din Namia! Știu că puteți lupta bine. Respectați-vă îndatoririle.

— Ne-ne-ne! Se rățoiră Piticii, zeflemitori. Nici gând. Halal de voi! Tot niște mincinoși, ca și cei din cealaltă tabără. Nu ne trebuie nouă Regi. Piticii sunt pentru Pitici. Uhuhu!

Și atunci, începu toba: nu o toba de Pitici, ci o toba mare, din piele de taur, cum folosesc Calormenii. De la bun început, copiii au urât acest zgomot nesuferit. Buum – buum – ba-ba-buum, făcea toba. Dar le-ar fi displicut și

mai mult dacă ar fi știut ce înseamnă. Tirian știa. Însemna că prin apropiere se aflau alte trupe calormene, iar în felul acesta Rishda Tarkaan le chema în ajutor. Tirian și Giuvaier se priviră cu tristețe. Nădăjduiseră până atunci să poată câștiga în acea seară; dar apăreau noi trupe inamice, nu mai aveau nici o șansă de scăpare.

Tirian privea în jur cu deznădejde. Câțiva Namieni rămăseseră în picioare alături de Calormeni, fie din trădare, fie fiindcă se temeau efectiv de „Tashlan”. Alții stăteau pe jos liniștiți, privind în gol, fără să aibă de gând să se implice de o parte sau de cealaltă. Animalele nu mai erau atât de numeroase acum; mulțimea se împușinase. Era limpede că mulți se furișaseră făcându-se nevăzuți, în timpul luptei.

Buum – buum – ba-ba-buum, bubuia toba aceea sinistră. Pe urmă, mai apăru un zgomot, interferându-se cu celălalt.

— Ascultați! Zise Giuvaier.

— Priviți! Făcu Ochi Ager.

După câteva clipe n-a mai existat nici o îndoială. Cu un tropot asurzitor de copite, zvârlind din cap, fremătând din nări și scuturându-și coamele, urcau dealul în galop peste douăzeci de Cai Vorbitori din Namia. Rozătoarele și ronțăitoarele își făcuseră datoria.

Piticul Gogoneață și copiii deschiseră gura să strige „Ura”, dar din gâtie nu le ieși nici un sunet. Căci brusc văzduhul răsună de zbâmăitul arcurilor și de șuieratul săgeților. Trăgeau Piticii – iar pentru o clipă lui Jill nu-i venea să-și creadă ochilor – și trăgeau cu arcurile tocmai în Cai. Piticii sunt niște arcași extraordinari. Caii se rostogoliră la pământ, unul după altul. Nobilele animale n-au mai ajuns niciodată la Rege.

— Porcilor! Se revoltă Eustace, cu glasul pițigăiat, țopăind de furie. Brute nenorocite, împușite și nemernice ce sunteți!

Până și Giuvaier, nemaiputându-se abține, spuse:

— Să mă iau după Piticii ăia și să-mi înfig cornul în zece deodată?

Tirian, însă, împietrit la față spuse:

— Stai locului, Giuvaier. Scumpete (asta era Jill), dacă îți vine să plângi, întoarce capul într-o parte și ai grijă să nu uzi coarda arcului. Eustace, potolește-te. Nu mai înjura ca o precupeață. Soldații nu înjură. Oșteanul destoinic se exprimă cuviincios și lovește amarnic.

Piticii însă îl luau peste picior pe Eustace, strigându-i zeflemitor:

— A cam fost o surpriză pentru tine, băiețica, așa-i? Credeai că suntem de partea voastră, nu? Ba să vă puneți poftă-n cui. Nu ne trebuie nouă Cai Vorbitori. Nu ne interesează să câștigați nici voi, nici ceilalți. Pe noi nu ne puteți păcăli. Piticii sunt pentru Pitici.

Rishda Tarkaan continua să stea de vorbă cu oamenii lui, punând desigur la punct detaliile următorului atac și regretând, probabil, că nu trimisese toate forțele armate de care dispunea în primul asalt. Toba bubuia neconținut. Pe urmă, spre marea lor groază, Tirian și prietenii lui auziră, undeva, în depărtare, un alt bubuit de toba. Calormenilor le soseau forțe proaspete. După expresia întipărită pe chipul lui Tirian, n-aveai de unde ghici că Regele își pierduse orice speranță.

— Atenție, șopti el pe un ton indiferent. Trebuie să atacăm acum, până ce ticăloșii ăștia nu primesc întăriri.

— Nu uita, Sire, spuse Gogoneață, că aici avem spatele protejat de peretele de lemn al grajdului. Dacă înaintăm, nu ne vom trezi oare încercuiți și cu sabia inamicului între umeri?

— Se prea poate să ai dreptate, Piticule, spuse Tirian. Dar nu cumva planul lor este să ne forțeze să intrăm în grajd? Cu cât ne îndepărtăm mai mult de ușa asta nenorocită, cu atât mai bine pentru noi.

— Regele are dreptate, spuse Ochi Ager. Cel mai important este să plecăm cât mai departe de grajdul ăsta blestemat cu dihania aia pocită care o fi înăuntru!

— Da, așa-i. Haidem! Zise Eustace. Nu mai suport nici să-l văd în ochi.

— Bine, încuviință Tirian. Acum, priviți mai încolo, spre stânga. Vedeți o stâncă mare și albă, care strălucește ca marmura la lumina focului. În primul rând, o să tăbărâm pe Calormenii ăia. Tu, domniță, o să te deplasezi în stânga și ai să tragi în ei cât poți de iute; iar tu, Vulturule, le fâlfâi cu aripile pe la nas, venind din dreapta. Între timp, noi, câți mai suntem, îi vom ataca. Jill, când o să ajungem foarte aproape de ei și n-ai să mai poți trage, ca nu cumva să ne nimerești pe noi din greșeală, du-te la stâncă albă și așteaptă acolo. Voi, ceilalți, căscați bine urechile în timpul luptei. Dacă nu-i punem pe fugă în câteva minute, nu mai avem nici o șansă, întrucât sunt mult mai numeroși decât noi. Când am strigat ÎNAPOI, toată lumea o ia la goană spre Jill, la stâncă albă, unde vom fi protejați din spate, ceea ce ne va lăsa răgazul să ne tragem sufletul. Și acum, Jill, ia-o din loc!

Simțindu-se cumplit de singură, Jill alergă vreo șase metri, își propti piciorul drept în spate și piciorul stâng în față, după care potrivește o săgeată în arc. Ce n-ar fi dat să nu-i mai tremure mâinile așa! „Ce prost am tras!”, exclamă ea, când prima săgeată porni spre Calormeni și trecu, vâjâind, peste capetele lor. Dar numaidecât pregăti o altă săgeată: știa că viteza conta cel mai mult acum. Văzu cum ceva mare și negru se repede spre fețele calormenilor. Era Ochi Ager. Întâi un soldat, pe urmă altul scăpă sabia jos, ferindu-și ochii cu mâinile. Pe urmă, una dintre săgețile ei lovi un soldat inamic, iar o alta nimeri într-un lup namian, care trecuse de partea dușmanului. De-abia dacă trăsesese timp de câteva secunde, când se văzu nevoită să se oprească. Săbiile se învârteau fulgerător, colții Mistrețului și cornul Inorogului împungeau nemilos, câinii lătrau încolțindu-i pe dușmani: Tirian și ceata lui tăbărâseră pe Calormeni cu o viteză uluitoare. Jill constată surprinsă cât de nepregătiți erau Calormenii. Nu-și dădea seama că aceasta se datora felului în care ea și vulturul îi hărțuiseră. Nu cred să existe armată care să fie capabilă să privească drept în față, când oștenii se trezesc cu săgeți în cap, iar un vultur se repede să le scoată ochii.

— Ohoho! Ce treabă bună! Nemaipomenit! Strigă Jill.

Grupul lui Tirian își croia drum printre dușmani. Inorogul dădea de-a azvârlita cu Calormenii, cum răscolești fânul cu furca în șopron. Lui Jill (care nu prea știa ce-nseamnă să te lupți cu spada), i se părea că până și Eustace era un spadasin strălucit. Câinii își înfipseseră colții în beregata Calormenilor. Izânda era pe-aproape! În sfârșit, o victorie.

Îngrozită, Jill remarcă ceva straniu. Deși cădeau secerați la fiecare lovitură de sabie namiană, Calormenii totuși parcă nu se împuținau. De fapt, acum erau mai mulți decât la începutul luptei. Cu fiecare secundă ce trecea, din ce în ce mai mulți. Veneau cu duiumul din toate părțile alți Calormeni, înarmați cu sulite. Erau atât de numeroși, încât prietenii lor nici nu se mai zăreau. Atunci, răsună glasul lui Tirian:

— Înapoi! La stâncă!

Inamicul primise întăriri. Toba își făcuse efectul.

Capitolul 12

PRIN UȘA GRAJDULUI.

Jill ar fi trebuit să fie acum la stâncă albă, însă furată de spectacolul luptei uitase care fusese ordinul. Acum, și-l aminti. Se răsuci pe călcâie și o luă la fugă spre locul indicat, ajungând acolo doar cu o secundă înaintea celorlalți.

S-a întâmplat astfel ca, pentru o clipă, să fie cu toții cu spatele la inamic. Toți se răsuciră în loc, în clipa în care ajunseră la stâncă. Ce priveliște cumplită le-a fost dat să vadă!

Un Calormen alerga spre ușa grajdului, cărând ceva ce dădea din picioare și se zbătea. Când a ajuns pe porțiunea dintre ei și foc, au putut vedea limpede silueta omului și forma făpturii pe care o căra. Era Eustace.

Tirian și Inorogul se năpustiră să-l salveze. Dar Calormenul era acum mult mai aproape de ușa decât ei. Nu străbătuseră nici jumătate de distanță, când nemernicul îl azvârli pe Eustace înăuntru și închise ușa la loc. Alți șase Calormeni veniseră în fugă după el. Formară un șir pe pajiștea din fața grajdului. Acum, nu mai aveau cum ajunge până acolo.

Chiar și într-un asemenea moment dificil, Jill nu uită că era bine să ferească arcul.

— Dacă tot nu sunt în stare să nu mă smiorcăi, măcar să nu-mi ud arcul, zise ea.

— Atenție la săgeți, spuse Gogoneață dintr-o dată.

Fiecare își vârî capul între umeri, trăgându-și coiful pe nas. Căinii se ghemuiră în spate. Deși câteva săgeți nimeriră într-adevăr în direcția lor, înțeleseseră numaidecât că nu ei erau ținta vizată. Ponegrușcă și Piticii lui făceau din nou pe arcașii. De data asta, trăgeau cu sânge rece în Calormeni.

— Fiți tari, băieți! Se auzi glasul lui Ponegrușcă. Haidem, toți o dată. Aveți grijă! Nouă nu ne trebuie Negricioși din ăștia. Noi nu mai vrem Maimuțe, Lei sau Regi. Piticii sunt pentru Pitici.

Orice s-ar putea spune despre Pitici, dar nicidecum că n-ar fi viteji. Ar fi putut cu ușurință să se adăpostească undeva. Au preferat să rămână și să omoare cât mai mulți din ambele tabăre, cu excepția situațiilor când cele două tabere aveau amabilitatea de a-i scuti de efort, omorându-se una pe cealaltă. Voiau ca Namia să fie a lor.

Ceea ce nu luaseră poate în calcul era faptul că Negricioșii purtau platoșe, pe când Caii nu avuseseră nici un mijloc de protecție. În plus, Calormenii aveau și un conducător. Glasul lui Rishda Tarkaan răsună amenințător:

— Treizeci dintre voi să meargă să-i păzească pe nătărăii ăia de lângă stâncă. Restul, după mine, să-i învățăm minte pe viermii ăștia de pământ.

Gâfâind încă de efortul luptei și profitând de răgaz pentru a se odihni un pic, Tirian și prietenii lui priveau cum Tarkaan își conducea oamenii împotriva Piticilor. Scena era destul de stranie, acum. Focul se mai

domolise: flăcările nu mai luminau atât de intens, licărirea lor căpătând reflexe roșietice. Cât vedeai cu ochii, locul unde se ținuse adunarea era acum pustiu, cu excepția Piticilor și a calormenilor. Din cauza luminii slabe, deslușeai greu ce se întâmpla. După zgomote, s-ar fi zis că Piticii se luptau bărbătește.

Tirian îl auzea pe Ponegrușcă înjurând oribil, iar când și când pe Rishda Tarkaan strigând:

— Prindeți-i de vii! Prindeți-i de vii!

Lupta n-a durat prea mult. Vacarmul s-a stins. Jill îl văzu pe Rishda Tarkaan întorcându-se la grajd; în urma lui, veneau unsprezece Piticii legați fedeleş. (Nu s-a știut niciodată dacă toți ceilalți fuseseră uciși, ori dacă vreunii dintre ei izbutiseră cumva să scape.)

— Aruncați-i în sanctuarul lui Tash, spuse Rishda Tarkaan.

Iar după ce, unul câte unul, cei unsprezece Pitici fură azvârliți sau împinși cu picioarele prin hăul întunecat al ușii și aceasta se închise în cele din urmă. Calormenul făcu o plecăciune adâncă în fața grajdului, zicând:

— Și pe aceștia ți-i aducem ca jertfă, Stăpâne Tash.

La care toți calormenii izbiră cu latul săbiei în scuturi, strigând:

— Tash! Tash! Marele zeu Tash! Tash neînduplecatul!

(„Tashlan” nu mai avea nici un sens acum.) Cei adunați lângă stânca albă urmăreau spectacolul, sușotind între ei. Găsiră un firicel de apă curgătoare, care se prelingea în jos pe stâncă și își astâmpăraseră setea cu toții – Jill, Gogoneață și Regele bând din palmele făcute căuș, iar patrupezii lipăind din mica băltoacă formată jos, lângă blocul de piatră. Le era atât de sete, încât li se păru că în viața lor nu băuseră ceva mai bun, iar în timp ce beau erau nespus de fericiți, nemaigândindu-se la nimic altceva.

— Presimt, zise Gogoneață, că până mâine dimineață vom trece cu toții, unul câte unul, pragul ușii aceleia întunecate. Orice moarte mi s-ar părea mai bună decât un asemenea calvar.

— Într-adevăr, ușa aia e sinistră, recunosc Tirian. Parcă ar fi gură hidoasă.

— Oh și chiar nu putem face nimic ca să împiedicăm nenorocirea asta? Întrebă Jill cu o voce tremurată.

— Nu, frumoasă domniță, zise Giuvaier, dezmiardând-o gingaș cu nasul. Poate că pentru noi asta e poarta spre țara lui Aslan, iar în seara asta vom cina la masa lui.

Întorcându-se cu spatele la grajd, Rishda Tarkaan porni tacticos spre stâncă albă.

— Atențiune, zise el. Dacă Mistrețul, Căinii și Inorogul vor trece de partea mea, cerând îndurare, viețile lor vor fi cruțate. Mistrețul va fi pus într-o cușcă în gradina lui Tisroc, Căinii vor fi băgați în cotețele lui Tisroc, iar Inorogul, după ce îi voi tăia cornul cu ferăstrăul, va fi înhămat la o căruță. În schimb, Vulturul, copiii și cel care a fost Rege îi vor fi oferiți lui Tash în această seară.

Drept răspuns se auziră mârâieli furioase.

— Haideți, soldați, îi îndemnă Tarkaan. Omorâți animalele, dar pe bipezi prindeți-i de vii.

Și atunci a început ultima bătălie a ultimului Rege al Namiei.

Lupta era deznădăjduită, căci, pe lângă numărul mare al inamicului, mai erau și sulile. Calormenii care fuseseră cu Maimuțoiul aproape de la început nu avuseseră sulile; și asta datorită faptului că veniseră în Namia fie câte unul, fie câte doi, dându-se drept negustori pașnici, motiv pentru care nu aveau sulile cu ei, sulița nefiind un lucru pe care să-l poți ascunde. Grupul recent apărut pe câmpul de luptă venise, pesemne, ceva mai târziu, când Maimuțoiul ajunsese puternic și ceea ce le permitea să nu se mai sinchisească de nimic și să apară înarmați până în dinți. Prezența sulilelor ca armă de luptă schimba complet situația. Dotat cu o suliță lungă poți omorî un mistreț până să ai de-a face cu colții lui și poți doborî un inorog fără să fii nevoit să vezi ce corn ascuțit are; asta dacă te miști rapid și nu-ți pierzi cumpătul. Iar acum sulilele, ținute orizontal, cu vârful în față, se apropiau amenințător de Tirian și de prietenii lui. N-a trecut nici un minut și s-a încins o luptă pe viață și pe moarte.

Într-un fel, n-a fost chiar atât de rău pe cât v-ați putea închipui. Când îți folosești din plin toți mușchii – vârându-te ici pe sub vârful sulilei, sărind dincolo peste alta, năpustindu-te în față, trăgându-te înapoi, răsucindu-te pe călcâie – nu prea mai ai timp să te gândești că ți-e frică sau că ești tare amărât. Tirian știa că acum nu mai putea face nimic pentru ceilalți: soarta le era tuturor pecetluită. Îl zări, vag, pe Mistreț, căzând undeva lângă el, îl văzu pe Giuvaier luptându-se cu furie ceva mai încolo. Cu coada ochiului văzu din zbor cum o matahală de Calormen o târa pe Jill de păr. Dar aproape ca nici nu-l mai interesa ce se întâmplă. Singurul lui gând era, acum, să-și vândă viața cât mai scump. Partea cea mai proastă era că nu putea rămâne

pe poziția în care începuse lupta, sub stânca albă. Un bărbat care se războiește cu zece dușmani deodată trebuie să nu rateze nici o ocazie; trebuie să țâșnească și să lovească în pieptul sau în ceafa dușmanului ori de câte ori îl poate lua prin surprindere. Și doar din câteva lovituri de acest fel ajungi să te îndepărtezi destul de mult de locul unde erai inițial. Tirian sesiză în scurt timp că, tot deplasându-se așa spre dreapta, se apropia de grajd. Undeva, într-un cotlon al minții, percepea vag ideea că avea toate motivele să stea departe de grajd. Numai că nu era în stare să-și mai amintească, acum, care erau aceste motive. Și, oricum, nici n-avea încotro.

Dar, dintr-o dată, totul se limpezi. Constată că se lupta chiar cu Rishda Tarkaan. Focul (ce mai rămăsese din el) se afla drept în fața lui. De fapt, se lupta chiar pe pragul grajdului, căci doi Calormeni deschiseseră ușa și o țineau lipită de perete, gata s-o trântască la loc în clipa în care Tirian nimerea înăuntru. Își aminti acum totul și înțelese că încă de la începutul luptei, inamicul îl împinsese înapoi spre grajd. Și, în timp ce-i treceau prin minte toate astea, se lupta crâncen cu Rishda Tarkaan.

Lui Tirian îi veni o idee. Lăsa să-i scape sabia din mână, țâșni în față, pe sub iataganul fluturat de Tarkaan și, înșfăcându-l pe dușman de cingătoare cu amândouă mâinile, sări în grajd, urlând:

— Hai înăuntru, să-l cunoști și tu pe Tash!

Se auzi un zgomot asurzitor. Exact ca atunci când Maimuțoiul fusese azvârlit înăuntru, pământul se cutremură, apărând o lumină orbitoare.

Afară, soldații Calormeni zbierau:

— Tash! Tash!

După care, trântiră ușa la loc. Dacă Tash îl voia pe Căpitanul lor, n-avea decât să-l aibă. Ei, în schimb, nu doreau sub nici un chip să-l întâlnească pe Tash.

Câteva clipe, Tirian n-a mai știut unde era și nici măcar cine era. Pe urmă, venindu-și în fire, clipi din ochi și privi în jur. În grajd nu era beznă, cum se așteptase el. Dimpotrivă, înăuntru era o lumină puternică; de aceea și clipea așa din ochi.

Se întoarce să se uite la Rishda Tarkaan, numai că acesta privea în altă parte. Rishda scoase un geamăt prelung, arătând cu mâna spre ceva; pe urmă, acoperindu-și fața cu palmele, se prăbuși la pământ, cu fruntea în jos. Tirian privi în direcția spre care arătase Tarkaan. Și atunci înțelese.

O arătare cumplită venea spre ei. Era mult mai mică decât dihania pe care o văzuseră ei din Turn, totuși mai mare decât un om; aceeași lighioană: cu cap de vultur și patru brațe. Ținea ciocul deschis și ochii îi scăpărau. Din pliscul pocitaniei ieși o voce croncănită:

— M-ai chemat în Namia, Rishda Tarkaan. Iată-mă. Ce ai de spus?

Tarkaan însă stătea cu fruntea lipită de pământ, fără să scoată un cuvânt. Tremura ca un om scuturat de un sughiț rebel. În luptă, era destul de viteaz; își cam pierduse, însă, curajul ceva mai devreme în seara aceea, când începuse să intuiască prima oară că Tash există, probabil, cu adevărat. Iar acum rămăsese moale ca o cârpă.

Cu o zvâcnitură bruscă, aidoma unei găini care se apleacă să ciugulească o râma, Tash se năpusti asupra nefericitului Rishda și îl vârî la subsuoară, sub cele două brațe drepte. Pe urmă, sucind capul lateral, îl pironi pe Tirian cu o privire cumplită; căci, firește, având cap de pasăre nu se putea uita drept în ochii cuiva.

Dar imediat, din spatele lui Tash se auzi un glas puternic și calm, ca marea în miez de vară:

— Piei de-aici, Monstrule și du-ți prada în bârlogul tău; pentru numele lui Aslan și al mărețului Tată al lui Aslan, împăratul Mărilor.

Pocitania hidoasă dispăru, ținându-l pe Tarkaan sub braț. Iar Tirian se întoarse să vadă cine vorbise. Și văzând acea imagine, inima începu să-i bată cum nu-i mai bătuse niciodată în vreo luptă.

În picioare, în fața lui, stăteau șapte Regi și Regine, toți cu coroane pe cap și cu veșminte aurii, numai că Regii purtau și paloșe și țineau sabia în mână. Tirian făcu o plecăciune curtenitoare, pregătindu-se să spună ceva, când cea mai tânără dintre Regine începu să râdă. Se holbă lung la ea, după care rămase uluit, căci își dădu seama că o cunoaște. Era Jill; dar nu Jill, așa cum o văzuse ultima oară, murdară pe față, cu obrajii mânjiți de lacrimi și îmbrăcată cu o zdreanță de rochie, care îi aluneca de pe umăr. Acum era stăpână pe sine și primenită, de parcă tocmai ar fi ieșit din baie. La început, i se păru că arată mai matură, după care impresia i se schimbă, fără însă să fie absolut convins care variantă era cea corectă. Pe urmă, observă că Regele cel tânăr era Eustace; numai că, la fel ca Jill și el era altfel acum.

Brusc, Tirian se simți jenat că apăruse în fața acestor oameni direct din luptă, prăfuit, nădușit și plin de sânge. Dar, în clipa următoare, își dădu seama că nu era nicidecum așa. Era curat, primenit și elegant, îmbrăcat cu

straie alese, cum purta la marile oște din Cair Paravel. (Dar în Namia, hainele pe care le ții de bune nu sunt niciodată cele în care te simți de obicei prost. Acolo, se pricepeau să croiască și să coasă veșminte în care te simțeai în largul tău și cu care erai mândru să te arăți în lume; în toată țara, nu găseai haine apretate, aspre sau cu elastic, care să te strângă și să te jeneze.)

— Sire, spuse Jill, pășind în față și făcând o frumoasă reverență, permite-mi să te prezint lui Peter, Marele Rege între toți Regii din Namia.

N-a fost nevoie ca Tirian să mai întrebe care era Marele Rege, căci își amintea chipul lui (deși i se părea cu mult mai nobil) din vis. Păși în față, își lăsă un genunchi în pământ și sărută mâna lui Peter.

— Fii binecuvântat, Mare Rege! Îi ură el.

Iar Marele Rege îl ridică în picioare și îl sărută pe amândoi obraji, cum se cuvine să facă orice Mare Rege. Pe urmă, îl conduse la Regina cea mai vârstnică – deși nu era deloc bătrână, nu avea fire de păr alb și nici zbârcituri pe obraji și zise:

— Aceasta este Lady Polly care a venit în Namia în Prima Zi, când Aslan a făcut să crească pomii și să vorbească Animalele.

După aceea, l-a dus la un bărbat cu o barbă aurie ce-i flutura pe piept și cu multă înțelepciune în priviri.

— Iar acesta, zise, este Lordul Digory, care a însoțit-o în acea zi. Iar el este fratele meu, Regele Edmund; și ea este sora mea, Regina Lucy.

— Maiestate, spuse Tirian, după ce-i salută pe toți. Dacă nu mă înșală memoria, parcă în cronici scria că ar mai trebui să fie cineva. Nu cumva Maiestatea ta are două surori? Unde e regina Susan?

— Sora mea Susan, răspunse Peter, sec și grav, nu mai e prietenă a Namiei.

— Da, zise Eustace. Dacă încerci să o convingi să discute despre Namia sau să facă ceva pentru Namia, ți-o trânteste dur: „Măi, ce memorie nemaipomenită aveți! Cum de vă mai gândiți încă la jocurile alea caraghioase de când eram mici?!”

— Oh, Susan! Exclamă și Jill. N-o mai interesează decât lenjeria de nailon, rujurile de buze și petrecerile. De când era o mogâldeată, abia aștepta să se facă mare și să aibă voie să se poarte ca un adult.

— Hm, ea și adult, ce să zic! Intervenii Lady Polly. Mi-ar fi plăcut enorm să crească și să-i vină mintea la cap. Și-a irosit toată copilăria tânjind să se maturizeze, iar acum își irosește restul vieții străduindu-se să nu

îmbătrânească. Idealul, după mintea ei, ar fi să treacă anii fulgerător și să ajungi numaidecât la vârsta dorită, după care totul să încremenească așa.

— În fine, hai să nu mai vorbim despre asta acum, zise Peter. Ia uitați ce pomi fructiferi! Hai să mâncăm niște fructe!

Și atunci, pentru prima oară, Tirian privi în jurul lui, înțelegând cât de stranie este toată această aventură.

Capitolul 13

CUM AU REFUZAT PITICII SĂ SE LASE PĂCĂLIȚI.

Tirian crezuse – sau s-ar fi gândit dacă ar fi avut timp – că se aflau în interiorul unui mic grajd cu acoperiș din piele, lung cam de cinci metri și lat cam de doi. În realitate, stăteau pe pajiște, cu cerul albastru deasupra capului, iar pe obraji le adia o boare caldă de vară. Nu departe de ei, se afla un crâng cu frunziș bogat, însă de sub fiecare frunză răsăreau fructe aurii, galbene, trandafirii și roșietice, cum nu vezi nicăieri în lumea noastră. După aspectul roadelor, te puteai gândi că era toamnă, dar ceva în văzduh îți spunea că nu era decât iunie. Se îndreptară cu toții spre pomi.

Fiecare ridică mâna să culeagă fructul care i se părea cel mai frumos, oprindu-se apoi câteva clipe. Fructul ales era atât de splendid, încât fiecăruia i se părea că nu putea fi pentru el... Și că nu avea voie să-l rupă din pom.

— E-n regulă, zise Peter. Știu ce gândim cu toții. Dar sunt sigur, absolut sigur, că nu trebuie să ne frământăm atât. Am sentimentul că am ajuns în țara unde totul este îngăduit.

— Hei să-i dăm drumul, atunci! Spuse Eustace.

Și începură cu toții să mănânce.

Ce gust aveau fructele? Din păcate, e greu de povestit. Tot ce pot eu spune e că în comparație cu ele, cel mai proaspăt grapefruit e fad, iar cea mai zemoasă portocală pare seacă; para cea mai mălăiață e tare și ațoasă, iar zmeura cea mai dulce pare groaznic de acră. Și fructele astea n-aveau semințe sau sâmburi și nici viespi care să roiască în jurul lor. După ce mâncai asemenea fructe cele mai gustoase bunătăți din lume ți se păreau ca niște doctorii scârboase. Dar n-am cum să vă povestesc. N-aveți cum afla ce gust au fructele de-acolo, decât dacă vă duceți în țara aceea și mâncați din ele.

După ce s-au înfruptat pe săturate, Eustace i-a spus Regelui Peter.

— Nu ne-ai povestit cum ați ajuns aici. Tocmai te pregăteai, când a apărut Regele Tirian.

— Nu prea am ce povesti, zise Peter. Stăteam cu Edmund pe peron și am văzut venind trenul vostru. Mi-aduc aminte că mi-am zis că parcă ia curba prea repede. Și, de asemenea, mi-amintesc că mi s-a părut limpede că ai noștri erau în același tren, deși Lucy habar n-avea...

— Ai voștri? Cum adică, Mare Rege? Se miră Tirian.

— Adică mama și tata – părinții lui Edmund, ai lui Lucy și ai mei.

— Dar de ce erau acolo? Întrebă Jill. Doar nu vrei să spui că știi și ei despre Namia?

— Oh, nu, n-are nimic de-a face cu Namia. Ei se duceau la Bristol. N-am aflat că pleacă decât în acea dimineață. Și Edmund a zis că în mod cert se duceau cu trenul. (Edmund e genul de persoană care se pricepe la trenuri.)

— Și ce s-a întâmplat atunci? Zise Jill.

— Păi, nu-i prea simplu de descris, nu-i așa, Edmund? Spuse Marele Rege.

— Nu prea, răspunse Edmund. N-a fost deloc la fel ca data trecută, când am fost smulși din lumea noastră prin Vrajă. S-a produs un vuiet înspăimântător și m-a pocnit ceva, dar nu m-a durut. Nici nu prea mi-a fost frică; mai degrabă eram emoționat. Oh și mai e ceva ciudat. Mă cam durea un genunchi, la care mă lovisem la rugby. Am remarcat atunci că brusc durerea mă lăsase. Simțeam că parcă pluteam. Și pe urmă – iată-ne aici.

— Cam așa a fost și cu noi în vagonul de tren, spuse Lordul Digory, ștergându-și ultimele dăre de fructe din barba aurie. Doar că noi doi, Polly și cu mine, am simțit că ne deștepenim. Voi,ăștia mai tineri, n-aveți cum pricepe. Dar noi nu ne-am mai simțit bătrâni.

— Hm,ăștia mai tineri, ce să zic! Exclamă Jill. Aici, nu cred că sunteți cu mult mai în vârstă decât noi.

— În fine, chiar dacă nu mai suntem bătrâni, nu uitați că am fost înainte, zise Lady Polly.

— Și ce s-a întâmplat de când ați ajuns aici? Întrebă Eustace.

— Ei bine, spuse Peter, multă vreme (cel puțin așa mi s-a părut mie) nu s-a întâmplat nimic. Pe urmă, ușa s-a deschis...

— Ușa? Se miră Tirian.

— Da, zise Peter. Ușa pe unde ai intrat – sau pe unde ai ieșit. Ai uitat?

— Dar unde e?

— Uite, zise Peter, arătându-i.

Tirian se uita și văzu cel mai straniu și mai caraghios lucru pe care ți-l poți imagina. La numai câțiva metri distanță, sub razele soarelui, se afla, în

picioare, o ușa de lemn grosolan, iar în jurul ei, cadrul gol; altceva nimic – nici ziduri, nici acoperiș. Porni într-acolo, nedumerit, iar ceilalți îl urmară curioși, să vadă ce avea să facă. Ocolind, trecu de cealaltă parte a ușii; era tot în aer liber, într-o dimineață de vară. Ușa stătea înfiptă în pământ, de parcă ar fi fost un copac cu rădăcini.

— Prealuminate domn, îi zise Tirian Marelui Rege, ce minune!

— E ușa pe unde ai venit acum cinci minute, cu Calormenul acela, îi spuse Peter, zâmbind.

— Dar n-am intrat din pădure în grajd? Or, ușa asta, se pare, duce de nicăieri spre nicăieri.

— Asta e impresia dacă o ocolești, fără să-i treci pragul, îi explică Peter. Dar ia încearcă să te uiți prin crăpătura dintre cele două scânduri din ea.

Tirian își lipi ochiul de gaură. La început nu văzu decât întunericul. Pe urmă, când se mai obișnuie cu întunecimea, desluși strălucirea roșiatică a unui foc de lemne aproape stins, iar deasupra, pe cerul ca smoala, nenumărate stele. Zări apoi niște siluete negricioase care se foiau de colo-colo sau stăteau în picioare între el și foc; îi auzea vorbind și, după voci, păreau a fi Calormeni. Înțelese, atunci, că privea prin ușa grajdului în bezna ce învăluia Pustiul Pleșuv, unde se dăduse ultima bătălie. Oamenii discutau, neștiind dacă să intre în grajd să-l caute pe Rishda Tarkaan (deși nimănui nu-i ardea de așa ceva) sau dacă să dea foc la șandramaua aceea.

Privi din nou în jur; nu-i venea să-și creadă ochilor. Deasupra, cerul era albastru; pajiștea cu iarbă moale se întindea până departe în zare, iar noii lui prieteni îl înconjurau, râzând.

— Înseamnă, atunci, zise Tirian, zâmbind în sinea lui, că grajdul văzut dinăuntru și grajdul văzut de afară sunt două locuri complet diferite.

— Da, spuse Lordul Digory. Interiorul e mai mare decât exteriorul.

— Da, rosti și Regina Lucy. Și la noi s-a întâmplat cândva ca un grajd să aibă înăuntru ceva mai mare decât toată lumea noastră.

Era prima oară când vorbea, iar după fiorul din vocea ei Tirian înțelese acum de ce. Absorbea cu nesaț tot ceea ce se întâmpla, mult mai profund decât ceilalți. De fericire, Regina Lucy nici nu putea vorbi. Cum voia s-o mai audă, Tirian zise:

— Rogu-te, Doamnă, povestește. Povestește-mi toate pățaniile voastre.

— După șocul și zgomotul acela, începu Lucy, ne-am trezit aici. Și am pornit spre ușa, ca și tine. Pe urmă, ușa s-a deschis prima oară (am văzut

atunci bezna, ca și tine), iar prin cadru a pășit o namilă de om, cu sabia scoasă. Am văzut după brațe că era Calormen. S-a postat lângă ușă, cu sabia ridicată și rezemată de umăr, gata să spintece pe oricine s-ar fi încumetat să treacă pragul ușii. Ne-am dus și am încercat să vorbim cu el, dar am dedus că nu ne vedea și nu ne auzea. N-a întors nici o clipă privirea spre cer, spre pajiștea verde sau spre văzduhul înșorit; cred că nu vedea nimic în jur. Așa că nu ne-a rămas decât să așteptăm. A trecut o lungă bucată de vreme. Pe urmă, am auzit cum cineva trăgea zăvorul pe cealaltă parte a ușii. Omul nu s-a pregătit, însă, să izbească cu sabia, având, pesemne, ordinul ca pe unii să-i omoare, iar pe alții să-i cruțe. În clipa, însă, când ușa s-a deschis, Tash a apărut ca din senin pe partea dinspre interior. Și prin ușă s-a ivit un Motan mare; i-a fost de-ajuns să se uite doar la Tash, ca s-o ia la goană mâncând pământul; a scăpat la țanc, dând buzna spre ușă, care, închizându-se, l-a pocnit pe Calormen drept în nas. Omul îl vedea pe Tash. S-a făcut alb ca varul, ploconindu-se în fața Monstrului, care a dispărut fără urmă. După aceea, iarăși am așteptat multă vreme. În fine, ușa s-a deschis a treia oară și înăuntru a apărut un Calormen tânăr. Mi-a plăcut de el. Santinela de la ușă a tresărit și s-a mirat, văzându-l. Cred că se aștepta la cu totul altcineva...

— Aha, m-am prins, zise Eustace (avea prostul nărav de a-l întrerupe pe cel care povestea). Cotoiul trebuia să intre primul, iar soldatul avea ordin să nu-i facă nici un rău. Pe urmă, Cotoiul trebuia să iasă afară și să spună că l-a văzut pe groaznicul Tashlan, prefăcându-se înfricoșat ca să le sperie pe celelalte Animale. Numai că Marafet nu luase în calcul posibilitatea ca adevăratul Tash să-și facă apariția; așa că Roșcovanul a ieșit afară efectiv înspăimântat. Iar după aceea Marafet a fost gata să-i trimită înăuntru pe toți cei de care voia să se descotorosească, știind că santinela avea ordin să-i ucidă.

— Și...

— Prietene, interveni Tirian cu blândețe, n-o mai întrerupe pe Regină.

— Ei bine, zise Lucy, straja fusese luată prin surprindere, ceea ce i-a lăsat celuilalt om răgazul să se pună în gardă. Au început să se bată. L-a ucis pe soldatul pus de pază și l-a azvârlit pe ușă afară. Pe urmă, a venit pășind agale spre locul unde ne aflam. Ne vedea; vedea totul în jur. Am încercat să vorbim cu el, dar parcă era în transă. Repeta la nesfârșit: „Tash, Tash, unde e Tash. Mă duc la Tash”. Așa că ne-am dat bătuți și l-am lăsat în pace; a

plecat undeva, într-acolo. Mi-a plăcut de el. Și, după aceea... Ptiu! Făcu Lucy, strâmbându-se.

— După aceea, zise Edmund, cineva a azvârlit o Maimuță pe ușă. Și iarăși a apărut Tash. Sora mea e prea miloasă și nu-i place să spună că, dintr-o înghițitură, Tash l-a înfulecat pe Maimuțoi, de n-a mai rămas nimic din el!

— Lasă c-așa i-a trebuit! Zise Eustace. Oricum, sper ca și lui Tash să-i cadă greu la stomac!

— Iar după aceea au apărut vreo zece Pitici; și apoi Jill, Eustace și, ultimul, tu.

— Sper că Tash i-a mâncat și pe Pitici, zise Eustace. S-au purtat ca niște porci!

— Nu, pe ei nu i-a mâncat, spuse Lucy. Nu mai fi așa răutăcios. Piticii sunt tot aici. De fapt, chiar îi poți vedea. Am tot încercat, în zadar, să mă împrietenesc cu ei.

— Ce idee! Cum să te împrietenești cu ei?! Exclamă Eustace. Dacă ai ști ce oribil s-au purtat!

— Oh, Eustace, încetează odată, făcu Lucy. Hai mai bine să-i vezi. Rege Tirian, poate că tu vei putea face ceva cu ei.

— Nu prea-mi dă inima ghes să-i îndrăgesc astăzi pe Pitici, spuse Tirian. Totuși, la rugămintea ta, Doamnă, sunt gata să fac orice.

Lucy o luă înaintea, urmată de ceilalți, iar în scurt timp îi zăriră cu toții pe Pitici. Arătau tare straniu.

Nu se fâțâiau de colo-colo și nici nu se amuzau (deși funiile cu care fuseseră legați dispăruseră, parcă, de tot); nu stăteau lungiți pe jos și nici nu se odihneau. Ședea înghesuiți unul în altul, formând un mic cerc. N-au întors privirea și nu i-au remarcat pe oameni, până ce Lucy și Tirian nu s-au apropiat suficient de mult, încât să-i poată atinge cu mâna. În acel moment, toți Piticii și-au înclinat capul pe umăr, ca și cum ar fi vrut să audă mai bine și să deducă, după zgomot, ce se întâmplă.

— Aveți grijă pe unde mergeți! Strigă arțăgos unul dintre ei. Să nu călcați pe noi!

— Bine, bine, făcu Eustace, indignat. N-am chiorât, să știi. Ne-au rămas ochii în orbite, fii pe pace.

— Păi, înseamnă că aveți ochi ai naibii de buni, de puteți vedea aici, înăuntru, spuse același Pitic, pe care îl chema Scormonică.

— Unde înăuntru? Întrebă Edmund.

— Măi, cap sec, înăuntru, aici, bineînțeles, zise Scormonică. În chichineața asta de grajd împruțit și întunecos!

— Ce-ați orbit? Făcu Tirian.

— Păi, dacă-i beznă, suntem ca și orbi, zise Scormonică.

— Dar nu e beznă, Pitici nătăfleți ce sunteți, încercă să-i convingă Lucy. Nu vedeți? Ridicați privirea! Uitați-vă în jur! Nu vedeți cerul, pomii și florile? Nu mă vedeți pe nune?

— Cum dracu' să văd ceva care nu e? Și cum să te văd pe tine sau tu să mă vezi pe mine, prin bezna asta neagră ca smoala?

— Dar eu te văd pe tine, spuse Lucy. Și am să-ți dovedesc. Ai o lulea în gură.

— Ha, i-auzi! Păi, dacă miroase a tutunaș, normal că fumez pipă, spuse Scormonică.

— Oh, amărății de voi! E groaznic, zise Lucy. Pe urmă, îi veni o idee. Se opri și culese niște albăstrele. Fii atent, Piticule! Spuse ea. Poate că ai probleme cu ochii, dar sunt convinsă că mirosul ți-a rămas; ei, cum miroase asta?

Aplecându-se, îi vâri lui Scormonică sub nasul urât și borcănat buchețelul de flori proaspete. Numai că trebui să sară iute înapoi, ca să evite lovitura pumnișorului încrâncenat îndreptat spre fața ei.

— Lasă-mă în pace cu prostiile astea! Zbieră el. Nu ți-e rușine?! Ce ți-a venit să-mi bagi sub nas paiele astea împruțite de pe dușumeaua grajdului? Mai m-ai și înțepat cu un scaiete! N-am pomenit atâta obrăznicie, zău așa. Dar cine naiba ești, de fapt?

— Omule-de-pământ, spuse Tirian, ea e Regina Lucy, trimisă aici de Aslan, din străfundurile vremurilor de odinioară. Și află că doar de dragul ei eu, Tirian, Regele vostru legitim, nu vă retez la toți capul de pe umeri, trădători nemernici ce sunteți!

— Ei bravo, asta chiar e culmea! Exclamă Scormonică. Tot n-ai isprăvit cu prostiile astea? Leul tău minunat n-a venit să te ajute, așa-i sau nu? Și acum – chiar și acum – după ce ai fost înfrânt și azvârlit în gaura asta neagră, la fel ca noi toți, tot nu ți-au ieșit gărgăunii din cap. O iei de la capăt cu minciuna! Vrei să ne păcălești și să ne faci să credem că nu suntem, de fapt, închiși aici, în beznă, fără nici o speranță!

— Nu e nici o beznă, nătărăule, strigă Tirian. Ieși afară și convinge-te.

Și, aplecându-se în față, îl prinse pe Scormonică de cingătoare și de glugă, smulgându-l din cercul Piticilor. Însă în clipa în când Tirian îl puse jos, Scormonică o tuli înapoi la locul lui, între Pitici, frecându-și nasul și zbierând ca apucat:

— Au! Au! Aoleu! Ce ți-a venit? De ce m-ai dat cu fața de perete? Era să-mi rupi nasul.

— Oh, Doamne! Exclama Lucy. Ce ne facem cu ei?

— Îi lăsăm în pace, spuse Eustace; însă, exact când rostea aceste cuvinte, pământul s-a cutremurat. Aerul dulceag s-a făcut brusc și mai dulce. I-a învăluit o strălucire puternică. Toți s-au întors. Tirian s-a întors ultimul, fiindcă îi era teamă. În fața ochilor, i se ivise întruchipată aievea dorința inimii lui: Aslan însuși, Leul auriu, imens și magnific. Toți ceilalți îngenuncheară în cerc, între labelle lui din față, îngropându-și mâinile și obraji în coama lui, în timp ce el îi dezmiarda cu limba. Pe urmă, Aslan și-a pironit privirea asupra lui Tirian, iar acesta s-a apropiat tremurând și s-a aruncat la picioarele Leului, care l-a sărutat și i-a spus:

— Meriți toate laudele, tu, ultim Rege al Namiei, care te-ai purtat cu dârzenie în ceasul cel mai negru!

— Aslan, zise Lucy, printre lacrimi, n-ai putea – n-ai vrea – să faci ceva pentru amărății ăștia de Pitici?

— Scumpa mea, spuse Aslan, am să vă arăt atât ceea ce pot face, cât și ceea ce nu pot face.

S-a apropiat de Pitici mârâind răgușit, de tot văzduhul a vibrat în jur. Dar Piticii și-au zis unul altuia: „Ai auzit? Asta-i ceata din cealaltă parte a grajdului, încearcă să ne sperie. Au un fel de mașinărie. Nu-i băgați în seamă. Nu ne mai păcălesc ei pe noi!”

Aslan a ridicat capul, scuturându-și coama. Instantaneu, pe genunchii Piticilor a apărut un ospăț ca-n basme: plăcinte, porumbei fripți, șarlote și înghețată. Fiecare Pitic avea în mâna dreaptă un pocal de vin. Dar tot degeaba. S-au apucat să mănânce și să bea cu lăcomie, însă se vedea limpede că nu prea simțeau gustul bucatelor și al vinului. Li se părea că mâncau și beau doar ceea ce se găsește îndeobște într-un grajd. Unul zicea că încerca să mănânce fin, altul că găsisese o bucată de nap putregăit, iar un al treilea se bucura că dăduse peste o frunză de varză. Și ridicau la buze pocale aurii cu vin roșu, văitându-se: „Ptiu! Ce mizerie să bei apă împutită din jgheabul de unde s-a adăpat un măgar! N-am crezut vreodată că o să

ajungem în halul ăsta”. În foarte scurt timp însă Piticii au început să se ia la hartă, socotind fiecare că vecinul a găsit ceva mai gustos de mâncare, așa că toate bunătățile au fost călcate în picioare, smulse de la unul la altul, zdrobite pe față sau întinse pe haine, într-o încăierare pe cinste. Când, însă, în cele din urmă, s-au așezat jos să-și oblojească nasurile sparte și ochii învinețiți, au spus cu toții:

— Ei bine, măcar nu ne-a mai păcălit nimeni. Piticii sunt pentru Pitici.

— Vedeți, zise Aslan, nu ne lasă să-i ajutăm. Au ales viclenia, în loc de credință. Temnița este doar în mintea lor, totuși se simt ca și cum ar fi în acea temniță; și le e atât de teamă să nu fie păcăliți, încât nu se lasă scoși afară de-acolo. Dar haideți, copii. Mai am și alte treburi.

Se duse la ușă, urmat de toți. Ridicând capul, trase un răget: „A venit timpul!”, pe urmă mai tare „Timpul!”; iar apoi atât de tare, încât le zbârnâiră urechile: „TIMPUL”.

Și ușa se deschise.

Capitolul 14

SE LASĂ NOAPTEA PESTE NARNIA.

Stăteau toți în picioare, în dreapta lui Aslan, privind prin ușa deschisă. Focul se stinsese. Peste pământ se așternuse întunericul; de fapt, nici nu ți-ai fi dat seama că erai într-o pădure, dacă n-ai fi văzut unde se termina, sus, silueta negricioasă a copacilor și unde începeau stelele, însă când Aslan mai trase un răget, în stânga lor apăru o altă formă neagră. Adică, mai zăriră un petic de pământ unde nu era nici o stea. Iar peticul acela se ridică, mai sus, tot mai sus, până ce căpătă formă de om – un uriaș fără asemănare. Cu toții cunoșteau Namia destul de bine, așa că știau perfect unde stătea, pesemne, colosul. Era probabil pe podișul înalt care se întinde hăt, departe spre nord, dincolo de râul Shribble. Și atunci Jill și Eustace își amintiră cum, cândva demult, în peșterile adânci de sub acel podiș, văzuseră un uriaș dormind și li se spusese că era Moș Timpul, care avea să se trezească în ziua în care lumea urma să ia sfârșit.

— Da, spuse Aslan, deși nimeni nu vorbise. Câtă vreme a dormit acolo și a visat, numele lui a fost Timpul. Acum, când s-a deșteptat, îl va chema altfel.

Pe urmă, uriașul duse o goarnă la gură. Își dădură seama de asta după felul cum silueta neagră, proiectată pe cerul înțesat de stele, își schimbă forma. După aceea, deși ceva mai târziu, întrucât sunetul se propagă mai încet,

auziră muzica goarnei: stridentă și înfricoșătoare, totuși de o frumusețe stranie și grandioasă.

Imediat, cerul se umplu de stele căzătoare. E frumos și când ți-e dat să vezi măcar una, darămite să ai parte să contempli zeci, apoi sute de stele, până ce totul pare o ploaie argintie, ce durează la nesfârșit. După o vreme, câtorva dintre ei începu să li se pară că, proiectată pe cer, mai apăruse o siluetă, în afară de cea a uriașului. Aceasta era în altă parte, exact deasupra, cum s-ar spune chiar pe acoperișul cerului. „O fi vreun nor”, se gândi Edmund. Oricum, acolo nu era nici o stea; doar întunericul, însă, de jur-împrejur, continua să plouă cu stele. Și pe urmă peticul fără de stele începu să crească, lățindu-se tot mai mult, pornind din centrul cerului. În scurt timp, un sfert din tot cerul deveni negru, apoi o jumătate, iar în cele din urmă ploaia de stele, acum răzlete, se mai vedea doar undeva la capătul orizontului.

Înfiorați de acel miracol (care, desigur, îi cam speria), înțelesesă cu toții ce se întâmpla. Întunericul care se tot întindea nu era nicidecum un nor; era pur și simplu neantul. Partea neagră a cerului era partea unde nu mai rămăseseră deja stelele. Toate stelele cădeau; Aslan le chemase acasă.

Ultimele câteva secunde, înainte ca ploaia de stele să înceteze cu totul, au fost foarte palpitate. Stelele începură să cadă de jur-împrejurul lor. Numai că stelele, în lumea aceea, nu sunt niște globuri mari și foarte luminoase, ca la noi. Sunt oameni (Edmund și Lucy întâlniseră, cândva, un asemenea om-stea). Așa că acum vedeau o ploaie torențială de oameni strălucitori, toți cu plete lungi argintii și sulițe ca metalul incandescent, năpustindu-se în jos spre ei din văzduhul negru, mai iute decât niște pietre în cădere. Aterizând, pârjoleau iarba cu un fel de fâșâit prelung.

Și toate aceste stele rămâneau să sclipească undeva în spate, ceva mai la dreapta.

Mare noroc, căci altminteri, acum când nu mai erau stele pe cer, totul ar fi fost cufundat în beznă și n-ai mai fi văzut nimic. Așa, însă, mulțimea de stele din spate arunca o lumină albă și curată peste umerii lor. Vedeau mile întregi de păduri namiene, luminate parcă de reflectoare. Nu era tufiș și nici măcar fir de iarbă care să nu-și aibă propria umbră. Marginile frunzelor păreau atât de ascuțite, încât aveai impresia că puteai să te tai la deget, dacă te atingeai cumva de ele.

Pe iarbă, în față, se așterneau umbrele lor. Măreață era însă umbra lui Aslan. Se prelingea parcă spre stânga, enormă și foarte înfricoșătoare. Și

toate astea sub un cer care avea să rămână veșnic fără stele.

Lumina din spatele lor (unde va oarecum în dreapta) era atât de puternică, încât aprindea parcă văile din jurul podișului nordic. Acolo, se mișca ceva. Niște animale enorme se târau, alunecând în jos spre Namia: balauri uriași, șopârle gigantice, păsări fără pene cu aripi ca de lilieci. Se făcură nevăzute în pădure, câteva minute domnind liniștea. Pe urmă se auziră – la început foarte departe) – scâncete, iar apoi, din toate direcțiile, foșnete, tropăieli, fâlfâit de aripi.

Mai aproape. Din ce în ce mai aproape. Nu după mult timp, puteai deja deosebi pașii mărunți ai animalelor mici, de umbletul apăsător al celor cu labe mari; clip-clop-ul copitelor mărunte, de bubuitul copitelor mari. Iar apoi, apărură sclipitori mii de ochi și ochișori. Și, în cele din urmă, ieșind de sub umbra copacilor, urcând dealul în goana mare, de parcă ar fi vrut să scape cu viață, apărură mii și milioane de făpturi de tot felul – Animale Vorbitoare, Pitici, Satiri, Fauni, Uriași, Calormeni, oameni din Archenland, monopози și creaturi stranii și ireale din îndepărtatele insule ale tărâmurilor din vestul necunoscut. Și toți alergau spre ușa unde se afla Aslan.

Această parte a aventurii a fost singura care, la vremea respectivă, li s-a părut mai degrabă un vis, fiindu-le și destul de greu după aceea să-și amintească exact ce se întâmplase atunci. Mai cu seamă, era dificil de spus cât durase. Uneori, li se părea ca doar câteva minute, alteori aveau senzația că ani și ani de zile. Oricum, un lucru era cert: o asemenea mulțime de animale n-ar fi putut niciodată trece pragul unei uși atât de mici, decât poate doar să se fi preschimbat toate în țânțari. Numai că nimeni nu s-a gândit atunci la așa ceva.

Vietățile veneau năpustindu-se înainte, iar ochii le străluceau tot mai puternic, pe măsură ce se apropiau de stelele de pe pământ. Însă, când ajungeau în dreptul lui Aslan, păteau, după caz, ceva. Se uitau toate drept la el; de altfel, nici nu cred că ar fi avut de ales. Iar în acea clipă, expresia de pe chipul lor se schimba teribil – frică și ură; doar că în cazul Animalelor Vorbitoare, frica și ura durau doar o fracțiune de secundă. Vedeai că, brusc, nu mai erau Animale Vorbitoare. Deveniseră niște animale obișnuite. Și toate fapăturile care se uitau așa la Aslan virau spre dreapta, adică spre stânga lui, dispărând în uriașa lui umbră neagră, care (așa cum v-am mai spus) se întindea departe spre stânga ușii. Copiii nu le-au mai văzut niciodată. Nu știu ce s-a întâmplat cu aceste creaturi. Alții însă, priveau chipul lui Aslan și îl adorau, deși unii păreau destul de înspăimântați. Și toate aceste fapături ajungeau la Ușă, în dreapta lui Aslan. Existau unele specimene ciudate printre ele. Eustace a recunoscut chiar pe câțiva dintre Piticii care trăseseră în Cai. N-avea, însă, vreme să se frământa cu așa ceva (nefiind, de altminteri, nici treaba lui), căci o mare bucurie, copleșindu-l, îi alungă orice altceva din minte. Printre fapăturile fericite care se îngrămădeau acum în jurul lui Tirian și al prietenilor lui, se aflau toate creaturile pe care le crezuseră moarte. Roonwit Centaurul, Giuvaier Inorogul, bunul Mistreț, bunul Urs, Vulturul Ochi Ager, Câinii îndrăgiți, Caii și Gogoneață Piticul.

— Tot mai departe, înainte! Strigă Roonwit, tropăind la galop, spre vest.

Și, cu toate că n-au înțeles sensul acestor cuvinte, felul cum fuseseră rostite i-a făcut să palpitate de emoție. Mistrețul grohăi vesel spre ei. Ursul tocmai se pregătea să declare că el nu pricepe nimic, când a zărit pomii fructiferi din spatele lor. Și-a pornit, lipa-lipa, tipa-tipa, cât putea el de repede, într-acolo, găsind, negreșit, ceva ce era pe înțelesul lui. Câinii, însă, au rămas, dând din coadă fericiți. A rămas și Gogoneață, care a dat mâna cu toată lumea, zâmbind cumsecade, cu gura până la urechi. Iar Giuvaier și-a rezemat capul alb ca zăpada pe umărul Regelui și Regele i-a vorbit în șoaptă la ureche. După care, toată lumea și-a îndreptat din nou atenția spre ceea ce se întâmpla la Ușă.

Balaurii și Șopârlele Uriase puseseră acum stăpânire pe Namia. Se foiau de colo-colo, smulgând copacii din rădăcini și ronțându-i ca pe niște crochete. Cu fiecare minut ce trecea, pădurile dispăreau, întregul ținut se pustia și rămânea golaș, încât puteai vedea acum tot felul de lucruri în legătură cu forma terenului – movile și vâlcele, pe care înainte nu le remarcăi. Iarba

pălea. Tirian constată curând că lumea ce i se așternea acum în fața ochilor era făcută din stâncă goală și pământ sterp. Greu de închipuit că în acele locuri fusese cândva viață. Monștrii înșiși îmbătrâneau, se prăbușeau la pământ și mureau. Li se zbârcea carnea pe oase, până ce din ei nu mai rămâneau decât niște schelete uriașe, împrăștiate ici și colo pe stâncile neînsuflețite, de parcă ar fi murit cu mii de ani în urmă. Multă vreme, totul a rămas neclintit.

În cele din urmă, din capătul de răsărit al lumii a început să vină spre ei ceva alb – o fâșie lungă, lină și albă, ce strălucea la lumina stelelor aflate în picioare. Un zgomot a împânzit văzduhul, rupând tăcerea: întâi un murmur, apoi un hruit, după aceea un vuiet. Acum, se vedea ce venea spre ei și cât de repede. Era un perete de apă înspumat. Creștea marea. În lumea aceea fără de copaci, se vedea totul perfect. Vedeai cum toate râurile se lăteau, cum lacurile se măreau, ajungând să se contopească unele cu altele; văile se preschimbau în iazuri, colinele deveneau insule, care apoi se făceau nevăzute. Iar podișurile înalte din stânga lor și munții semeți din dreapta se fărâmițară, prăvălindu-se vuind în apa din ce în ce mai involburată și mai tumultuoasă; necuprinsul apelor se revărsa tălăzuindu-se până la pragul Ușii (fără însă să treacă dincolo de el), stropindu-l cu spumă pe Aslan pe labelle din fața. Totul, acum, devenise o nemărginire de ape, din locul unde se aflau ei până departe în zare, unde oceanul nesfârșit se contopea cu cerul.

Și, acolo, în depărtări, se ivi o lumină. De-a lungul orizontului, o auroră funestă își răspândea licărirea mohorâtă, care creștea și se lățea, devenind tot mai strălucitoare, până ca, în final, lumina stelelor din spatele lor aproape păli în comparație cu revărsatul zorilor. În cele din urmă, răsări soarele. În acel moment, Lordul Digory și Lady Polly se uitară unul la celălalt, dând din cap; în altă lume, cândva, mai văzuseră un soare muribund, așa că înțeleseseră numaidecât că și acest soare trăgea să moară. Era de trei ori – de douăzeci de ori – mai mare decât ar fi trebuit și de un roșu-închis. Când razele lui căzură asupra uriașului-Timp și acesta se făcu roșu; oglindindu-se în necuprinsul apelor, soarele stins însângera nemărginitul ocean.

Pe urmă a răsărit și Luna, într-o poziție nepotrivită, foarte aproape de soare și tot teribil de roșie. Văzând-o, soarele începu să azvârle spre ea flăcări imense, ca niște mustăți sau șerpi de foc purpuriu. Parcă ar fi fost o caracatiță, ce încerca să prindă Luna în tentacule. Ceea ce, poate, a și reușit. Căci, oricum, Luna a început să alunece spre soare, întâi domol, apoi din ce

în ce mai repede, până ce flăcările lui lungi au ajuns să o îmbrățișeze, cei doi aștri contopindu-se într-o imensă minge ca un cărbune aprins; în ocean, cădeau bucăți mari de foc, făcând ca din apă să se ridice nori de abur gros.

Și atunci Aslan zise:

— Acum, adu sfârșitul.

Uriășul azvârli goarna în mare. Pe urmă, întinse brațul – negru ca smoala și lung de mii de mile – peste cer, până ce atinse Soarele cu mâna. Prinse Soarele și îl strânse în palma, ca pe o portocală. Și, brusc, se făcu beznă.

Toată lumea, în afară de Aslan, se trase îndărăt din aerul rece ca gheața care sufla prin Ușa deschisă. Cadrul de lemn se umpluse de țurțuri.

— Peter, Mare Rege al Namiei, zise Aslan. Închide Ușa.

Dârdâind de frig, Peter se aplecă în hăul întunecos și trase Ușa spre el. Gheața frecată pe gheață scrâșni sinistru. Pe urmă, cu gesturi cam stângace (căci, chiar și în aceste momente mâinile îi amortiseră și i se învinețiseră) scoase o cheie de aur și încuie Ușa.

Multe lucruri stranii văzuseră prin Ușa aceea. Dar și mai straniu li se păru acum, când constatară că în jurul lor era lumină și cald, cer albastru deasupra, flori pe pajiști verzi și sclipiri de râs în ochii lui Aslan.

Mărețul Leu se răsuci rapid, ghemuindu-se și mai jos și, biciuindu-se cu coada, țâșni din loc ca o săgeată aurie.

— Haideți și voi! Tot mai departe, înainte! Le strigă el, peste umăr.

Dar cine putea ține pasul cu el? Au pornit la pas, spre vest, în urma lui.

— Așadar, spuse Peter, se lasă noaptea peste Namia. Ce-i cu tine, Lucy?! Doar nu plângi? Aslan e în față și suntem toți împreună aici, așa că de ce ești necăjită?

— Lasă-mă, Peter, zise Lucy. Sunt sigură că Aslan m-ar înțelege. Ce e rău dacă plâng după Namia? Gândește-te la tot ce a murit și a înghețat în spatele Ușii, acolo.

— Așa e, interveni și Jill. Am sperat tot timpul că va dura la nesfârșit. Știm că lumea noastră trebuie să se sfârșească până la urmă. Dar nu mă gândeam că la fel se va întâmpla și cu Namia.

— Am văzut începuturile Namiei, zise Lordul Digory. Nu credeam că am să apuc să văd și sfârșitul acestei lumi.

— Domnilor, zise Tirian. Plânsul doamnelor e întemeiat. Iată și eu plâng. Am văzut-o pe mama murind. Ce altă lume, în afară de Namia, mi-a fost dat mie să cunosc? Nu virtute se cheamă să nu jalești, ci o mare lipsă de respect.

Se îndepărtară de Ușă și de Piticii care continuau să șadă îngrămădiți în grajdul lor imaginar. Mergând așa, începură să discute despre războaiele de odinioară și pacea ce le urma, despre Regii de altădată și gloriile ce luminează istoria Namiei.

Câinii erau în continuare cu ei. Se mai băgau când și când în conversație, dar nu prea mult, preferând să alerge ba în față, ba în spate, cu botul prin iarbă, amușinând cu nesaț, până ce începeau să strănute. Brusc, simțiră un miros, care le provocă o mare agitație. Se apucară să se contrazică: „Da, e... Ba nu, nu e... Exact asta am spus și eu... Oricine își dă seama ce e, după miros... Ia mută-ți nasul ăla mare de-acolo să mai miroasă și altul”.

— Ce e, fraților? Întrebă Peter.

— Un Calormen, Sire, spuseră câțiva Câini, numaidecât.

— Păi, duceți-ne spre el, atunci, zise Peter. E binevenit, fie că ne întâmpină cu pace ori război.

Câinii o zbughiră în față și se întoarseră după câteva clipe, gonind cu disperare, într-o hărmălaie de lătrături ce voiau să spună că era vorba într-adevăr de un Calormen. (Câinii Vorbitori, aidoma câinilor obișnuiți, se poartă de parcă ceea ce fac ei în acel moment e de o importanță nemărginită.)

Urmându-i pe Câini, găsiră în cele din urmă un tânăr Calormen care ședea sub un castan, lângă un fir de apă limpede. Era Emeth. Acesta se ridică numaidecât, făcând o plecăciune solemnă.

— Domnule, îi spuse el lui Peter, nu știu dacă mi-ești prieten sau dușman, dar oricare ți-ar fi atitudinea sunt onorat să te cunosc. Zicea cândva poetul că nu e dar mai de preț în viață decât un prieten nobil și un dușman de rang!

— Domnule, răspunse Peter, nu văd de ce între tine și noi ar trebui să existe război.

— Haide, mai bine povestește-ne cine ești și ce ai pățit, îl îndemnă Jill.

— Dacă ne punem la povești, lătrară Câinii, hai să bem ceva și să stăm jos. Noi suntem frânți de oboseală.

— Păi, cred și eu, dacă v-ați zbuciumat atâta tot drumul, remarcă Eustace.

Așadar, oamenii se așezară pe iarbă. Câinii sorbiră zgomotos din pârau, după care se instalară pe jos, proptiți pe labelle din față, gâfâind cu limba scoasă și cu capul înclinat lateral, să audă mai bine povestea. Giuvaier însă rămase în picioare, lustruindu-și cornul de pânțe.

Capitolul 15

TOT MAI DEPARTE, ÎNAINTE!

— Aflați, o! Măreților Regi, începu Emeth și voi, o! Preafrumoase doamne ce cu splendoarea voastră tot universul îl strălumiți, că eu sunt Emeth al VII-lea, fiul lui Harpha Tarkaan din cetatea Tehishbaan, situată la vest, dincolo de deșert. Am venit nu demult în Namia, cu alți douăzeci și nouă, sub comanda lui Rishda Tarkaan. Ei bine, când am aflat dintru început că pornim să cucerim Namia, m-am bucurat; căci auzisem multe despre țara voastră și ardeam de nerăbdare să vă întâlnesc în luptă. Dar când am auzit că trebuia să mergem deghizați în negustori (ceea ce e o rușine pentru un războinic, fiu tarkaan) și să uzăm de minciună și înșelătorie, mi-a pierit toată bucuria. Dar cel mai rău m-am necăjit când am văzut că trebuia să slugărim o Maimuță, care avea obrăznicia să mintă zicând că Tash și Aslan sunt una și aceeași persoană. Căci, de când eram mic, mi-am dorit să-l slujesc pe Tash, să aflu mai multe despre el, să-i văd chipul. Pe Aslan îl uram, însă, fie și numai auzindu-i numele.

Așa cum ați văzut și voi, seară de seară eram convocați laolaltă lângă șopronul cu acoperiș de paie; se aprindea focul, iar Maimuțoiul scotea din șandrama o chestie pe patru picioare, din care nu deslușeai mare lucru. Lumea de-acolo și Animalele se ploconeau adânc, venerând arătarea. În gândul meu, mi-am zis însă că Tarkaan se lasă păcălit de Maimuțoi, întrucât chestia aia care ieșea din grajd nu e Tash și nici alt zeu. Văzând însă chipul lui Tarkaan și luând seama la tot ce-i spunea Maimuțoiul, mi-am schimbat părerea, ajungând la concluzia că nici Tarkaan nu credea în arătarea aia. Ba mai mult: am înțeles că, de fapt, nu credea nici în Tash; căci, dacă ar fi crezut, nu s-ar fi încumetat să-și bată joc de el.

Când am priceput toate astea, m-a cuprins o furie turbată și m-am întrebat cum de adevăratul Tash nu-i trăsnește cu foc din cer pe Maimuțoi și pe Tarkaan.

Totuși, mi-am ascuns mânia și mi-am ținut limba, așteptând să văd cum avea să se sfârșească toată tărășenia. Noaptea trecută însă, cum bine știți unii dintre voi, Maimuța n-a mai scos afară arătarea galbenă, zicând în schimb că aceia care doreau să-l vadă pe Tashlan – nascociseră acest nume combinat, pentru a sugera că era vorba de una și aceeași persoană – trebuiau să intre, unul câte unul, în grajd. Mi-am zis atunci în sinea mea: „Asta-i precis altă înșelătorie”. Dar după ce Motanul a intrat în șandramaua aceea, ieșind apoi afară turbat de groază, mi-am zis iarăși: „Precis că adevăratul Tash, pe care

l-au invocat și l-au chemat fără să creadă în el, se află acum printre noi și se va răzbuna”. Și, deși în piept inima mi se făcuse cât un purice, gândindu-mă la măreția și grozăvia lui Tash, dorința a învins până la urmă frica; mi-am întărit genunchii să nu-mi mai tremure, mi-am încheștat dinții să nu-mi mai clănțane și, făcându-mi curaj, m-am hotărât să dau ochii cu Tash, chiar dacă avea să mă ucidă. Așa că m-am oferit să intru în grajd; iar Tarkaan, neavând încotro și fără nici un fel de tragere de inimă, m-a lăsat să mă duc.

De cum am trecut pragul ușii, am avut parte de prima minune: eram în plin soare (cum suntem și acum), deși de afară părea că în grajd e beznă adâncă.

N-am avut însă vreme să mă mir mult, fiindcă a trebuit să dau piept cu unul dintre soldații noștri. De cum l-am văzut, am priceput că Maimuța și Tarkaan îl postaseră acolo pentru a omorî pe oricine intra în grajd și nu era de partea lor; ceea ce însemna că, acceptând să facă așa ceva, omul acela era tot un mincinos și un păcătos și nicidecum un slujitor leal de-al lui Tash. Voiam din tot sufletul să mă lupt cu el; după ce l-am ucis pe nemernicul acela, l-am azvârlit prin ușă, afară.

Pe urmă, am privit în jur. Am văzut atunci cerul albastru și pajiștile nesfârșite; am mirosit mireasma din aer. Și mi-am zis: „Oh, zeilor, ce loc plăcut; pesemne că am ajuns în țara lui Tash”. Și așa am pornit prin acest ținut straniu în căutarea lui Tash.

Am străbătut pajiști cu iarbă verde și multe floricele, am trecut prin codri cu copaci falnici și frumoși, până când, ce să vezi? Într-un loc îngust, între două stânci, mi-a ieșit în cale un Leu măreț. Iute de picior ca struțul și mare ca un elefant, avea blana ca aurul pur, iar în ochi o strălucire aidoma lingourilor de aur topite în cuptor. Era mai groaznic decât Muntele cu Flăcări din Lagour, iar ca frumusețe întrecea tot ce se află pe lume, așa cum e trandafirul înflorit pe lângă colbul deșertului. Atunci, i-am căzut la picioare, gândindu-mă: „A venit ceasul morții, căci Leul (demn de toată venerația) știa, desigur, că i-am slujit toată viața lui Tash și nu lui”. Totuși, mai bine să-l vezi pe Leu și să mori, decât să fii Tisroc pe lumea asta, fără să ai parte să-l vezi vreodată. Dar Preamăritul și-a plecat capul auriu și m-a atins pe frunte cu limba, zicând: „Fiule, fii binevenit”. Iar eu am spus: „Vai mie, Stăpâne, nu-ți sunt ție fiu, ci slujitor al lui Tash”. Și el mi-a răspuns: „Copile, în tot ce i-ai slujit lui Tash socot că mi-ai slujit mie”. Și atunci, folosindu-mi marea dorință de a ajunge la înțelepciune și la înțelegerea lucrurilor, mi-am înfrânt teama și l-am întrebat pe Preamăritul: „Stăpâne, e-

adevărat atunci, cum zicea Maimuțoiul, că tu și Tash sunteți una și aceeași persoană?” Mârâind de s-a cutremurat pământul (dar nu de furie împotriva mea), Leul a zis: „Nu-i adevărat. Nu fiindcă el și cu mine am fi una și aceeași persoană, ci tocmai fiindcă suntem două contrarii preiau pentru mine tot ce i-ai slujit lui. Căci eu și el ne deosebim atât de mult, încât mie nu mi se poate face nici un serviciu mârșav, iar lui nici un serviciu care să nu fie mârșav. Prin urmare, dacă un om crede în Tash și își respectă jurământul de dragul jurământului, înseamnă că de fapt în mine crede, deși el n-o știe, iar eu sunt cel care îl răsplătesc. Și dacă cineva săvârșește o cruzime în numele meu, atunci, deși el rostește numele lui Aslan, Tash e cel pe care îl slujește și tot Tash e cel care îi acceptă fapta. Acum ai priceput, Copile?” Și eu i-am răspuns: „Stăpâne, știi prea bine cât pot înțelege”. Dar, cum adevărul mă obliga, am mai adăugat: Totuși, toată viața mea am năzuit la Tash.

— Dragul meu, a rostit Preamăritul, faptul că năzuința și căutarea ta au durat atât de mult și au fost făcute din inimă dovedește că pe mine doreai să mă găsești. Căci fiecare găsește doar ceea ce caută cu adevărat.

Pe urmă, suflând peste mine, mi-a luat tremuratul din mădulare și m-a făcut să mă ridic în picioare. Și după aceea, n-a mai spus decât că va trebui să ne mai întâlnim, datoria mea fiind să merg tot mai departe, înainte. Apoi, rotindu-se într-un vârtej de aur involburat, s-a făcut brusc nevăzut.

Și de atunci, o, Regi și Domnițe, am tot hoinărit căutându-l, iar fericirea ce-o simt e-atât de mare, încât mă sleiește de puteri ca o rană. Iar minunea minunilor e că mi-a spus: „dragul meu”, mie care nu sunt decât un biet câine...

— Hei! Ce-i chestia asta? Zise unul dintre Câini.

— Domnule, îi răspunse Emeth, așa se spune pe la noi, în Calormen.

— Mda, n-aș zice că sunt prea încântat, comentă Câinele.

— Dar n-a vrut să fie o jignire, îl potoli un Câine mai bătrân. Ce, parcă noi nu le zicem cățelușilor noștri „băieți”, când sunt neascultători?!

— Ba da, spuse primul Câine. Sau „Fetițe”.

— Ssst! Exclamă Câinele cel bătrân. Nu-i frumos să folosești cuvântul ăsta. Adu-ți aminte unde suntem.

— Ia uitați-vă! Striga Jill, dintr-o dată.

Cineva venea în întâmpinarea lor, cu pași sfioși: o făptură grațioasă, pe patru picioare, de culoare gri-argintie. Se holbară cu toții la ființa aceea vreo

zece secunde, după care cinci-șase voci exclamă numai decăt:

— Ei drăcie, dar ăsta e Nedumirici!

Nu-l văzuseră niciodată la lumina zilei, fără pielea de leu: or, diferența era extraordinară. Acum era el, cel dintotdeauna: un măgăruș frumos cu blăniță moale și cenușie și cu un cap atât de blajin și de cumsecade, încât dacă l-ați fi văzut ați fi făcut și voi ca Jill și Lucy, care s-au repezit să-l ia de gât și să-l sărute pe nas, mângâindu-l pe urechi.

Când l-au întrebat unde fusese, le-a zis că venise și el la Ușă împreună cu celelalte creaturi, însă – în fine, ca să fim sinceri, nu voise să le stea în picioare și nici să dea nas în nas cu Aslan. Căci văzându-l pe adevăratul Aslan, îl cuprinsese o asemenea rușine pentru tâmpenia care o făcuse, lăsându-se adică împopoțonat cu pielea aceea de leu, încât nu mai îndrăznea să se uite în ochii nimănui. Dar, după ce a văzut că toți prietenii lui se duceau spre vest, a înfulecat o gură de iarbă („în viața mea n-am păscut o iarbă mai bună”, zicea Nedumirici), și-a luat inima în dinți și a pornit după ei.

— Nu știu însă ce-am să mă fac, dacă mă voi întâlni vreodată cu adevăratul Aslan, adăugă el.

— Ai să constăți că totul e bine, zise Regina Lucy.

Pe urmă, porniră cu toții împreună, mereu spre vest, căci aceasta părea direcția la care Aslan se referise când strigase „Tot mai departe, înainte!” Multe alte făpturi și vietăți se deplasau agale în aceeași direcție, dar cum pajiștea era largă, nu se făcea înghesuială.

Părea încă devreme, iar răcoarea dimineții zăbovea în aer. Se tot opreau privind în jur și privind în urmă, pe de o parte fiindcă era atât de frumos, iar pe de altă parte fiindcă nu izbuteau să priceapă ceva din tot ce vedeau.

— Peter, spuse Lucy, tu unde crezi că suntem aici?

— Nu prea știu, răspunse Marele Rege. Îmi amintește de un loc, dar n-aș putea spune cum se numește. N-o fi ținutul unde am fost odată în vacanță, când eram foarte mici?

— Ce vacanță nemaipomenită trebuie să fi fost, zise Eustace. Nu cred să existe o regiune ca asta în lumea noastră. Uitați-vă la culori! Unde ai mai pomenit un cer atât de albastru la munte, în lumea noastră?

— Dar nu e țara lui Aslan? Întrebă Tirian.

— Nu e ca țara lui Aslan din vârful muntelui aflat dincolo de capătul de răsărit al lumii, spuse Jill. Eu am fost acolo și știu.

— Dacă vreți să știți părerea mea, interveni și Edmund, seamănă cu un loc din lumea namiană. Uitați-vă la munții din față – și la uriașii munți de gheață de dincolo de ei. Nu vi se pare ca seamănă cu munții ăia pe care îi tot vedeam în Namia, acolo lângă Cascadă, spre vest?

— Ba da, seamănă, spuse Peter. Doar ca ăștia sunt mai mari.

— Nu mi se pare ca ăștia seamănă cu ceva din Namia, zise Lucy. Dar uitați-vă acolo.

Și arată spre sud, în stânga lor, toată lumea oprindu-se și întorcându-se să privească.

— Dealurile acelea, spuse Lucy, cele împădurite și cele albastre din spate – nu seamănă leit cu granița sudică a Namiei?

— Dacă seamănă?! Exclamă Edmund după câteva clipe de tăcere. Păi, sunt identice, efectiv. Priviți! Muntele Pire cu fruntea bifurcată; trecătoarea spre Archenland, totul e la fel.

— Și, totuși, nu, spuse Lucy. Nu sunt la fel, diferă. Au un colorit mai bogat și par mult mai departe decât știam eu; și mai... Mai... Oh, nu știu...

— Mai adevărate, spuse Lordul Digory, încetișor.

Brusc, Vulturul Ochi Ager își întinse aripile, se înalță în văzduh vreo zece metri, dădu roată în jurul lor și pe urmă ateriză pe pământ.

— Regi și Regine, strigă el. Am fost orbi cu toții. Abia acum începem să vedem unde ne aflăm. De sus, de-acolo, am văzut totul – Ettinsmuir, Beaversdam, Marele Râu și Cair Paravel, strălucind în continuare la malul Mării de Răsărit. Namia n-a pierit. Aici e Namia.

— Dar cum e posibil? Se miră Peter. Aslan ne-a spus nouă, celor mai vârsnici, că n-avem voie să ne mai întoarcem niciodată în Namia!

— Da, zise Eustace. Am văzut cum a fost totul nimicit și cum soarele s-a stins.

— Și totul e complet schimbat! Spuse Lucy.

— Vulturul are dreptate, interveni Lordul Digory. Uite ce e, Peter. Când Aslan a spus că nu mai aveți voie să vă întoarceți niciodată în Namia, s-a referit la Namia la care vă gândeați voi. Dar aceea nu era adevărata Namia. Avea un început și un sfârșit. Era doar o umbră sau o copie a Namiei adevărate, care a existat întotdeauna aici și va exista veșnic; la fel cum și lumea noastră, Anglia și toate celelalte, e doar o umbră sau o copie a ceva din lumea adevărată a lui Aslan. Nu trebuie să plângi pentru Namia, Lucy. Tot ce conta în vechea Namie, toate făpturile dragi, au fost absorbite în

adevărata Namie, prin Ușă. Desigur că acum e altfel; așa cum un lucru real e altfel decât o umbră, iar trezia diferă de vis. Glasul lui răscolea ca o trompetă sufletul tuturor, rostind toate aceste cuvinte; dar când mai adăugă în șoaptă „Totul e în Platon, totul e în Platon; Doamne, iartă-mă, ce-i învață pe copiii ăștia la școală!”, cei mai mari pufniră în râs. Tot la fel le vorbea și în cealaltă lume, unde barba lui era căruntă și nu aurie. Știa și el de ce râdeau și se puse și el pe râs. Foarte repede redeveniră însă serioși; căci, cum bine știți, în fața unei anumite fericiri și încântări devii grav. E prea frumos ca să te mai ții de glume.

A explica prin ce se deosebea acest tărâm însoțit de veche Namie ar fi o încercare la fel de dificilă ca aceea de a încerca să povestești ce gust au fructele din acea țară. Străduindu-vă să vă imaginați ce spun eu, veți reuși cumva să vă faceți o idee. Vi s-a întâmplat, poate, să vă aflați într-o odaie care avea o fereastră, ce dădea spre un golful țărilor maritime sau spre o vale înverzită ce se pierdea, șerpuiind, printre munți. Iar pe perete, în acea odaie, vizavi de fereastră, atârna o oglindă. Și, când v-ați întors cu spatele la fereastră, ați zărit brusc imaginea mării sau a văii, din nou, în oglindă. Iar marea din oglindă sau valea din oglindă erau într-un fel adevăratele cele reale; și totuși, în același timp se deosebeau de acestea – fiind mai profunde, mai minunate, mai asemănătoare cu locurile dintr-un basm; un basm pe care nu l-ai auzit niciodată, dar pe care ți-ar plăcea mult să-l cunoști. Deosebirea dintre vechea Namie și noua Namie era la fel. Cea nouă era o țară mai profundă; stâncile, florile, iarba dădeau de înțeles, prin înfățișarea lor, că înseamnă mult mai mult decât par. Nu știu cum să descriu mai bine de-așa; dacă ajungeți vreodată acolo, veți pricepe ce am vrut eu să spun.

Inorogul a fost cel care a rezumat ce simțea toată lumea.

Izbind în pământ cu piciorul drept din față, necheză prelung și strigă:

— Am ajuns, în sfârșit, acasă! Aceasta este adevărata mea țară! Locul meu e aici. Acesta e pământul pe care îl caut de-o viață și pe care l-am găsit abia acum. Am iubit cu toții vechea Namie, pentru că uneori semăna un pic cu aceasta. Brie-hii-hii! Tot mai departe, înainte!

Scuturându-și coama, țâșni înainte la galop – așa cum fac Inorogii, un galop care, în lumea noastră, ar fi făcut ca în câteva clipe să nu i se mai vadă nici urma. Acum, însă, se întâmplă ceva nespuse de ciudat. Toată lumea începu să alerge, constatând fiecare, spre marea lui uimire, că putea ține pasul cu Inorogul; nu numai Câinii și oamenii, dar până și durduliul

Nedumirici și Gogoneață Piticul, care avea picioare scurte. Vântul le biciuia obrazii, ca și cum ar fi condus cu viteză o mașină fără parbriz. Ținutul li se perindă sub ochi, de parcă l-ar fi văzut de la geamul unui vagon de tren. Goneau din ce în ce mai repede, însă niciunul nu s-a încins, n-a obosit și n-a început să gâfâie.

Capitolul 16

RĂMAS-BUN, TĂRÂM AL UMBRELOR!

Dacă am putea alerga fără să obosim, nu cred că ne-am dori prea des să facem altceva. Apar, însă, motive speciale de a te opri, exact ceea ce s-a întâmplat și în cazul lui Eustace, care s-a trezit strigând:

— Hei! Pe loc! Ia uitați-vă unde am ajuns!

Și bine a făcut. Căci acum vedeau în fața lor Lacul Învolverat, iar dincolo de Lac, stâncile înalte, pe care era imposibil să te cațări și rostogolindu-se de pe stânci mii de tone de apă, în fiecare secundă, sclipind ca diamantele în unele porțiuni și cu nuanțe verzi, profunde, în altele – Marea Cascadă: și deja vuietul tunător îți răsună în urechi.

— Nu vă opriți! Tot mai departe, înainte, le strigă Ochi Ager, schimbându-și zborul un pic în sus.

— Treaba lui, lăsați-l în pace, spuse Eustace, însă Giuvaier zbieră și el:

— Nu vă opriți! Tot mai departe, înainte! Măriți pasul.

Din cauza vuietului cascadei, glasul lui abia se auzea, însă în clipa următoare îl văzură cu toții aruncându-se în Lac. Și, talmeș-balmeș, în urma lui, stropind și împrăștiind cu apă, toți ceilalți făcură la fel. Apa nu era rece ca gheața, cum se așteptaseră toți (dar, mai ales, Nedumirici), ci răcoroasă și înspumată. Constatară că înotau cu toții drept spre Cascadă.

— Asta-i nebunie curată, îi spuse Eustace lui Edmund.

— Știu. Totuși..., începu Edmund.

— Nu-i așa că e minunat? Făcu Lucy. Ați remarcat că ne-a pierit frica?

— Ei, pe naiba, nici vorbă, spuse Eustace, după ce se gândi bine.

Giuvaier ajunse primul la poalele Cascadei, urmat imediat de Tirian. Jill era ultima, așa că putea vedea totul mai bine decât ceilalți. Deslușea o siluetă albă mișcându-se hotărât spre Cascadă: era Inorogul. Nu-ți dădea seama dacă înota sau se cățara, însă se mișca întruna, din ce în ce mai sus, tot mai sus. Vârful cornului spinteca apa drept deasupra capului, făcând-o să i se reverse pe umeri în două șuvoaie de culoarea curcubeului. Exact în spatele lui, venea Tirian. Dădea din picioare și din brațe ca și cum ar fi

înotat, însă se mișca drept în sus, ca un om care ar înota în sus, pe zidul unei case.

Cei mai nostimi erau Câinii. Cât alergaseră la galop, nu scosese deloc limba, însă acum, înghesuindu-se și zvârcolindu-se în sus, improșcau și strănutau de mama focului; asta fiindcă nu conteneau cu lătratul și, la fiecare lătrătură, li se umpleau gura și nasul de apă. Dar în timp ce vedea toate astea, Jill urca și ea pe Cascadă. Lucru absolut imposibil în lumea noastră. Chiar dacă nu te-ai fi înecat, teribila greutate a apei te-ar fi împins ca pe un fir de pai, zdrobindu-te de nenumăratele colțuri de stâncă. Nu însă și în această lume. Mergeai în sus, tot mai sus, prin apa cu mii de reflexe strălucitoare, iar în jurul tău, printre unde, scliffeau pietre multicolore, încât aveai senzația că urcai practic pe lumină, consistentă ca o materie – mereu mai sus și mai sus, unde înălțimea amețitoare te-ar fi înspăimântat, dacă ai mai fi știut ce înseamnă spaima, însă după aceea totul ți se părea minunat și palpitant. Și pe urmă ajungeai la arcul neted, verde și frumos pe care îl forma apa revărsându-se peste vârf și constatai că te afli pe râul lin de deasupra Cascadei. Curentul venea năvalnic, mânându-te din spate, însă fiind un înotător desăvârșit treceai nestingherit mai departe. Curând, ajunseră cu toții la mal, șiroind de apă, dar nespun de fericiți.

În fața lor, se așternea o vale lungă; munți semeți, acoperiți de zăpadă, se înălțau alături, sus până la cer.

— Tot mai departe, înainte, strigă Giuvaier, după care porniră numaidecât.

Ieșiseră acum din Namia și intraseră în Deșertul de Apus, pe care Tirian, Peter și nici măcar Vulturul nu-l văzuseră niciodată. Lordul Digory și Lady Polly mai fuseseră însă pe-acolo.

— Mai ții minte? Mai ții minte? Ziceau ei – și asta limpede și răspicat, fără să găfâie, deși tot grupul alergea mai repede decât o săgeată în zbor.

— Cum adică, Stăpâne? Se miră Tirian. E-adevărat, așadar, cum spun cronicile, că voi doi ați venit aici chiar în ziua în care a fost făcută lumea?

— Da, răspunse Digory. Pentru mine, parcă a fost ieri.

— Pe un cal zburător? Întrebă Tirian. Și asta e adevărat?

— Sigur că da, spuse Digory.

Însă Câinii lătrară:

— Mai repede, mai repede!

Așa că începură să alerge din ce în ce mai repede, ajungând aproape să zboare, căci nici măcar Vulturul de deasupra lor nu mergea mai repede

decât ei. Și străbătură nenumărate văi șerpuite, urcară coasta abruptă a dealurilor mai repede decât oricine, coborând în fugă pe cealaltă parte, urmând cursul râului, uneori traversându-l și lunecând peste lacurile de munte ca niște șalupe cu motor, până ce, în final, la marginea unui lac prelung, albastru ca turcoazele, văzură o colină verde și netedă. Pantele abrupte o făceau să semene cu o piramidă, iar de jur împrejurul vârfului se afla un zid verde; deasupra zidului, se înălțau ramurile unor copaci cu frunze argintii și cu fructe aurii.

— Tot mai departe, înainte! Zbieră Inorogul, toată lumea ascultându-i îndemnul. La poalele colinei își luară avânt, începând apoi să urce coasta în fugă, aidoma valului care se sparge de o stâncă, învăluind-o în spuma lui. Deși panta era abruptă și piezișă ca acoperișul unei case, iar iarba netedă ca un gazon de bowling, nimeni nu aluneca. Nu încetiniră ritmul decât când ajunseră în vârf; și asta doar fiindcă se treziră în față cu niște porți aurii. Iar câteva clipe, niciunul nu avu îndrăzneala să vadă dacă le putea deschide. Aveau aceeași senzație ca în fața fructelor.

— Se cuvine? E bine? Să fie oare pentru noi?

Însă în timp ce stăteau așa în picioare, de undeva de dincolo de zidurile grădinii se auzi sunetul dulce și melodios al unui corn, iar porțile se deschiseră larg.

Tirian, emoționat, își ținea respirația, întrebându-se cine avea să iasă de acolo. La orice s-ar fi așteptat, dar nu la Șoricelul Vorbitor, mititel, ceremonios și cu ochișori strălucitori, care avea o pană roșie înfiptă în cununa de pe cap și laba stângă proptită pe o sabie lungă. Făptura făcu o plecăciune nespus de frumoasă, după care rosti cu un glăscior pițigăiat:

— În numele Leului, fiți bineveniți. Haideți, tot mai departe, înainte!

Atunci, Tirian îi văzu pe Regele Peter, Regele Edmund și pe Regina Lucy repezindu-se în față să îngenuncheze și să-l salute pe Șoarece, strigând cu toții:

— Pișpirici!

Tirian răsufla acum mai găfâit, minunându-se de ceea ce vedea, căci știa că avea în fața ochilor pe unul dintre cei mai măreți eroi ai Namiei, Pișpirici Șoarecele, care se luptase în marea Bătălie de la Beruna, plecând apoi pe mare spre Capătul Lumii, împreună cu Regele Caspian Navigatorul. Până însă să se dumirească mai bine, se simți îmbrățișat de două brațe puternice; un bărbos îl sărută pe obraz, rostind cu un glas care îi era atât de cunoscut:

— Ce-i cu tine, flăcăule? De când am pus ultima oară mâna pe tine, te-ai mai împlinit și tu la trup și te-ai mai înălțat.

Era tatăl său, bunul Rege Erlian; dar nu cum îl văzuse Tirian când îl aduseseră acasă palid și rănit din lupta cu uriașul și nici cum și-l amintea în ultimii ani de viață, când ajunsese un ostaș cu părul cărunt. Acesta era tatăl său tânăr și vesel, exact cum îl ținea minte din copilărie, când, băiețel fiind, se juca mereu cu el în grădina castelului de la Cair Paravel, în serile de vară, înainte de culcare; îi reveni în minte până și mirosul de lapte cu pâine, cum obișnuia să mănânce la cină.

Giuvaier se gândea în sinea lui: „Îi las să mai discute un pic, după care am să mă duc să-l salut pe bunul Rege Erlian. Câte mere delicioase nu mi-a dat el mie, când eram doar un mânz”. În clipa următoare însă gândul îi zbură la altceva, căci pe poartă ieșea acum un cal atât de puternic și de nobil, încât până și Inorog se simțea intimidat în prezența lui: un măreț cal înaripat. Acesta privi câteva clipe la Lordul Digory și la Lady Polly, după care necheză zgomotos:

— Salutare, verilor!

Și amândoi strigară:

— Fledge! Fledge al nostru, cel bun și drag! Repezindu-se să-l sărute.

Acum, însă, Șoarecele îi îndemna din nou să intre. Așa că păsiră cu toții prin porțile aurii, în aerul înmiresmat ce adia spre ei din grădină și nimeriră în acel amestec răcoros de soare și umbră, pășind pe iarba moale, înțesată de floricele albe. Inițial, îi frapă faptul că locul era cu mult mai mare decât li se păruse de afară. N-avură însă răgazul să reflecteze la asta, căci din toate părțile veneau oameni să-i întâmpine pe nou-sosiții.

S-ar fi zis că toți cei de care ați auzit vreodată (dacă cunoașteți istoria acestor țări) erau acolo. Bufnița Pană-Luminoasă și Puddleglum Omul-bălților; Regele Rilian Cel-din-vrajă-trezit și mama lui, fiica Stelei, precum și bunicul său, însuși Caspian. Și aproape, lângă acesta, se aflau Lordul Drinian, Lordul Berne, Piticul Bunilă, Bursucul Vânător-de-trufe, cu Glenstorm Centaurul și o sută de alți eroi din marele Război de Eliberare. Și pe urmă, din altă direcție, apărură Cor, Regele Archenlandului, cu Regele Lune, tatăl său și soția sa Regina Aravis; dârzul prinț Corin și fratele lui; Bree Calul Vorbitor și Hwin Iapa. Iar apoi – ceea ce pentru Tirian a fost minunea minunilor – apărură din străfundurile trecutului cei doi Castori cumsecade și Faunul Tumnus. Și ce fericire să se revadă cu toții: se

îmbrățișau, își strâneau mâna și depăneau glume de odinioară (habar n-aveți ce bine sună o glumă veche când o spui iarăși după o pauză de vreo cinci sute de ani); întregul grup se deplasă atunci în față, spre mijlocul livezii, unde Phoenix stătea într-un copac, privind în jos, iar la picioarele copacului se aflau două tronuri și pe tronurile acelea ședeau un Rege și o Regină, de o măreție și o frumusețe care îi făcură pe toți să li se ploconească până la pământ. Așa se și cuvenea, de altminteri, căci cei doi erau Regele Frank și Regina Helen, din care se trag cei mai mulți dintre vechii Regi ai Namiei și ai tărâmului Archen. Iar Tirian se simțea așa cum s-ar simți oricare dintre voi dacă s-ar trezi față în față cu Adam și Eva în toată gloria lor.

Cam la o jumătate de oră mai târziu – sau să fi fost poate după vreo jumătate de veac mai târziu, căci acolo timpul curge altfel decât aici – Lucy stătea cu dragul ei prieten, cu cel mai vechi prieten namian pe care îl avea, Faunul Tumnus, privind în jos peste zidul acelei grădini, de unde vedeau toată Namia așternută la picioarele lor. Privind așa în jos, constatai că dealul acesta era mult mai înalt decât li se păruse: cobora adânc în jos, cu stânci strălucitoare, la mii de metri dedesubt, iar copacii din acea lume nu păreau mai mari decât niște firicele de sare. Pe urmă, Lucy se întoarse spre interiorul grădinii, cu spatele la zid.

— Am înțeles, zise ea în cele din urmă, gânditoare. Acum, am înțeles. Grădina aceasta e ca și grajdul. E mult mai mare pe dinăuntru, decât părea pe dinafară.

— Sigur că da, Fiică a Evei, îi spuse Faunul. Cu cât margi mai departe, înainte, cu atât totul se face mai mare. Interiorul este mai mare decât exteriorul.

Lucy privi atentă la grădină și observă că nu era, de fapt, o grădină, ci o lume întreagă, cu râuri, păduri, mări și munți. Nimic nu i se părea însă necunoscut; le știa pe toate.

— Am înțeles, spuse ea. Asta e tot Namia, mai reală și mai frumoasă decât Namia aceea de dedesubt, exact cum era mai reală și mai frumoasă decât Namia din afara grajdului! Mda, am priceput... O lume într-altă lume, Namia în Namia...

— Da, zise domnul Tumnus, ca o ceapă, doar că, pe măsură ce mergi tot mai înăuntru, fiecare cerc e mai larg decât precedentul.

Tot privind într-o parte și alta, Lucy constată curând că i se întâmplase ceva nou și frumos. Indiferent la ce se uita și oricât de departe ar fi fost

lucrul acela, de îndată ce-și pironia ochii pe el îl vedea clar și aproape, de parcă s-ar fi uitat printr-un telescop. Vedea întregul deșert sudic și dincolo de el marele oraș Tashbaan; spre est, vedea Cair Paravel pe țărmul mării, ba chiar și fereastra camerei care fusese cândva a ei. Iar hăt, departe, pe mare, deslușea insulele, o puzderie de insule până la capătul lumii, și, dincolo de capăt, muntele uriaș unde ziceau ei că era țara lui Aslan. Acum însă vedea că acesta făcea parte dintr-un imens lanț de munți care înconjurau întreaga lume. Cât de aproape îi vedea acum! Pe urmă, privi în stânga și văzu ceea ce credea ea că era un enorm nor colorat și strălucitor, despărțit de ei printr-un hău. Concentrându-și, însă, privirea observă că nu era un nor, ci o bucată de uscat. Iar când își pironi ochii pe o anumită porțiune, strigă numaidecât:

— Peter! Edmund! Veniți să vedeți! Haideți repede!

Veniră cu toții și se uitară, căci și ochii lor vedeau acum altfel.

— Extraordinar! Exclamă Peter. Asta e Anglia. Și uite casa – vechea casă de la țară a profesorului Kirk, unde au început toate aventurile noastre!

— Dar parcă se spunea că a fost distrusă? Întrebă Edmund.

— Da. Și chiar a fost, zise Faunul. Numai că acum priviți Anglia cea din interiorul Angliei, Anglia adevărată, exact cum aceasta este Namia adevărată. Iar în Anglia aceea interioară nu se distruge nici un lucru bun.

Brusc, ochii li se mutară în altă direcție; în clipa aceea, Peter, Edmund și Lucy rămaseră uluiți, strigând și fluturând din mâini; căci îi vedeau acolo pe tatăl și pe mama lor, care le făceau semne cu mâna de peste valea adâncă. Întocmai ca atunci când, fiind pe chei, în port, îi vezi pe cei pe care ai venit să-i aștepți făcându-ți semne cu mâna de pe puntea vasului.

— Cum putem ajunge la ei? Întrebă Lucy.

— E simplu, spuse domnul Tumnus. Țara aceea și țara aceasta – toate țările adevărate – nu sunt decât niște ramificații ale imensului lanț muntos al lui Aslan. Nu ne rămâne decât să mergem pe creastă, în sus și înspre interior, până când cele două țări se contopesc. Ia ascultați! E cornul Regelui Frank; trebuie să mergem cu toții sus.

Porniră, așadar, împreună – ca într-o minunată procesiune – în sus, spre niște munți mai înalți decât ai putea vedea în lumea asta, chiar dacă ar exista. Pe munții aceia nu era însă nici pic de zăpadă, ci, dimpotrivă, păduri dese, văi verzi, livezi bogate, cascade sclipitoare, unele deasupra altora, urcând mereu. Iar pământul pe care pășeau se îngusta tot timpul, având câte

o vâlcea adâncă de o parte și de cealaltă; iar dincolo de vâlceaua aceea, pământul adevăratei Anglii se apropia din ce în ce mai mult.

Lumina din față se făcea tot mai puternică. Lucy văzu un fel de scară gigantică, formată din nenumărate stânci multicolore. După care, uită de toate, căci Aslan își făcuse apariția, sărind din stâncă în stâncă – un șuvoi viu de putere și splendoare.

Prima făptură pe care Aslan a chemat-o la el a fost Nedumirici Măgarul. N-ați văzut vreodată măgar care să arate mai prăpădit și mai tontălău decât Nedumirici când a pornit spre Aslan, pe lângă care era la fel de mic pe cât pare un pisoiaș în comparație cu un Saint Bernard. Leul a plecat adânc capul și i-a șoptit ceva lui Nedumirici, la care acesta și-a pleoștit urechile lungi, după care i-a mai spus ceva, iar Nedumirici a ciulit urechile. Oamenii n-au auzit nimic din ce i-a spus Aslan. Pe urmă, Aslan s-a întors spre ei, zicându-le:

— Nu sunteți încă atât de fericiți pe cât mi-aș dori să vă vad.

— Ne e tare teamă că o să fim izgoniți, Aslan. De-atâtea ori s-a întâmplat să ne expediezi înapoi în lumea noastră! Spuse Lucy.

— De data asta să nu vă fie frică, zise Aslan. N-ați ghicit încă?

Inima le săltă în piept de bucurie și o speranță frenetică puse stăpânire pe ei.

— A avut loc cu-adevărat un accident feroviar, le spuse Aslan cu blândețe. Tatăl și mama voastră, la fel ca voi toți – cum se spune pe Tărâmul Umbrelor – nu mai sunteți: ați murit. Școala s-a terminat; a început vacanța. Visul s-a isprăvit; s-a făcut dimineată.

Și, în timp ce le vorbea, nu li se mai părea că arăta ca un leu; însă lucrurile care au început să se petreacă după aceea au fost atât de minunate și de frumoase, încât mi-e imposibil să le descriu. Iar pentru noi acesta este sfârșitul tuturor poveștilor, nemairămânându-ne decât să spunem că au trăit cu toții fericiți până la capătul veacurilor. Pentru ei însă n-a fost decât începutul poveștii adevărate. Toată existența lor în această lume și toate aventurile lor în Namia n-au fost decât coperta și pagina de gardă; acum, în sfârșit, începeau Capitolul Unu al Măreței Povești, pe care nimeni pe pământ n-a citit-o; povestea care nu se sfârșește niciodată; povestea în care fiecare capitol e mai bun decât cel dinaintea lui.

SFÂRȘIT